

MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

LIMBA ROMÂNĂ

Manual pentru adulți, reprezentanți
ai minorităților naționale

NIVELUL
A2

Nivelul
A2

LIMBA ROMÂNĂ

**Manual pentru adulți, reprezentanți
ai minorităților naționale**

Chișinău 2024

Manualul **Limba română pentru adulți, reprezentanți ai minorităților naționale, nivelul A2**, a fost elaborat în cadrul Programului național privind învățarea limbii române de către minoritățile naționale, inclusiv populația adultă, pentru anii 2023 – 2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului 115/2023 sub egida Ministerului Educației și Cercetării în parteneriat cu instituțiile membre ale Consorțiului încheiat între Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, coordonator consorțiu, Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Asociația Națională a Trainerilor Europeni din Republica Moldova, Centrul Educațional Pro Didactica, Casa Limbii Române „Nichita Stănescu”. Manualul „Limba română pentru adulți, reprezentanți ai minorităților naționale”, a fost examinat și aprobat în cadrul ședinței Comisiei Educație și Asigurarea Calității și recomandat pentru editare în cadrul ședinței Senatului Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, **proces - verbal nr. 3 din 31 octombrie 2024**.

Autori:

- **Alexandra BARBĂNEAGRĂ**, conf. univ., dr. în pedagogie, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău
- **Liuba PETRENCO**, conf. univ., dr. în pedagogie, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău
- **Lucia CEPRAGA**, conf. univ., dr. în filologie, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău
- **Alexandra GHERASIM**, conf. univ., dr. în filologie, Universitatea de Stat din Moldova
- **Lilia TRINCA**, conf. univ., dr. în filologie, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
- **Aliona SOBOL**, lector universitar, dr. în filologie, Universitatea de Stat din Moldova
- **Elena BANARI**, lector universitar, magistrul în filologie, Universitatea de Stat din Moldova
- **Alexi AXAN**, Casa Limbii Române „Nichita Stănescu”
- **Lucia CUCU**, Asociația Națională a Trainerilor Europeni

Sursa imaginilor:
freepik.com;
istock.com;
stock.adobe.com;
shutterstock.com;
dreamstime.com;
vectorstock.com;
pixabay.com.

Tipar: Bons Offices SRL

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII DIN REPUBLICA MOLDOVA

Limba română : Manual pentru adulți, reprezentanți ai minorităților naționale : Nivelul A2 / autori: Alexandra Barbăneagră, Liuba Petrenco, Lucia Ceperaga [et al.]. – Chișinău : [S. n.], 2024 (Bons Offices). – 151 p. : fot., il. color, tab. Aut. indicați pe vs. f. de tit. – [3000] ex.

ISBN 978-5-36241-341-5.

811.135.1'243(075.8)

L 62

Cuprins

Preambul	7
-----------------------	----------

Unitatea 1

Comunicăm în limba română	8
--	----------

Lecția 1.1. Merg la cursuri de limba română	8
---	---

Lecția 1.2. Cum să învățăm limba română?	15
--	----

Lecția 1.3 Limba română acasă și în lume	22
--	----

Unitatea 2

La locul de muncă	29
--------------------------------	-----------

Lecția 2.1. Comunicarea la serviciu	29
---	----

Lecția 2.2. Agenda săptămânii	34
-------------------------------------	----

Lecția 2.3. Pasiune și carieră	37
--------------------------------------	----

Unitatea 3

Prestări servicii	42
--------------------------------	-----------

Lecția 3.1. Alo, serviciul de urgență 112?	42
--	----

Lecția 3.2. La frontieră	48
--------------------------------	----

Lecția 3.3. La frizerie	52
-------------------------------	----

Unitatea 4

Achitare facturi	55
Lecția 4.1. La bancă. Servicii bancare. Schimb valutar	55
Lecția 4.2. La oficiul poștal. Servicii poștale și de curierat	61
Lecția 4.3. Achitări. Transferuri online	67

Unitatea 5

Sărbători fericite!	70
Lecția 5.1. Sărbătorile naționale în Republica Moldova	70
Lecția 5.2. La mulți ani!	75
Lecția 5.3. Sărbători calendaristice	79

Unitatea 6

Odihna	83
Lecția 6.1. Activități în timpul liber	83
Lecția 6.2. O plimbare prin localitatea mea	89
Lecția 6.3. Preferințe, pasiuni, sport, tandem cu natura	94

Unitatea 7

Cumpărături online	97
Lecția 7.1. Comandă online	97
Lecția 7.2. Reduceri și promoții	103
Lecția 7.3. Livrare și plată	108

Unitatea 8

O invitație la cină 112

Lecția 8.1. Mâncăruri și băuturi tradiționale 112

Lecția 8.2. O invitație în ospetie 116

Lecția 8.3. Similitudini gastronomice 120

Unitatea 9

Un mod de viață sănătos 124

Lecția 9.1. Produse eco. 124

Lecția 9.2. Blogul nutriționistului 129

Lecția 9.3. Ora de frumusețe 133

Unitatea 10

Descoperă Moldova 138

Lecția 10.1. Descoperă Moldova! 138

Lecția 10.2. Simbolurile oficiale ale Republicii Moldova. 142

Lecția 10.3. Personalități din Moldova. 147

Preambul

Educația lingvistică a adulților este componentă a învățării pe tot parcursul vieții. Aceasta asigură accesul continuu la știință, informație, cultură și cuprinde totalitatea proceselor educaționale organizate, indiferent de conținut, nivel și metodă, în scopul de a facilita adaptarea flexibilă a individului la realitățile socioeconomice în continuă schimbare și de a dezvolta competențele lingvistice necesare pentru activitatea profesională și socială.

Manualul „Limba română pentru adulți, reprezentanți ai minorităților naționale din Republica Moldova. Nivelul A2” vine într-o continuare firească a Manualului de nivel A1 și este elaborat cu scopul de a dezvolta într-o manieră mai complexă capacitățile de comunicare în limba română a beneficiarilor *Programului național privind învățarea limbii române de către minoritățile naționale*.

Obiectivul principal al acestui manual este de a oferi adulților, care activează în diferite ramuri ale economiei naționale, (educație, medicină, justiție, cultură, administrație publică locală și centrală etc.) instrumentele necesare pentru a învăța limba română la un nivel intermediar, care le-ar forma **competențe specifice de nivel A2**. Acestea le-ar permite să:

- recepteze mesaje orale în situații de comunicare uzuală.
- producă mesaje orale proprii în situații de comunicare uzuală.
- recepteze mesaje/texte scrise pe teme uzuale de comunicare.
- producă mesaje scrise în situații de comunicare uzuală.
- utilizeze limba română în diverse situații de comunicare, manifestând deschidere pentru comunicare în limba română, implicare activă în viața socioculturală a Republicii Moldova.

Elaborat în conformitate cu cerințele Cadrului European Comun de Referință pentru Limbi: predare-învățare-evaluare (2018), prezentul suport didactic este conceput să diversifice gradual și structurat aria tematică, să coreleze actele de vorbire cu elementele de construcție a comunicării și să răspundă nevoilor de învățare ale adulților la nivelul A2. Astfel se respectă principiul continuității celor 10 unități tematice de la nivelul A1, se completează bagajul lexical, se sporește gradul de complexitate a enunțurilor, se extinde volumul textelor scrise, mizându-se, în esență, pe aplicații interactive.

Ne exprimăm convingerea că prin elaborarea acestui suport didactic contribuim la atingerea obiectivului fundamental al programului *Limba română pentru persoanele adulte, reprezentanți ai minorităților naționale*, care vizează îmbunătățirea competențelor lingvistice de comunicare în limba română a persoanelor adulte, fapt ce va favoriza coeziunea națională și integrarea lingvistică și socioprofesională a grupurilor etnice în societatea multilingvă a Republicii Moldova.

Autorii

COMUNICĂM ÎN LIMBA ROMÂNĂ

LECȚIA 1.1. MERG LA CURSURI DE LIMBA ROMÂNĂ

1 Ascultați și rețineți.

Alina: – Bună, Andrei!

Andrei: – Bună, Alina!

Alina: – Ce mai faci?

Andrei: – Mulțumesc, foarte bine.

Alina: – Am aflat că studiezi limba română.

Andrei: – Da, merg la cursuri de limba română, sunt deja la nivelul A2.

Alina: – De când mergi la cursuri?

Andrei: – Merg la cursuri de două luni și jumătate.

Alina: – Sunt cursuri gratuite sau cu plată?

Andrei: – Sunt cursuri gratuite, organizate de Guvernul Republicii Moldova.

Alina: – De ce ai mers la cursuri de limba română acum?

Andrei: – Vreau să-mi perfecționez cunoștințele de limbă română și să pot interacționa mai ușor în societate.

Alina: – Sunt mulți doritori?

Andrei: – Destul de mulți și de diferite vârste.

REȚINEȚI!

Banca de cuvinte:

A studia = a învăța

A realiza = a înțelege

În prezent = acum

**Cu părere de rău ≠
cu părere de bine**

A avea nevoie de .....

În fiecare zi/săptămână/an

De la ... până la .....

**De două ori/de trei ori ...
pe săptămână**

2 Priviți imaginile. Întrebați și răspundeți.

a) **Ce ați învățat** la cursul de limba română, nivelul A1?

b) **Ce a învățat** colegul/colega d-voastră la cursul de limba română, nivelul A1?

3 Puneți cuvintele din paranteze la forma necesară. Ce poți face în limba română?

– Eu pot .....

(a înțelege)..... întrebări, instrucțiuni simple, mesaje scurte;

(a prezenta) ..... informații personale;

(a formula) ..... răspunsuri la întrebări simple;

(a completa) ..... formulare cu date personale;

(a scrie) ..... propoziții, texte simple despre mine, felicitări;

(a înțelege) ..... texte, mesaje scurte;

(a comunica) ..... cu alte persoane.

4 Citiți dialogurile. Răspundeți cu A (adevărat) sau F (fals):

A.

Este o zi frumoasă de toamnă. Colegii se pregătesc de cursurile de limba română.

Elena: – Când avem cursuri de limba română?

Andrei: – Luni.

Elena: – În cât suntem luni?

Andrei: – În 4 septembrie.

Elena: – Sunt emoționată. Sunt doar 3 zile până atunci.

Avem cursuri de 2 ori pe săptămână?

Andrei: – Nu. Avem cursuri de 3 ori pe săptămână.

În fiecare luni, miercuri și vineri.

B.

Maia: – Ce dată este astăzi?

Ana: – Azi este 10 octombrie.

Maia: – Ce zi e azi? Joi sau vineri?

Ana: – Vineri.

Maia: – Aveți curs de limba română?

Ana: – Da, de la 17.00 până la 19.00.

Maia: – De cât timp înveți limba română?

Ana: – Învăț limba română de 3 luni.

Am studiat la nivelul A1, acum sunt la nivelul A2.

Maia: – Ce poți deja?

Ana: – Eu pot să citesc, să scriu și să comunic în limba română.

1) În luna octombrie este toamnă.	A	F
2) Luni este 4 septembrie?	A	F
3) Cursanții au ore de limba română de 2 ori pe săptămână?	A	F
4) Cursurile de limba română sunt dimineața?	A	F
5) Ana învață în prezent la nivelul A1?	A	F
6) Ea studiază limba română de trei luni.	A	F

PRONUME INTEROGATIV

Cât?

Câte?

Care?

Cine?

Ce?

Câți?

5 Puneți în locul punctelor întrebările potrivite.

1. .... sunt colegii tăi? 2. .... fac ei la oră? 3. .... timp durează orele?
4. .... lecții de limba română ai pe zi? 5. .... cursanți sunt la ore?
6. .... profesori sunt în clasă? 7. .... caiete sunt în dulap?
8. .... este colegul tău? 9. .... lucrează colega ta? 10. .... timp în zi vorbești în limba română? 11. .... cuvânt din limba română îți place mai mult?

6 Alcătuiți întrebări după modelele prezentate.

Ce? *Ce poți spune în limba română?*
.....

Cine? *Cine știe cel mai bine poezia?*
.....

Câte? *Câte ore are cursul de română?*
.....

Care? *Care este cel mai frumos cuvânt în limba română?*
.....

Câte? *Câte cuvinte înveți zilnic?*
.....

Câți? *Câți colegi nu sunt la oră?*
.....

7 **Întrebați și răspundeți.**

La cursul de limba română. Aflați cât mai multe detalii cu privire la cursul de limba română pe care îl urmează colegul dvs.

Unde?

De câte ori?

De ce?

De cât timp?

La ce oră?

Ce?

Cine?

8 **Descrieți o zi la cursul de limba română.
Utilizați cuvintele din banca de cuvinte și casetă.**

Azi am curs de limba română.
De regulă, cursul este de
.....ori pe săptămână
în zilele de.....și.....
de la.....până la.....
La curs.....
Doamna profesoară/
Dl profesor.....
Colegii de la curs .....
În pauză.....

A scrie; a citi; a învăța;
a studia, a întreba;
a răspunde; a asculta;
a vorbi; a discuta;
a învăța cuvinte noi;
a citi texte, a pune întrebări;
mai ușor/mai greu.

PRONUMELE DE POLITEȚE, PERSOANA a II-a

Persoana a II-a	Singular		Plural	
N. Acc.	Dumneata, Dumneavoastră		Dumneavoastră	
G. D.	Dumitale, Dumneavoastră		Dumneavoastră	
Persoana a III-a	Singular		Plural	
	Masculin	Feminin	Masculin	Feminin
N. Acc. G. D.	Dumnealui	Dumneaei	Dumnealor	Dumnealor

	Pronumele	Abrevierea
	Dumneata	D - ta
	Dumitale	D - tale
	Dumneavoastră	Dv. / dvs. / d-voastră
	Dumnealui	D - lui
	Dumneaei	D - ei
	Dumnealor	D - lor
Domnului = dlui		
Doamnei = dnei		

9 Identificați, în careul de mai jos, pronumele personale de politețe.

P	F	D	U	M	N	E	A	L	U	I	D	A
R	F	S	U	O	I	O	P	L	F	A	U	X
S	A	D	A	F	G	K	S	D	S	D	M	U
S	D	H	R	F	G	N	Y	R	W	A	N	V
D	F	J	G	T	D	U	M	N	E	A	E	I
A	B	A	M	N	S	L	O	Y	R	E	A	H
X	D	U	N	N	E	A	T	A	S	D	L	R
O	I	U	Q	S	G	J	K	L	B	Z	O	S
D	U	M	N	E	A	V	O	A	S	T	R	A

10 ✍ Înlocuiți cuvintele subliniate cu pronumele de politețe.

- Ea** a ținut un discurs foarte motivant. ....
- Colegilor mei** le-a reușit acest proiect. ....
- Serghei** a fost angajat în serviciu pe 3 ani. ....
- Voi** iar ați întârziat la cursul de limba română. ....
- Au întrebat-o pe **ea** ce părere are despre cursuri. ....

11 ✍ Completați spațiile punctate cu pronumele de politețe potrivite:

- ..... te duci la mare sau la munte? 2. .... este bunica mea. 3. Am transmis mesajul ..... 4. .... ați deschis fereastra? 5. .... a deschis ședința. 6. .... a fost înscris la curs? 6. .... poate continua cursul de română? 7. Doamna profesoară, ... veți merge la spectacol? 8. .... a spus să prezentăm exemple noi.

12 ✍ Cum este recomandabil să ne adresăm? Subliniați varianta corectă!

- Colega m-a rugat să-i aduc azi **ei / dumneaei** cartea, nu mâine.
- Bunică, **tu / dumneata** ai învățat limba română în școală?
- Domnule Ursu, **pe tine / pe dumneavoastră** vă ascultă elevii?
- Maria, **tu / dumneata** participi la discuție?
- Mă bucură rezultatele **voastre / dumneavoastră** la cursul de limba română.

13 👁 Citiți și spuneți despre ce se vorbește în text.

Mulți se întreabă: „De ce este nevoie să învăț limba română?” Răspunsul este simplu: „Pentru că ne ajută să comunicăm, să interacționăm mai ușor. Pentru că ne face să fim siguri în ceea ce spunem și facem.” Dacă cunoaștem limba, putem să comunicăm cu ușurință cu orice categorie de persoane care ne ies în cale. Comunicarea naște oportunități și poate să transforme vieți.

Am început să studiez limba română în școala medie de la Bălți. Au mai fost câteva încercări, dar, recunosc, nu m-am bucurat de mari succese. Am revenit la studierea limbii române fiind deja angajată la serviciu, de data aceasta mi-a reușit. Nu mi-a fost ușor, dar prin insistența mea, susținerea profesoarei și a colegilor am reușit să depășesc barierele. Acum comunic în limba română cu mare plăcere.

Pentru a învăța limba română, dar și oricare limbă, e nevoie de dorință, de hotărâre și de disciplină. Cu părere de rău, nu toți realizează cât de important este să cunoști limba română.

13.1 👁 **Găsiți în text fragmentele în care se vorbește despre:**

- a) Ce oportunități oferă comunicarea în limba română?
- b) Când a reușit să comunice liber în limba română?
- c) Cine a susținut-o pe autoare în învățarea limbii române?
- d) De ce este nevoie să înveți o limbă?

13.2 👁 **Discutați în grup. De ce este nevoie să învățăm limba română? Aduceți 5 argumente.**

- 1. ....
- 2. ....
- 3. ....
- 4. ....
- 5. ....

14 👁 **Spuneți care sunt cuvintele sau expresiile dumneavoastră preferate în limba română?**

Argumentați răspunsul.

Îmi place cuvântul .....

Cel mai mult îmi place .....

Fraza mea preferată este .....

Una din expresiile mele favorite este .....

LECȚIA 1.2. CUM SĂ ÎNVĂȚĂM LIMBA ROMÂNĂ?

1 **Ascultați și rețineți.**

Republica Moldova este un stat multiethnic în cadrul căruia trăiesc în bună înțelegere mai mulți reprezentanți ai diferitor popoare: găgăuzi, bulgari, ucraineni, ruși, romi etc. Aceștia vorbesc în limba lor maternă găgăuză, bulgară, ucraineană, rusă, limba romani etc.

Tot mai mulți cetățeni aleg să învețe limba română și au diverse motive pentru a o studia, în scopuri legate de comunicarea de zi cu zi, studii, carieră, afaceri, călătorii etc. Ori-ce motiv este unul bun, când este vorba de învățarea limbii țării în care trăiești.

Statul este interesat ca cetățenii să cunoască limba română. În acest sens, se organizează cursuri gratuite de învățare a limbii române, se elaborează suporturi didactice pentru diferite categorii de persoane: copii, elevi, studenți, persoane adulte. Cunoașterea limbii deschide mai multe oportunități de carieră atât în țară, cât și peste hotare. Învățați limba română și vă veți îmbogăți atât cunoștințele, cât și cultura generală!

Limba română este limba maternă a multor oameni iluștri, precum Mihai Eminescu, Constantin Brâncuși, George Enescu, Eugen Ionescu, Maria Bieșu, Grigore Vieru, Eugen Doga și a multor altor personalități.

Limba română este o limbă romanică unică. Pe lângă rădăcinile sale latine are și elemente slave, germane, turce etc. Dacă vei cunoaște limba română, vei putea studia cu ușurință limba franceză, italiană, portugheză etc.

REȚINEȚI! **Banca de cuvinte:**

Limba maternă
limba străină
limba de stat
a asculta
a repeta
a exersa
a consulta
a oferi

a pronunța = a rosti
oportunități = posibilități
a frecventa = a urma,
a merge zilnic = în fiecare zi
liber = fluent
cu ușurință = ușor
ușor ≠ dificil

2 Adevărat sau fals.

- Prima limbă pe care o învață o persoană este limba maternă. **A F**
- Interesul față de studierea limbii române în Republica Moldova nu este mare. **A F**
- Statul este interesat ca cetățenii să cunoască limba țării. **A F**
- Limba română poate fi învățată la grădiniță, la școală, la universitate, la cursuri sau individual. **A F**
- Limba română este o limbă romanică. **A F**

3 Potrivești cuvintele din coloana A cu cele din coloana B.

A	B
a frecventa	corect
a merge	liber
a vorbi	zilnic/în fiecare zi
a cunoaște	limba română
a repeta	dicționarul
a pronunța	cursurile de limba română
a consulta	un sfat
a exersa	în limba română
a comunica	la ore
a oferi	cuvintele

4 Întrebați și răspundeți.

- Poate un om să trăiască în societate fără să comunice cu cei din jur?
- Care este limba dvs. maternă?
- Ce limbi nematerne, străine cunoașteți?
- Unde ați învățat limbile?
- De ce învățați limba română?
- În ce situații folosiți limba română?

- 5 **Interviewați 5 colegi. Aflați ce limbi cunosc? Ce limbi vor să cunoască? Care sunt motivele pentru care învață limba română?**

Numele, prenumele colegului	Ce limbi cunoașteți?	Ce limbi vreți să cunoașteți?	De ce învățați limba română?
Colegul 1.			
Colegul 2.			
Colegul 3.			
Colegul 4.			
Colegul 5.			

- 6 **Discutați cu colegii. Care sunt, în opinia lor, temele ușoare și care sunt temele dificile de învățare în limba română?**

Repere: după părerea mea ...; după mine ...; consider că ...; în primul rând ...; în al doilea rând ...; așadar ...; prin urmare ... .

Teme la care nu întâlnesc dificultăți	Teme dificile la curs
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

MODUL IMPERATIV

Pers. a II-a singular = forma pers. a III-a a modului indicativ, timpul prezent

Imperativ	Prezent
Ascultă!	ascultă
Citește!	citește
Vorbește!	vorbește
Scrie!	scrie

Pers. a II-a singular = forma pers. a II-a a modului indicativ, timpul prezent

Mergi!	mergi
---------------	--------------

7 ✍️ **Puneți cuvintele din paranteze la imperativ.**

Cum trebuie să înveți limba română?

(*a învăța*) cuvintele și expresiile de bază în limba română;
 (*a exersa*) zilnic cele învățate timp de 5 – 10 minute;
 (*a acumula*) un vocabular practic, care este compus din cele mai utilizate cuvinte și expresii românești;
 (*a participa*) în conversații simple;
 (*a comunica*) liber, fluent cu nativii în orice situație;
 (*a analiza*) greșelile comise;
 (*a lucra*) asupra aspectelor care necesită îmbunătățire;
 (*a vorbi*) zilnic în limba română

8 ✍️ **Oferiți 5 sfaturi pentru cei care vor să studieze limba română. Folosiți cuvintele de reper și imaginile.**

Repere: citiți zilnic; pronunțați/vorbiți în voce; roștiți corect; consultați dicționarul; ascultați surse media; scrieți, vorbiți în limba română; recapitulați cele învățate.

Primul sfat:

.....

Al doilea sfat:

.....

Al treilea sfat:

.....

Al patrulea sfat:

.....

Al cincilea sfat:

.....

9 Situație de comunicare.

- ▶ Sunteți angajat al unei firme de construcții, doriți să studiați limba română și vreți să vă înscrieți la cursuri.
- ▶ Discutați cu angajații Centrului de studiere a limbii române, precizați *durata cursului, orarul, frecvența, modul de înscriere, numărul de cursanți în grupă, modul de organizare (offline sau online)* etc.

PERFECTUL COMPUS

	a studia	a tăcea	a merge	a citi
eu	am studiat	am tăcut	am mers	am citit
tu	ai studiat	ai tăcut	ai mers	ai citit
el/ea	a studiat	a tăcut	a mers	a citit
noi	am studiat	am tăcut	am mers	am citit
voi	ați studiat	ați tăcut	ați mers	ați citit
ei/ele	au studiat	au tăcut	au mers	au citit

10 Puneți cuvintele din paranteze la forma necesară.

1. (A merge) ..... la școală la vârsta de 7 ani.
2. În clasa întâi (a studia) ..... alfabetul chirilic.
3. Din clasa a cincea (a învăța) ..... limba română în grafia latină.
4. În școală (a avea) ..... momente plăcute de care îmi amintesc și acum cu drag.
5. După ce (a absolvi) ..... școala (a merge) ..... la colegiu.
6. (A fi) ..... foarte bucuroasă când (a începe) ..... să lucrez.

11 Întrebați și răspundeți.

- a) Ce ați făcut până la ora de limbă română?
- b) Ce ați făcut la cursul de limbă română?
- c) Ce veți face după cursuri?

12 Citiți textul. Ce a aflat András Brett despre Republica Moldova, învățând limba română?

Jurnalista: – Ce v-a motivat să învățați limba română?

András Brett: – Am sosit în Republica Moldova pe un termen de 4 ani. Foarte repede mi-am dat seama că voi fi nevoit să învăț limba română ca să pot lucra eficient, dar și să-mi trăiesc viața de zi cu zi pe deplin.

Jurnalista: – V-a ajutat limba română să descoperiți „o altă Republică Moldova” decât o cunoșteți anterior?

András Brett: – Cunoști mai bine țara dacă ești în stare să vorbești cu locuitorii ei.

Cunoașterea limbii m-a ajutat mult să stau de vorbă cu oamenii, să înțeleg mai profund obiceiurile locale. Am călătorit prin toată țara, de la Naslavcea până la Giurgiulești. Am văzut locuri și oameni minunați.

Jurnalista: – Cât de mult comunicați în limba română?

András Brett: – Cel mai mult folosesc limba română în activitatea profesională, comunicând cu colegii mei din Republica Moldova, apoi la cumpărături și în restaurant. Dar aș vrea s-o aplic și mai mult, pentru că fără a o vorbi se uită foarte ușor.

Jurnalista: – Cât de mult vă ajută cunoașterea limbii române în dialogurile pe care le purtați cu oficialii din Republica Moldova?

András Brett: – Majoritatea oficialilor vorbesc limbi străine, dar, desigur, se bucură atunci când află că pot vorbi cu mine și în limba română. Mă întrebă: „Cum e posibil așa ceva?”

Jurnalista: – Care este scopul învățării limbii române în Republica Moldova?

András Brett: – Eu consider că să cunoști două limbi la nivelul limbii materne este minunat și de invidiat. Consider ca toți locuitorii Republicii Moldova trebuie să vorbească ambele limbi, să poată conversa, înțelege unul cu celălalt folosind limba română.

**Dialog cu András Brett
din Ungaria**

12.1. Răspundeți la întrebări:

1. De unde este András Brett? 2. Pe cât timp a venit András Brett în Republica Moldova? 3. De ce András Brett învață limba română? 4. Ce locuri a vizitat András Brett? 5. Unde comunică cel mai mult András Brett în limba română? 6. În ce limbă vorbește András cu oficialii din Republica Moldova? 7. Care este opinia lui András Brett privind scopul studierii limbii române în Republica Moldova?

12.2. Dialogați cu colegul în baza textului.

– Ce ați aflat interesant?

– .....

– Ce v-a impresionat?

– .....

– Cum apreciați opiniile lui András Brett?

– .....

– Ce sfat/întrebare i-ați da lui András Brett?

– .....

12.3 Formulați, în scris, o concluzie în urma lecturii textului.

.....

.....

**13 Povestiți cum ați reușit dvs. să învățați limba română.
De ce este bine să cunoaștem limba română?**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

LECȚIA 1.3 LIMBA ROMÂNĂ ACASĂ ȘI ÎN LUME

*31 august
Ziua Limbii Române*

1 Citiți și rețineți.

La 31 august, în Republica Moldova este sărbătorită Ziua Limbii Române. Sărbătoarea a început să fie celebrată din 1990 (la un an de la evenimentul istoric), sub numele de „Ziua limbii române” sau „Limba noastră cea română”. Din 2011 limba română este sărbătorită și în România. Scopul sărbătorii este de a onora limba de stat a țării.

Limba română este limbă oficială în Republica Moldova și în România, unde aproximativ 75% din populație o consideră limbă maternă. În 2007 limba română a devenit limbă oficială și în Uniunea Europeană.

Limba română este limbă administrativă în Uniunea Latină, o organizație internațională a țărilor care vorbesc limbile romanice.

Limba română este vorbită de un număr de peste 28 de milioane de oameni, iar pentru 24 de milioane dintre aceștia este limbă maternă.

În clasamentul enciclopediei online „Limbile lumii” limba română ocupă locul 40.

Limba română se predă ca limbă străină în instituțiile de învățământ din 43 de țări ale lumii, inclusiv în universități din 38 de țări, atât în Europa, cât și în Statele Unite ale Americii și Asia. Cele mai multe universități în care limba română este obiect de studiu sunt în Italia -13, urmată de Franța - 12, Germania - 8 și Spania - 6.

Cele mai vechi atestări ale unor cuvinte românești apar în unele texte slavone cu 1.155 de ani în urmă. Limba română mai este și una din cele 5 limbi în care se oficializează slujbe pe Muntele Athos.

Trei cuvinte din limba română fac parte din patrimoniul cultural imaterial UNESCO și anume: **DOR**, **DOINĂ** și **COLIND**. De remarcat că cuvintele Dor și Doină nu pot fi traduse cu exactitate în altă limbă.

Cuvântul „**Î-M-B-R-Ă-Ț-I-Ș-Ă-N-D**” conține toate literele cu semne diacritice din alfabetul român. Cel mai lung cuvânt care începe și se termină cu o vocală, iar în rest nu conține decât consoane este cuvântul „**înspre**”.

(Apud <https://vorbepentrusufletblog.wordpress.com/2020/08/31/curiozitati-ale-limbii-romane/>)

REȚINEȚI!
Banca de cuvinte:

A celebra = a aniversa = a sărbători

A onora = a aprecia = a cinsti

A considera = a crede

A oficia = a celebra

A conține = a cuprinde, a include

A atesta = a confirma = a demonstra

Inclusiv = împreună cu = la un loc cu

Clasament = poziție = clasificare

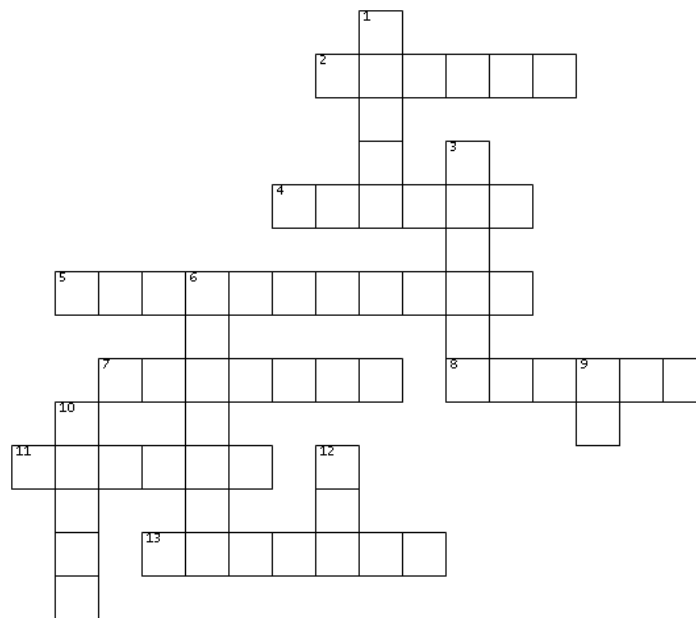
A face parte din....

A începe..a termina/

A se începe...a se termina

În rest.....

2 **Completați careul de cuvinte (crossword) în baza informațiilor din text.**

Orizontal

- 2.** Țara unde limba română se predă în 13 universități.
- 4.** Cuvântul din limba română, care începe și se termină cu o vocală, iar în rest nu conține decât consoane.
- 5.** Cuvântul ce conține toate literele cu semne diacritice.
- 7.** Cuvântul atestat în vechile texte slavone.
- 8.** Luna în care este celebrată Ziua Limbii Române.
- 11.** Cuvântul din șase litere înscris în patrimoniul cultural UNESCO.
- 13.** Pentru 24 de milioane de oameni limba română este limbă .....

Vertical

- 1.** Munte celebru unde este utilizată limba română, alături de alte 4 limbi.
- 3.** Stat membru al UE în care limba română se predă în 12 universități.
- 6.** Țară în care este sărbătorită oficial Ziua Limbii Române.
- 9.** Abrevierea uniunii politico-economice unde limba română este limbă oficială din 2007.
- 10.** Cuvântul din cinci litere înscris în patrimoniul cultural UNESCO.
- 12.** Cuvântul din trei litere înscris în patrimoniul cultural UNESCO.

3 ✍ **Formulați câte 3 întrebări complete în baza textului și cereți de la colegi răspunsul.**

- ▶ Când ..... ?
- ▶ Ce ..... ?
- ▶ Unde ..... ?
- ▶ Câte ..... ?
- ▶ Care ..... ?

4 ✍ **Restabiliți enunțurile.**

1) Anual, ziua Limbii Române se sărbătorește	a) în clasamentul enciclopediei online „Limbile lumii”.
2) Limba română ocupă locul 40	b) a devenit limbă oficială și în Uniunea Europeană.
3) Cele mai vechi atestări ale unor cuvinte românești	c) nu pot fi traduse cu exactitate în altă limbă.
4) Din anul 2007 limba română	d) în Republica Moldova și în România.
5) Cuvintele Dor și Doină	e) apar în unele texte slavone.

1.

2.

3.

4.

5.

5 ✍ **Scrieți numeralele cu litere. Atenție la cuvântul cu care se acordă!**

- Anul 1989 – .....;
- Anul 2007 – .....;
- 31 – ..... august;
- 12 – ..... universități;
- 12 – ..... vorbitori;

📄 Articolul demonstrativ (adjectival)

Singular		
Cazul	Genul masculin	Genul feminin
nominativ-acuzativ	cel	cea
genitiv-dativ	celui	celeii

Plural		
Cazul	Genul masculin	Genul feminin
nominativ-acuzativ	cei	cei
genitiv-dativ	celor	celor

6 Puneți în locul punctelor forma potrivită a articolului adjectival.

1. Colega mea ..... mai bună merge cu mine la curs. 2. Consoana ..... mai frecventă în cuvintele limbii române este „R”, urmată de „T”, în timp ce ..... mai rară consoană în cuvintele limbii române este „X”, care nu este specifică limbii române. 3. .... mai lung și ..... mai greu de pronunțat cuvânt în limba română are 44 de litere (PNEUMONOULTRAMICROSCOPICSILICOVOLCANICONIOZĂ - definește o boală a plămânilor). 4. .... mai bun sportiv i-a fost înmănată medalia de aur. 5. .... mai bune echipe i-a fost acordat locul I. 6. .... trei au ajuns primii la destinație.

7 Continuați. Formați enunțuri.

Cel mai .....
 Cea mai.....
 Cei mai .....
 Cele mai .....
 Celui mai .....
 Celei mai .....
 Celor mai .....

8 Discutați. Aduceți 3 argumente în susținerea afirmației lui Emil Cioran

„Nu locuim într-o țară,
 locuim într-o limbă”.

(Emil Cioran)

9 Citiți poezia lui Grigore Vieru. Despre ce limbă este vorba?

ÎN ACEEAȘI LIMBĂ

În aceeași limbă
 Toata lumea plânge,
 În aceeași limbă
 Râde un pământ,
 Ci doar în limba ta
 Durerea poți s-o mângâi,
 Iar bucuria
 S-o preschimbi în cânt.

În limba ta
 Ți-e dor de mama,
 Și vinul e mai vin,
 Și prânzul e mai prânz.
 Și doar în limba ta
 Poți râde singur,
 Și doar în limba ta
 Te poți opri din plâns.

Iar când nu poți
 Nici plânge și nici râde,
 Când nu poți mângâia
 Și nici cânta,
 Cu-al tău pământ,
 Cu cerul tău în față,
 Tu taci atunce
 Tot în limba ta.

Grigore Vieru

Grigore Vieru: Cugetări

„Deși pământul se învâрте mereu, m-am născut acasă.”

„Nu sunt atâția ochi pe pământ câtă frumusețe în jur.”

„E bine să învețe un popor de la altul, însă nu e bine să învețe un popor pe altul.”

10 Exprimați-vă opinia. Cum înțelegeți expresia?

- ▶ „în aceeași limbă toata lumea plânge” .....
- ▶ „în aceeași limbă râde un pământ” .....
- ▶ „vinul e mai vin” .....
- ▶ „prânzul e mai prânz” .....
- ▶ „ci doar in limba ta durerea poți s-o mângâi” .....
- ▶ „iar bucuria s-o preschimbi în cânt” .....

11 Citiți. Care sunt cele mai bune modalități de a învăța limba română rapid?

Învățarea limbii române poate fi o provocare pentru mulți oameni, în special pentru cei a căror limbă maternă este diferită de română. Dar există multe modalități care vă pot ajuta să învățați limba română mai repede și să deveniți mai încrezători în utilizarea ei în viața reală. Iată câteva metode care vă pot ajuta să învățați română mai repede.

1. Utilizați dispozitive mnemotehnice. Dispozitivele mnemotehnice sunt o modalitate de a reține informații prin conectarea noului conținut la fapte sau imagini deja cunoscute. De exemplu, pentru a memora cuvinte în română, puteți folosi asocieri cu imagini, melodii, numere etc.

2. Comunicați în limba română. Comunicarea în română este o modalitate excelentă de a vă îmbunătăți abilitățile de vorbire și de ascultare. Conversația în română vă va ajuta să vă îmbunătățiți pronunția, să vă extindeți vocabularul și să învățați cum să folosiți expresii și construcții gramaticale.

3. Studiați limba română în context. Învățarea limbii în context este o metodă care vă permite să învățați limba, studiind utilizarea acesteia în situații specifice. Această metodă vă permite să învățați limba română nu ca pe un set de cuvinte izolate, ci ca pe un sistem care este folosit în viața reală.

4. Utilizați cursuri și aplicații online. Astăzi există multe cursuri și aplicații online care vă pot ajuta să învățați limba română. Aceste instrumente oferă o gamă largă de exerciții, teste, materiale audio și video pentru a vă ajuta să dezvoltați toate aspectele limbii – citire, scriere, vorbire și înțelegere auditivă.

5. Citiți în limba română. Citirea cărților, publicațiilor în română este o modalitate excelentă de a-ți îmbunătăți vocabularul, precum și a înțelege gramatica și structura propozițiilor. Alegeți cărți care se potrivesc cu nivelul dvs. de cunoștințe și cu interesele dvs. Începeți cu cărți ușoare, apoi treceți treptat la cele mai dificile.

6. Vizionați filme și emisiuni TV în română. Vizionarea de filme și emisiuni TV în română este o modalitate excelentă de a vă îmbunătăți abilitățile lingvistice și pronunția. Puteți începe cu filme simple care sunt subtitrate în limba dvs. maternă, apoi treceți la filme fără subtitrare.

7. Repetați și repetați. Repetiția este cheia succesului în învățarea unei limbi. Nu vă fie teamă să revedeți ceea ce ați învățat din nou și din nou. Aceasta vă va întări memoria și vă va îmbunătăți abilitățile. Puteți folosi o varietate de metode de repetiție, cum ar fi cardurile de cuvinte, repetarea frazelor și expresiilor cu voce tare și scrierea în limba română.

În concluzie, învățarea limbii române poate fi dificilă, dar dacă folosiți metodele potrivite, puteți accelera progresul și puteți deveni mai încrezători în utilizarea limbii în situații reale.

(Apud <https://www.lingo-play.com/ro/romanian-articles/what-are-the-best-ways-to-learn-romanian-faster/>)

12 **Răspundeți la întrebări.**

1. V-a plăcut textul? De ce?
2. Credeți că sfaturile propuse pot fi utile? Argumentați.
3. Sunteți de acord că trebuie să comunicați permanent în limba română?
4. De ce se recomandă să învățați cuvintele, expresiile în context și nu izolat?
5. Ce pot oferi aplicațiile online în învățarea limbii române?
6. Cum trebuie alese cărțile pentru a învăța limba română?
7. De ce se recomandă ca la începutul studierii limbii române să fie audiate emisiuni, filme cu subtitrări?
8. Cum înțelegeți expresia „Mai bine să vorbești cu greșeli, decât să taci corect”?
9. De ce este nevoie să repetați permanent în procesul de studiere a limbii române?
10. Este învățarea limbii române dificilă? Argumentați răspunsul.
11. Ce se poate face pentru a accelera progresul de învățare a limbii?

13 **Formulați, în baza experienței proprii, recomandări pentru a învăța mai ușor și rapid limba română.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

14 **Discutați. Ce ar trebui de întreprins ca toți cetățenii Republicii Moldova să vorbească în limba română?**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

LA LOCUL
DE MUNCĂ

LECȚIA 2.1. COMUNICAREA LA SERVICIU

1 **Ascultați și rețineți.**

- Bună, Alexandru. **Aveam** nevoie sâmbăta trecută de tine și nu te găseam. Soția a spus că **erai** la serviciu. **Aveai** ceva urgent?
- Salut, Nastea. Da, **eram** într-adevăr la muncă. Ai dreptate: **aveam** o urgență. **Lucram** la raportul semestrial. Tu nu **lucrai** la raport pe segmentul tău?
- Da, și noi **lucram** la raport. Petru, noul nostru coleg, analiza datele statistice și nu înțelegea niște detalii.
- Te **căutam** cu disperare și acasă, și la serviciu, și la telefon, și în birou.
- **Eram**, probabil, la Serviciul Resurse Umane. Sper că ați soluționat problema.
- Da. Colegii tăi, Nicu și Cristina, **erau** în birou și am întrebat cum soluționați anterior problemele de acest gen. Anul trecut, ei **lucrau** cu datele statistice și au propus niște modificări. **Erau** foarte încântați că **puteau** ajuta.
- Mă bucur că suntem o echipă unită.
- Absolut de acord. **Eram**, suntem și vom fi o echipă de nota zece.

2 **Răspundeți la întrebări.**

1. De cine avea nevoie Nastea? 2. Unde era Alexandru sâmbăta trecută?
3. Ce făceau anul trecut Nicu și Cristina? 4. De ce erau foarte încântați colegii lui Alexandru? 5. Ce puteți spune despre echipă?

 COMPARAȚI ȘI MEMORAȚI!

Acțiune trecută, finalizată.
(Cine ce a făcut deja?)

Eu (nu) **am** lucrat
Tu (nu) **ai** lucrat
El/ea (nu) **a** lucrat
Noi (nu) **am** lucrat
Voi (nu) **ați** lucrat
Ei/ele (nu) **au** lucrat

Acțiune **trecută, de durată, neterminată.**
(Cine ce făcea atunci/cândva?)

Eu (nu) lucr**ám**
Tu (nu) lucr**ái**
El/ea (nu) lucr**á**
Noi (nu) lucr**ám**
Voi (nu) lucr**áți**
Ei/ele (nu) lucr**áu**

 REȚINEȚI!
Banca de cuvinte:

oficiu = birou
serviciu = lucru
semestru = jumătate de an
semestrial = la jumătate de an
anterior = mai înainte
în prealabil (dinainte)

Terminații infinitiv		-a / -î	A colabora A hotărî	-ea / -e / -i (după consoană)	A tăcea A înțelege A povesti	-a / -i / -e (după vocală) a studia, a scrie, a locui etc./a ști
Singular	eu	-m	colabor am	-m	tă ceam înțeleg eam povest eam	locu iam scri iam ș ti am
	tu	-i	colabor ai	-i	tă ceai înțeleg ai povest ai	locu iai scri ai ș ti ai
	el/ ea	∅	colabor a	∅	tă cea înțeleg ea povest ea	locu ia scri a ș ti a
Plural	noi	-m	colabor am	-m	tă ceam înțeleg eam povest eam	locu iam scri iam ș ti am
	voi	-ți	colabor ați	-ți	tă ceai înțeleg ați povest ați	locu iați scri ați ș ti ați
	ei/ ele	-u	colabor au	-u	tă ceau înțeleg eau povest eau	locu iau scri iau ș ti au

★ **A fi**
(imperfect,
indicativ)

Eu (nu) **eram**
Tu (nu) **erai**
El/ea (nu) **era**
Noi (nu) **eram**
Voi/dvs. (nu) **erați**
Ei/ele (nu) **erau**

★ **A avea**
(imperfect,
indicativ)

Eu (nu) **aveam**
Tu (nu) **aveai**
El/ea (nu) **avea**
Noi (nu) **aveam**
Voi/dvs. (nu) **aveați**
Ei/el e (nu) **aveau**

3 Activitate în lanț. Continuați!

Era odată un angajat. **Avea** un serviciu minunat. Dar nu **cunoștea** limba română.

4 Priviți imaginile. Întrebați și răspundeți.

Model:

- Ce făceai luna trecută la ora 10:00?
- Luna trecută, la ora 10:00, citeam corespondența electronică.

1.
  - Ce făcea șeful miercuri trecută la ora 15:00 (A)?
  - Miercuri trecută, la ora 15:00, șeful ..... un ordin.
2.
  - Ce făceau partenerii luna trecută (B)?
  - ..... , partenerii ..... un nou contract.
3.
  - Ce făceau colegii în cadrul proiectului (C)?
  - În cadrul proiectului ..... eficient.
4.
  - Ce făceai azi dimineață la ora 9:00 (D)?
  - Azi dimineață, eu ..... niște emailuri de serviciu.
5.
  - Ce învățați la cursurile de luna trecută (E)?
  - Noi ..... strategii de comunicare la locul de muncă.

5 Potrivii jumătățile de enunțuri.

- 1) Când eram la facultate
- 2) În copilărie, probabil,
- 3) În vacanța de vară, copiii
- 4) În prima zi de muncă, când
- 5) Când primeam salariul, de obicei,
- 6) De ziua mea de naștere,
- 7) La cursurile de limba română

- a) mergeam cu părinții la munte.
- b) cumpăram o carte nouă.
- c) mergeam cu colegii la restaurant.
- d) frecventam toate cursurile.
- e) nu aveai multe responsabilități.
- f) făceam cunoștință cu colegii, aveam emoții mari.
- g) citeam, comunicam, răspundeam.

1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.	
----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--

6 ✍️ Transformați verbele subliniate după model.

Model: La fabrica „Bucuria” am lucrat mult. – La fabrica „Bucuria” **lucram** mult.

Când **am activat** în calitate de manager, **am fost** obsedat să îmi asum meritele pentru succesul companiei. La început nu **am înțeles** că, de fapt, **am gândit** greșit. **Am avut** în permanență nevoie să demonstrez colegilor că sunt un manager care poate face tot. În același timp, de câte ori ceva nu **a mers** foarte bine, eu **am considerat** că **au fost** vinovați colegii. Nu **am avut** încredere în colegi. **Am greșit**, desigur. Vina, de fapt, **a fost** a mea. Nu **am știut** cum să comunic eficient. Nu **am știut** cum să-mi asum eșecul. Și **a trebuit** să învăț a comunica și a-mi asuma, cel puțin, jumătate din eșec.

Acum, înțeleg că un manager trebuie să fie un lider care oferă încredere echipei și care primul își asuma eșecul.

7 ✍️ Reformulați enunțurile. Observați diferențele.

La cursurile de limba română învăț să scriu, să citesc, să comunic. ▶

✍️ La cursurile de limba română **am învățat** să scriu, să citesc, să comunic. ▶

✍️ La cursurile de limba română **învățam** să scriu, să citesc, să comunic.

- În drumețiile de la „Orheiul Vechi” spre Costești **dormiți** în cort sau la pensiune? **Luați** cu voi multe lucruri?
- Dacă pe traseul nostru **sunt** pensiuni, de obicei, **dormim** și **mâncăm** la pensiuni. Pentru orice eventualitate, **luăm** cu noi un cort și puține alimente neperisabile. Așa nu **căram/ducem** în spate multă greutate și nu **obosim** foarte tare.
- În general, nu **hotărâm** în prealabil cât timp **mergem**, unde **facem** popas peste noapte. Toate acestea **depind** de starea noastră fizică și emoțională. Important pentru toată echipa **este** să ne simțim bine.

8 💬 Lucrați în perechi.

Model:

- Câte computere (**a funcționa**) **funcționau** anul trecut în biroul dvs.?
- Anul trecut în biroul nostru **funcționau** cinci computere.

Repere:

– El câți ani ....., când	a avea
–	
– Voi ce ..... în copilărie?	a citi
–	
– De cât timp ele ..... la proiect?	a lucra
–	
– Unde	a învăța
–	
– Câte ..... săptămâna trecută?	a fi
–	
– Tu cu cine ..... aseară la petrecere?	a dansa
–	
– Ce ..... Boris, când l-a vizitat notarul?	a semna
–	

9 **Situație de comunicare.**

Cursantul 1. Sunteți câștigătorul concursului „Cel mai inteligent angajat al companiei”. Discutați cu un reporter care solicită un interviu de la dvs. privind efortul depus pentru a câștiga concursul.

Cursantul 2. Sunteți reporter la un post de radio. Interviewați câștigătorul. Aflați cât mai mult detalii despre el, studii, cum și-a ales profesia, ce l-a determinat să aplice la concurs, ce experiențe a acumulat, cum se simte în acest moment etc.

LECTȚIA 2.2. AGENDA SĂPTĂMÂNII

1 **Ascultați și rețineți.**

Acum 5 ani, lucram împreună cu Dumitru Ciobanu la fabrica „Ionel”. El era jurist, iar eu eram contabil. Mereu **se evidenția** ca o persoană cultă, inteligentă și profesionistă. Oricând, la serviciu, **se saluta** respectuos cu toți.

Dumitru Ciobanu era o *persoană foarte ocupată*. El **se gândea** la activitățile zilnice din timp. Și nota activitățile într-o *agendă*. El avea o *agendă foarte plină*. La serviciu cu toții **ne conformam** unui *program de lucru fix*, fără *pauze de cafea*, doar cu o *pauză de prânz inclusă*. *Ziua de muncă* dura 8 ore, începea la 8:00 și **se termina** la 17:00. Pentru fiecare marți, Dumitru planifica în *agendă* ședința cu *echipa managerială*. Trei zile în săptămână, domnul Ciobanu **se străduia** să meargă la cursurile de limba română. Două zile în săptămână el **se ducea** la sport. În zilele de odihnă Dumitru **se relaxa** cu familia, rezerva timp pentru activitățile de familie.

2 **Răspundeți la întrebări.**

- ▶ Ce profesie avea domnul Ciobanu?
- ▶ Ce făcea Dumitru trei zile în săptămână?
- ▶ De câte ori pe săptămână se ducea Dumitru la sport?
- ▶ Ce făcea Dumitru sâmbăta și duminica?
- ▶ Unde nota domnul Ciobanu activitățile?

 COMPARAȚI ȘI MEMORAȚI!

A saluta	A se saluta + prepoziție + substantiv				
Eu salut am	prieteni colegii	Eu	mă	salut am	cu (toți) prietenii cu (toate) persoanele
Tu salut ai		Tu	te	salut ai	
El / ea salut a		El / ea	se	salut a	
Noi salut am		Noi	ne	salut am	
Voi salut ați		Voi	vă	salut ați	
Ei / ele salut au		Ei / ele	se	salut au	

3 Modificați forma cuvintelor din paranteze conform modelului.

Model:

Când era bolnav copilul, mama (a se ruga) ..... de sănătate. ▶
 Când era bolnav copilul, mama **se ruga** de sănătate.

Toamna trecută agricultorii (a se bucura) ..... de recoltă bogată.
 La începutul carierei mele, eu (a se mira) ..... de interesul sporit al colegilor mei. Noi când terminam lecțiile, (a se plimba) ..... prin parc.
 Când teatrele începeau stagiunile, voi (a se duce) ..... la spectacolele noi? La lecțiile de sport, (a se teme) ..... îngrozitor de mult să urc pe funie.

4 Corelați jumătățile de enunțuri.

1) Dacă nu le aduceai azi cărțile,	a) te salutai cu concurenții?
2) Când era departe de casă,	b) vă consultați cu persoane din domeniu?
3) Când participai la concursul de angajare în serviciu,	c) mă plimbam prin parc cu prietenii.
4) Când alegeați profesia,	d) se supărau pe tine.
5) Când terminam lecțiile,	e) mereu se gândea la părinți.

1.	
----	--

2.	
----	--

3.	
----	--

4.	
----	--

5.	
----	--

5 Urmați modelul.

Model:

- Tati, tu când erai mic, *te temeai* de lupi?
- Da, eu *mă temeam* de lupi, când eram singur.
- Nu. *Nu mă temeam* de lupi, deoarece eram cu bunicul.
- Veronica, când erai în fața comisiei de recrutare, *te ambiționai* să câștigi?
- Da. ....
- Nu. ....
- Sergiu și Aurica, când aveți evaluare la limba română, *vă temeți* la proba orală?
- Da. ....
- Nu. ....
- Boris, când (a se angaja) ..... în serviciu, *te așteptai* la un program flexibil?
- Da. ....
- Nu. ....

6 Puneți verbele din textul de mai jos la prezent.

Tatiana Popescu lucra în calitate de directoare de liceu, dar avea și ore. De obicei, ea se trezea foarte devreme, la ora 6:00. Prefera să nu întârzie. Nu mergea la serviciu cu mașina sau cu vreun transport public, ci se ducea pe jos. Se străduia să facă cât mai multă mișcare.

Avea doamna Popescu un program de lucru flexibil, dar agenda de serviciu era foarte solicitantă. De obicei, de la ora 8:00 până la 14:30 avea lecții. Pentru ziua de luni însă, la 9:30, fixa în agendă ședința Consiliului facultății. Miercurea, la ora 15:00, doamna Popescu participa la ședințele unei comisii guvernamentale, unde era membră a unui grup de lucru.

După-amiază, profesoara se pregătea de lecțiile pentru a doua zi fie la bibliotecă, fie în birou.

Doamna profesoară se remarcă mereu prin politețe și diplomație. Era înalt apreciată de întregul personal, precum și de studenți. La serviciu se saluta respectuos cu toți. Marțea, joia și sâmbăta, după ce pregătea cina pentru membrii familiei, se străduia să meargă la bazin sau se plimba în aer liber.

În zilele de odihnă doamna se relaxa cu familia. Sâmbăta invita părinții la prânz sau mergea cu toată familia la părinți la cină. Duminica rezerva timp pentru activitățile de suflet: teatru, cinema sau concerte.

7 Prezența colegilor agenda dvs. profesională.

8 Realizați un dialog.

Model:

- Bună ziua, domnule Cazacu. Rotarencu la telefon, de la „AERES” S.R.L.
- Bună ziua, domnule Rotarencu.
- Avem programată o întâlnire pentru miercuri, la ora 18:00. Regret, dar a intervenit o schimbare în agenda mea. Trebuie să fiu la o ședință în Comrat la ora 17:00. Sigur nu reușesc să ajung la Chișinău la timpul stabilit. Aveți timp poate pentru joi sau vineri seara?
- Nu vă faceți griji. Imediat verific agenda. Pot vineri seara. E bine tot la 18:00?
- Da. E minunat. Mulțumesc pentru înțelegere. La revedere.

REPERE:

la o cafea

la o pizzerie

am programare la medic

am ședință

raport

am febră

am lecții

LECȚIA 2.3. PASIUNE ȘI CARIERĂ

COMPARAȚI ȘI MEMORAȚI!

Muzică populară

Muzică corală

Muzică vocal-simfonică

Taraf lăutăresc

Orchestra de muzică populară

Orchestra simfonică

1 Citiți și rețineți.

ZINAIDA JULEA: DEZVĂLURI DE SUFLET

M-am născut în satul Hîrbovățul Vechi. În familie eram mezina. Mama mea nu știa prea multă carte, dar era cu mare drag de cântec. Din copilărie eram impresionată de marele interpret de muzică populară Nicolae Sulac.

În Chișinău, la cei 14 ani ai mei, mă simțeam ca un pui căzut din cuib, rătăcit prin lume. Locuiam în căminul studentesc. Financiar, trăiam, timpuri foarte grele pe atunci. Nu vorbeam cu părinții la telefon, cum o fac azi copiii, deoarece nu existau telefoane în sat și nici eu nu aveam unul. Iarna, uneori lipseam de la lecții, fiindcă nu aveam încălțăminte de sezon. Dragostea de muzică însă mă făcea mai puternică.

În timpul studiilor învățam foarte mult. Când eram în anul doi, Petre Neamțu și Grigore Bodilică mi-au făcut o invitație pentru un interviu de angajare cu Isidor Burdin. După interviu, a doua zi, deja cântam cu taraful Colegiului de muzică „Ștefan Neaga”.

Profesional, mă dezvoltam nespuse de mult alături de irepetabilii titani ai muzicii populare autohtone: Petre Neamțu, Grigore Bodilică, Isidor Burdin, Nicolae Sulac,

Serghei Lunchevici, Alexandr Fedico, Ion Bass, Valentina Cojocaru, Vasile Marin, Ion Dascăl ș.a.

Actuala colaborare cu Orchestra municipală, condusă de frații Advahov, este una atât profesională, cât și de prietenie. Știam, simțeam că acești tineri sunt talentați, dar ei au întrecut toate așteptările mele. Sunt oameni onești, disciplinați, talentați.

Întreaga mea viață este muzica, este o pasiune incurabilă pentru muzică, este înfrățirea harului divin cu munca asiduă.

(Text apud Podcastul marca unica.md „MAESTRO”)

REȚINEȚI!

A ști carte = a avea noțiuni (elementare) de scriere și de citire

A fi școlit = a fi învățat

A avea drag (de ceva) = a fi pasionat de ceva

A face corp = a se uni, a se asocia

A suna pe cineva = **a telefona** cuiva

2 👁 Găsiți cuvintele cu sens opus (antonime):

A

1	nou
2	neputincios
3	a regresa
4	precedenta
5	nedisciplinat

B

a	actuala
b	disciplinat
c	vechi
d	puternic
e	progresă

R

1	
2	
3	
4	
5	

3 👁 Găsiți cuvintele cu sens similar (sinonime):

A

1	fascinată
2	a trăi
3	administrată
4	cinstiți
5	Dumnezeiesc

B

a	condusă
b	divin
c	impresionată
d	a locui
e	onești

R

1	
2	
3	
4	
5	

4 **Restabiliți îmbinările de cuvinte cu ajutorul textului:**

A	
1	a ști
2	drag
3	cămin
4	timpuri
5	colegiul
6	interviu
7	muzică
8	orchestra
9	tineri
10	har

B	
a	grele
b	de angajare
c	municipală
d	divin
e	carte
f	talentați
g	studentesc
h	de muzică
j	populară
i	de cântec

R	
1	e
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

5 **Răspundeți la întrebări.**

- ▶ Ce visa să devină Zinaida Julea în copilărie?
- ▶ Cine cânta în familia Zinaidei Julea?
- ▶ De ce nu renunța interpreta la cariera muzicală?
- ▶ Cine erau persoanele care i-au organizat interpretei primul interviu de angajare?
- ▶ Ce opinie avea Zinaida Julea despre frații Advahov?

6 **Activitate în grup „Oameni-valori”. Recunoașteți interpreții din imagini. Reconstituiți traseul profesional al personalității.**

<https://www.youtube.com/watch?v=d110czxiiD8>

<https://www.youtube.com/watch?v=QHgkvalHkYc>

https://www.youtube.com/watch?v=Xwk_WCqExUA&t=16628s

<https://www.youtube.com/watch?v=VR3peKkEhbl>

REȚINEȚI!

VREA la trecut, imperfect		A VOI la trecut, imperfect	
Eu vream Tu vrei El/ea vrea	Noi vream Voi vreați Ei/ele vreau	Eu voiam Tu voiai El/ea voia	Noi voiam Voi voiați Ei/ele voiau
N.B.! A vrea este de origine latină și vine din latinescul <i>volere</i> .		N.B.! A voi este de origine slavă din cuvântul <i>volja</i> sau <i>voliti</i> .	

**Nu există
verbul A VROI**

N.B.!
Este corect:
VREAM,
nu *vroiam*

N.B.!
Este corect:
VOIAM,
nu *vroiam*

7 Puneți verbele din paranteză la imperfect.

Atelierul lui Valentin Frunză (*a mirosi*) ... a piei și ceară caldă, care (*a face*) ... corp cu cafeaua și aroma teiului din prag. La vârsta de 12 ani, Valentin deja (*a lucra*) ... în cizmăria tatei, iar la 16 ani (*a se bucura*) ... de neuitata sa realizare – prima pereche de pantofi. În 2009, meșterul (*a confecționa*) ... doar pantofi clasici. Mereu (*a da*) ... preferință pantofilor *Derby classic* și *Oxford*. În 2013 (*a visa*) ... încrezător la ucenici. Iar în 2022, pantofarul din Moldova, Valentin Frunză, îi (*a devansa*) ... pe alți 15 meșteri din cei 30 de concurenți în cadrul concu-

sului „World Championships in shoemaking London 2022”.

Cât Valentin îmi (*a vorbi*) ... despre pieile aduse de la Viena, gândul meu (*a zbura*) ... la raftul cu calapoade din spatele lui. Fiecare pereche de calapoade (*a fi*) ... scobită după piciorul cuiva, a unui om adevărat, și (*a avea*) ... numele însemnat pe ele. Fiecare calapod (*a reprezenta*) ... un caracter cu mofturi și moravuri. Raftul cela (*a depozita*) ... zeci de mostre cu atitudini.

(Text adaptat după Anastasia Taburceanu // <https://diez.md/2019/07/24/foto-valentin-frunza-pantofarul-care-cio-pleste-calapoade-dupa-caractere/>)

PRESTĂRI SERVICII

LECȚIA 3.1. ALO, SERVICIUL DE URGENȚĂ 112?

1 Ascultați și rețineți.

Numărul unic **112** este stabilit pentru apelurile de urgență. Acesta e activ în toate statele membre ale Uniunii Europene. El funcționează în regim nonstop, poate fi format de la telefonul fix sau de la telefonul mobil. Apelul este gratuit.

Când sunăm la numărul 112?

În situații de urgență. Dacă avem nevoie de ambulanță, de intervenția poliției sau a pompierilor.

Când apelăm 112, trebuie să anunțăm următoarele:

- ▶ *Ce urgență avem:* descriem succint situația, pentru ca operatorul 112 să anunțe cât mai repede serviciile competente.
- ▶ *Unde ne aflăm:* indicăm adresa completă și, dacă e necesar, descriem cea mai rapidă cale de acces.
- ▶ *De la ce număr de telefon sunăm:* nu folosim aparatul de la care am telefonat la 112, pentru ca operatorul să poată verifica informațiile sau să-i transmitem alte date.
- ▶ *Cum ne numim:* spunem clar numele și prenumele, alte detalii solicitate de operator.

REȚINEȚI!

Banca de cuvinte:

a apela = a telefona = a suna
 a telefona = a da un telefon
 a solicita = a cere
 a funcționa
 a avea nevoie de

ambulanță = salvare
 apel de urgență
 situație de urgență
 regim fix
 regim nonstop

2 Corelați.

Când sunăm la numărul de urgență 112, anunțăm:

1) <i>Ce urgență avem</i>	a) indicăm adresa completă și, dacă e necesar, descriem cea mai rapidă cale de acces.
2) <i>Unde ne aflăm</i>	b) spunem clar numele și prenumele, alte detalii solicitate de operator.
3) <i>De la ce număr de telefon sunăm</i>	c) descriem succint situația, pentru ca operatorul 112 să anunțe cât mai repede serviciile competente.
4) <i>Cum ne numim</i>	d) nu folosim aparatul de la care am telefonat la 112, pentru ca operatorul să poată verifica informațiile.

1.	
----	--

2.	
----	--

3.	
----	--

4.	
----	--

3 Urmați modelul.

Model:

Când sunt singur/-ă, am nevoie de .....

Când sunt singur/-ă, am nevoie de prieteni.

1) Când sunt obosit/-ă, am nevoie de	2) Dacă ai mașină, ai nevoie de	3) Ca să fiu fericit/-ă, am nevoie de .....
4) Când sunt trist/-ă, am nevoie de	5) Dacă plouă, ai nevoie de	6) Ca să cumperi o carte, ai nevoie de .....

4 Urmați modelul:

Model: Dacă aveți febră, (a suna) ..... la 112. / Dacă aveți febră, sunați la 112.

1. Dacă sunteți martorul unui accident rutier, (a apela) ..... poliția.
2. Atunci când aveți nevoie de un sfat, (a telefona) ..... unui prieten.
3. În cazul în care vă simțiți rău, (a vorbi) ..... cu medicul de familie.
4. Dacă vă grăbiți, (a chema) ..... un taxi.
5. În situații de urgență, (a suna) ..... la serviciul 112.
6. Am preluat apelul dvs., (a aștepta) ..... !
7. Pentru moment nu avem taxiuri libere, (a reveni) ..... !

5 Ascultați și citiți dialogurile.

- Alo, serviciul 112?
- Da, 112. Ce urgență aveți?
- Mă simt foarte rău, am febră și dureri acute în burtă.
- Dictați adresa, vă rog!
- Stradela Nufărului 5/2, scara 2, apartamentul 73.
- Numele, prenumele și vârsta dvs.
- Peșterev Denis, 45 de ani.
- Informația a fost preluată și transmisă. Așteptați intervenția echipei!
- Mulțumesc! Aștept.

- Alo, serviciul de urgență 112?
- Da, 112. Vorbiți!
- În parcul de pe strada Teilor arde iarba uscată. Este pericol de extindere a focului. Veniți urgent!
- Puteți indica adresa concretă sau să descrieți locul?
- Incendiul e în apropierea farmaciei nr. 7 de pe strada Teilor.
- Numele dvs., vă rog!
- Sunt Viorel Moraru.
- Vă rugăm să aveți telefonul disponibil. Informația a fost preluată și transmisă. Așteptați intervenția echipei!

6 Completați dialogurile.

a)

- Alo, ...?
- Da. Ce urgență aveți?
- .....
- Cum vă numiți, ce vârstă aveți?
- .....
- Adresa dvs., vă rog!
- .....
- Așteptați, ... va veni în 5 minute.

b)

- Alo, ...?
- Da, vă ascult!
- Avem o scurgere de gaze în bloc.
- .....
- Strada Sportului, 26.
- Numele și prenumele dvs.?
- .....
- În cât timp veniți?
- .....
- .....

** REȚINEȚI!**

Vorbiți mai tare!

Vorbiți mai rar!

Așteptați o clipă!

Fiți calm!

7 **Lucrați în perechi. Alegeți o imaginea. Întrebați și răspundeți.**

Repere:

- Adresa dvs., vă rog?

- Aveți multe bagaje ?

- Vă grăbiți?

- Cât va costa călătoria?

- Unde vreți să mergeți?

- Cunoașteți bine orașul?

- Cât timp va dura călătoria?

8 **Ascultați și citiți textul.**

Prima Stație de salvare din Republica Moldova a fost deschisă în orașul Chișinău la mijlocul secolului **al douăzecelea**, la 4 septembrie 1944.

Stația avea doar o caretă cu doi cai, care deservea bolnavii în stare gravă la domiciliu sau în locurile publice. În anii 1960-1971 au fost organizate **primele** echipe specializate de cardiologie, toxicologie, traumatologie etc.

Numeralul ordinal			
singular		plural	
masculin	feminin	masculin	feminin
primul	prima	primii	primele
întâiul	întâia	întâii	întâile

masculin		feminin
al -lea		a -a
al doilea	2 (doi)	a doua
al treilea	3 (trei)	a treia
	.....	
al optulea	8 (opt)	a opta
al unsprezecelea	11 (unsprezece)	a unsprezecea
al doisprezecelea	12 (doisprezece/ douăsprezece)	a douăsprezecea
al treisprezecelea	13 (treisprezece)	a treisprezecea
	....	
al douăzeci	20 (douăzeci)	a douăzecea
al douăzeci și unulea	21 (douăzeci și unu/una)	a douăzeci și una
	.....	
al o sută	100 (o sută)	a (o) suta
al o mie	1000 (o mie)	a (o) mia

9 Urmați modelul:

4 - patru - al patrulea - a patra

7	.....	.....	.....
9	.....	.....	.....
18	.....	.....	.....
19	.....	.....	.....
43	.....	.....	.....
56	.....	.....	.....

10 Întrebați și răspundeți.

1. Când ați călătorit prima dată cu avionul?

.....

2. În a câta banca stați ?

.....

3. În ce secol trăim?

.....

4. Al câtuilea an lucrați?

.....

11 👁️ **Citiți textul și completați tabelul cu informația: am știut, am aflat.**

Știați că:

- ▶ cuvintele taximetru și taxi provin din limba franceză?
- ▶ în Europa, primele servicii de taxi au apărut în secolul al șaptespezecelea, întâi în capitala Franței, Paris, apoi în cea a Angliei – Londra?
- ▶ pe teritoriul României, serviciul de taximetrie a fost organizat în secolul al douăzecilea, între anii 1953 și 1954?
- ▶ la Chișinău, primul taxi a apărut în anul 1909. Boierul M. Surucean a cumpărat câteva mașini de marca Berliet și De Dion Bouton și a organizat serviciul de transportare a pasagerilor din oraș către suburbii?
- ▶ în unele țări, taxiurile sunt, de obicei, vopsite într-o anumită culoare pentru a se evidenția pe șosea. Și anume:
  - în orașul Londra – negru,
  - în orașul New York – galben pentru toate taxiurile care nu funcționează cu dispecerate și pot fi oprite pe drum,
  - în Polonia – pot fi folosite toate culorile,
  - în Olanda – negru și galben,
  - în Hong Kong – rosu.

Primul taxi din Chișinău

12 ✍️ **Completați tabelul în baza informației de mai sus.**

Am știut	Am aflat

13 👁️ **Priviți imaginile de mai jos. Imaginați-vă că aveți o situație de urgență. Realizați un dialog cu operatorul.**

Cursantul 1. Telefonați la serviciul de urgență 112. Spuneți ce urgență aveți, indicați adresa, numele și prenumele dvs.

Cursantul 2. Sunteți operatorul serviciului de urgență 112. Formulați întrebările necesare pentru a anunța cât mai repede serviciile competente.

- Alo, 112?

- .....

- Alo, 112?

- .....

- Alo, 112?

- .....

LECȚIA 3.2. LA FRONTIERĂ

1 **Ascultați. Apoi citiți textul.**

Ilie Munteanu și prietenii săi, Alexei și Radu, sunt în concediu. Au hotărât să organizeze o excursie prin câteva țări europene: România, Bulgaria, Serbia, Muntenegru și Albania. Vor călători cu automobilul lui Radu. E o mașină bună și Radu este șofer profesionist.

Excursia va dura în jur de o săptămână. Prietenii se pregătesc serios de călătorie: aranjează hainele în valize, iau obiecte de uz personal, puțină mâncare și apă în rucsacuri, verifică actele.

La punctul de trecere a frontierei de stat, călătorii trec controlul vamal și controlul poliției de frontieră.

- Bună ziua! Prezentați pașapoartele, vă rog!
- Bună ziua! Iată pașapoartele!
- Permisul de conducere și pașaportul tehnic al automobilului, vă rog!
- Luați actele. Eu sunt șoferul și proprietarul automobilului.
- Unde mergeți?
- Suntem în concediu și plecăm într-o excursie prin câteva țări balcanice.
- Bagajul la control! Aveți de declarat ceva?
- Nu, nu avem nimic de declarat.
- Totul e în regulă. Drum bun!

REȚINEȚI! **Banca de cuvinte:**

- punct de trecere a frontierei de stat
- control vamal
- poliția de frontieră
- pașaport biometric
- pașaport tehnic al automobilului
- în jur de = cam = aproximativ = aproape

2 **Formulați întrebări.**

- ..... ?
- *Prietenii pleacă în excursie peste hotare.*
- ..... ?
- *Ei vor să viziteze România, Bulgaria, Serbia, Muntenegru și Albania.*
- ..... ?
- *La frontieră, călătorii prezintă la control pașapoartele și bagajele.*
- ..... ?
- *Vameșii și polițiștii de frontieră sunt amabili.*

3 **Corelați îmbinările cu sens opus.**

- 1) a pleca din țară
- 2) bagaj însoțit
- 3) a pune întrebări
- 4) a permite trecerea
- 5) șofer profesionist

- a) a interzice trecerea
- b) a veni în țară
- c) șofer amator
- d) bagaj neînsoțit
- e) a da răspunsuri

1.

2.

3.

4.

5.

4 **Ascultați și citiți dialogurile.**

- A)
- Bună ziua! Mașina **a** aceasta este **a** dvs.?
  - Da, mașina **a** este **a** mea.
  - Pașaportul tehnic, vă rog!

- B)
- **Al** cui este pașaportul **l** acesta?
  - Pașaportul **l** este **al** meu.
  - Deschideți pașaportul la fotografie!

- C)
- Valize **le** acestea sunt **ale** dvs.?
  - Da, bagajale **le** acestea sunt **ale** mele.
  - Deschideți valizele, vă rog!

- D)
- Cine sunt părinții acestor copii?
  - Noi. Copii **i** aceștia sunt **ai** noștri.
  - Actele, vă rog!

 REȚINEȚI!

Articolul posesiv	
a	al
Valiza a este a prietenului. Mașina a este a lui Radu. Cartea a este a colegului.	Bagajul este al călătorului. Pașaportul este al colegului. Copilul este al prietenului.
ale	ai
Valizele sunt ale călătorilor. Mașinile sunt ale colegilor. Cărțile sunt ale prietenilor.	Copiii sunt ai prietenului. Prietenii sunt ai fratelui. Banii sunt ai colegului.

5 **Completați după model:**

- ..... *cui este pașaportul acesta?* .....
Al cui este pașaportul acesta? Al meu. Pașaportul acesta este al meu.
 ..... *cui este automobilul acesta?* .....
 ..... *cui este rucsacul acesta?* .....
 ..... *cui este valiza aceasta?* .....
 ..... *cui este declarația aceasta?* .....
 ..... *cui sunt gețile acestea?* .....
 ..... *cui sunt actele acestea?* .....
 ..... *cui sunt pasagerii aceștia?* .....
 ..... *cui sunt dolarii aceștia?* .....

6 **Folosiți varianta corectă: a, al, ai, ale.**

- 1) Această geantă este ..... fratelui meu.
- 2) Contractul este ..... acestei agenții.
- 3) Mașina este ..... unchiului meu.
- 4) Biletele sunt ..... călătorilor.
- 5) Bani sunt ..... tatălui meu.
- 6) Aceste haine sunt ..... Daniei.
- 7) Cărțile și caietele de pe masă sunt ..... lui Radu.
- 8) Piese de la mașină sunt ..... lui Ion.

7 **Lucru în perechi. Întrebați și răspundeți.**

<i>În ce țară ați călătorit recent?</i>	<i>Ce ați prezentat la punctul</i>
<i>Cu ce scop ați călătorit?</i>	<i>de trecere a frontierei?</i>
<i>Cu ce transport ați călătorit?</i>	<i>Ați completat declarația vamală?</i>
<i>Ați luat multe bagaje?</i>	<i>Ați avut lucruri interzise?</i>

8 **Citiți textul.**

Victor Tataru pleacă la studii în Danemarca. Pentru a ajunge mai repede, a cumpărat un bilet la avion. Pasagerii trebuie să vină la aeroport cu două ore înainte de decolarea avionului. Victor trebuie să dea valiza la bagaje și să treacă controlul pașapoartelor. Înainte de plecare, s-a asigurat că nu a uitat pașaportul și biletul de călătorie.

- Bună ziua! Unde zburăți?
- Zbor la Copenhaga, la studii.
- Pașaportul dvs., vă rog.
Și biletul de călătorie.
- Pofțiți.

REȚINEȚI!
Banca de cuvinte:

Bagajul de cală este bagajul verificat la aeroport și depozitat în compartimentul (cala) cargo al avionului.
A decola ≠ a ateriza

- Ce bagaj aveți?
- Am bagaj de cală și de mână. Luați chitanța.
- Drum bun! Să aveți un zbor sigur și plăcut!

9 ✍️ **Adevărat sau fals? Încercuiți.**

Avionul este cel mai rapid mijloc de deplasare.

A   **F**

Bagajul de cală este luat în salonul avionului.

A   **F**

Pasagerii pot veni cu jumătate de oră înainte de decolarea avionului.

A   **F**

La punctul de control al pașapoartelor sunt verificate actele și biletul de călătorie.

A   **F**

Pasagerii nu sunt întrebați unde pleacă.

A   **F**

10 💬 **Lucru în perechi. Discutați. Completați tabelul.**

Lucruri necesare	Obiecte permise	Lucruri interzise

LECȚIA 3.3. LA FRIZERIE

1 Ascultați, apoi citiți textul.

Maria și Dan Pușcașu sunt invitați la o sărbătoare de familie. Vor să arate bine. Fac o programare la salonul de frumusețe din cartier. Vin la ora stabilită.

- Bună ziua!
- Bună ziua! Ce doriți?
- Am făcut o programare la telefon pentru ora 10.00.
- Da! Sunteți Maria și Dan Pușcașu? Maria, intrați în salonul pentru doamne, iar dvs., Dan, în salonul pentru bărbați. Sunteți așteptați.
- Bună ziua! Luați loc în fotoliu. Ce doriți?
- Vreau să-mi scurtați puțin părul și să-l aranjați.
- Nu vopsim părul?
- Nu, îmi place culoarea lui naturală.
- Bună ziua, Dan! Ce doriți?
- Vreau o tunsoare modernă. Vă rog să-mi aranjați barba și mustața.
- Da, pentru a arăta mai bine, trebuie să ai o barbă scurtă.

2 Potrivii jumătățile de enunțuri din coloanele A și B.

A

1) Maria și Dan Pușcașu fac o programare

2) Maria vrea

3) Dan își dorește

4) Pentru a arăta mai bine, un bărbat tânăr

B

a) un păr mai scurt și aranjat.

b) trebuie să aibă o barbă scurtă.

c) la salonul de frumusețe din cartier.

d) o tunsoare modernă.

1.

2.

3.

4.

REȚINEȚI!

Banca de cuvinte:

A (se) friza – a (-și) încreți, a (-și) ondula părul (cu placa de păr sau prin alte mijloace); a (se) coafa.

A (se) tunde – a (-și) scurta, a (-și) reteza, a (-și) tăia părul, barba sau mustața.

3 **Lucru în perechi. Întrebați și răspundeți.**

- ▶ *Cât de des mergeți la frizerie?*
- ▶ *De obicei, mergeți la un meșter pe care îl cunoașteți?*
- ▶ *Când vă faceți o coafură?*
- ▶ *Vopșiți părul?*
- ▶ *Vă faceți manichiura/pedichiura la salon sau acasă?*

4 **Discutați. Ce ați face pentru a arăta bine?**

Repere:

a pieptăna cu pieptenele/peria de păr;

a spăla;

a vopsi/a schimba culoarea părului;

a tunde/scurta părul;

a ondula/a aranja etc.

5 **Ascultați și citiți.**

Victoria vrea să-și schimbe coafura, de aceea **se duce** să discute cu un stilist. Salonul **se află** pe strada Viilor 5. Victoria intră în salon, **se salută** și merge în cabina stilistului.

- Bună ziua!
- Bună ziua! Ce doriți?
- Vreau sfatul dvs. Ce tunsoare îmi propuneți?
- Cred că o tunsoare scurtă va face să arătați foarte bine!

REȚINEȚI!

a se consulta

*Eu mă consult
Tu te consulți
El/ea se consultă
Noi ne consultăm
Voi vă consultați
Ei/ele se consultă*

a consulta

*Eu consult
Tu consulți
El/ea consultă
Noi consultăm
Voi consultați
Ei/ele consultă*

A se consulta (cu cine?) cu un specialist.

A se duce (unde?) la serviciu.

A se saluta (cu cine?) cu prietenii.

A se uita (la cineva sau ceva) la tablou.

A se afla (unde?) în clasă.

A se întâlni (cu cine?) cu prietenii.

A consulta (pe cine? ce?)
un specialist/un dicționar.

A duce (ce?) o valiză.

A saluta (pe cine? ce?) prietenii.

A uita (ce?) adresa.

A afla (ce?) răspunsul.

A întâlni (pe cine?) prietenii.

6 Subliniați varianta corectă.

- 1) *Duci/te duci* la serviciu?
- 2) *Ce duci/te duci* în rucsac?
- 3) Vreau să *consult/mă consult* programul de activitate a firmei.
- 4) Azi *consult/mă consult* cu un specialist în medicină.
- 5) Pasagerul *uită/se uită* pe geam.
- 6) *Uit/mă uit* repede cifrele.
- 7) Când intru în încăpere, *salut/mă salut*.

7 Lucru în perechi. Descrieți coafurile din imagini. Care vă place mai mult? De ce?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ACHITARE FACTURI

LECȚIA 4.1. LA BANCĂ. SERVICII BANCARE. SCHIMB VALUTAR

Irina trebuie să meargă astăzi la bancă. Păstrează acolo economiile în siguranță. Are un cont bancar curent. Contul îi permite să depună și să retragă bani. Tot în contul acesta se transferă salariul, alocația copilului și alte venituri. Mai are acolo și un cont de economii. Acesta îi permite să economisească pentru diferite situații: pentru vacanță, pentru mobilier nou, pentru situații de urgență etc. Azi merge la cumpărături. Trebuie să retragă niște bani.

Va schimba și 50 de euro în lei. Vrea să mai deschidă un cont de card. Cu acesta va putea plăti în fiecare zi și la orice oră, fără să plece la bancă.

REȚINEȚI! Banca de cuvinte:

- A deschide un cont bancar
- A deschide un depozit
- A lua un credit
- A depune bani
- A retrage bani
- A bloca cardul

1 Ascultați textul. Formulați întrebări referitoare la informația din text.

- Cine? .....
- Ce? .....
- Când? .....
- Cum? .....
- Unde? .....

2 Asociați corect:

Bancă	curent
Card	online
Cont	de bani
Sumă	ipotecar
Schimb	națională
Cumpărături	bancar
Credit	valutar

3 Alcătuiți enunțuri cu îmbinările obținute.

Model: Banca națională se află pe bulevardul Grigore Vieru.

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....
- 4) .....
- 5) .....
- 6) .....

REȚINEȚI!

Banca de cuvinte:

a depozita = a păstra = a proteja	a depune ≠ a retrage
a termina = a finaliza = a încheia	a bloca ≠ a debloca
a cere = a solicita = a ruga	vânzare ≠ cumpărare
depozit = cont de economii	a deschide ≠ a închide

4 Citiți dialogurile, nominalizați persoanele și spuneți despre ce au vorbit.

A.

- Bună ziua! Vreau să iau un credit.
- Salut! Putem oferi mai multe tipuri de credit: de consum curent, imobiliar, card de credit. Dumneavoastră pentru ce fel de credit optați?
- Vreau un credit de consum curent.
- Ce sumă solicitați?
- 10 000 de lei. Ce acte trebuie să prezint?
- Avem nevoie de buletinul de identitate și de documentele despre veniturile dvs. din ultimul an.
- Mulțumesc!

B.

- Bună ziua! Vreau să deschid un depozit.
- Salut! Banca noastră deschide depozite în lei moldovenești, în euro și în dolari. În ce valută doriți să faceți depozitul?
- Vreau să fac un depozit în lei moldovenești.
- Ce termen solicitați?
- 60 de luni, adică 5 ani. Dar care este rata dobânzii?
- Rata dobânzii este flotantă – de la 0,25% în prima lună.
- Mulțumesc!

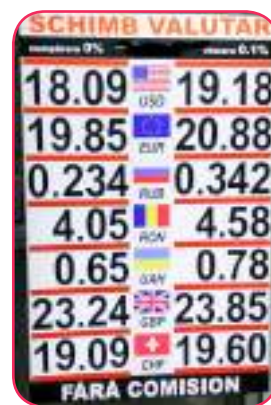
C.

- Bună ziua! Vreau să știu cum pot să protejez cardul?
- Există o aplicație care poate proteja banii de pe card în situații neprevăzute.
- Care sunt aceste situații?
- Recomandăm să blochezi imediat cardul când ai observat o operațiune suspectă, care nu a fost efectuată de tine, sau când ai pierdut cardul.
- Ce trebuie să fac?
- Alege cardul care trebuie blocat, apoi tastează „Servicii” și alege opțiunea „Blocarea cardului”.
- Mulțumesc! Este simplu, rapid și fără panică!

5 **Priviți imaginea și răspundeți la întrebări.**

- 1) Care este cea mai scumpă valută?
- 2) Care este cea mai ieftină valută?
- 3) Ce diferență este **la** vânzarea și **la** cumpărarea leului românesc?
- 4) Dar **la** vânzarea și **la** cumpărarea lirei sterline?
- 5) Ce nu se percepe la tranzacția valutară?
- 6) Ați recunoscut** pe panou drapelurile țărilor?
- 7) Care este** moneda națională în țărilor acestea?

Indicativ	Imperativ afirmativ	Imperativ negativ
Eu (nu) depun	Depune!	(a) depune ► Nu depune!
Tu (nu) depui		
El, ea (nu) depune		
Noi (nu) depunem	Depuneți!	Nu depuneți!
Voi (nu) depuneți		
Certitudine	Ordin, sfat, îndemn, rugămintे	

**Îndemn:
Hai!
Haideți!**

6 ✍️ **Continuați după model:**

	a împrumuta	a retrage	a păstra	a permite	a transfera
tu	Împrumută!				
tu	Nu împrumuta!				
voi	Împrumutați!				
voi	Nu împrumutați!				

Indicativ	Imperativ afirmativ	Imperativ negativ
Tu (nu) mergi	Mergi!	(a) merge ▶ Nu merge!
Voi (nu) mergeți	Mergeți!	Nu mergeți!

7 ✍️ **Formulați sfaturi folosind cuvintele din paranteze:****Model:**

(A păstra) banii în bănci, nu acasă „la ciorap” ▶

✍️ **Păstrează banii în bănci, nu acasă „la ciorap”.**

1) (A merge) la bancă pentru a achita facturi, a deschide un cont etc.

.....

2) (A fi) prudent când faci tranzacții online.

.....

3) (A evita) cumpărăturile online de pe site-uri dubioase.

.....

4) (A nu afișa) online date cu caracter personal.

.....

5) (A învăța) cum se utilizează un bancomat.

.....

8 **Transformați după model:**

Trebuie să economisești. ► Economisește!

Să păstrezi într-un loc sigur plicul cu codul PIN primit de la bancă.	
Să memorezi PIN-ul.	
Să aștepti întotdeauna finalizarea operațiunii de retragere a numerarului de la ATM.	
Să păstrați cardul în siguranță.	
Să protejați informațiile menționate pe card (număr, data expirării etc.).	
Să solicitați chitanță pentru fiecare tranzacție aprobată sau respinsă/eșuată.	

9 **Transformați după model:**

Să nu divulgi PIN-ul altor persoane. ► Nu divulga PIN-ul altor persoane!

Să nu tastezi PIN-ul pe site-uri de Internet.	
Să nu participi la concursurile de pe rețelele de socializare care promit câștiguri importante, dar pentru înscriere se cer datele cardului.	
Să nu răspundeți niciodată la e-mailurile care vă cer date personale.	
Să nu înscrieți niciodată PIN-ul pe card.	
Să nu împrumutați cardul altor persoane.	

REȚINEȚI!

	A veni	a face	a zice	a duce	a aduce
tu	Vino!	Fă!	Zi!	Du!	Adu!
tu	Nu veni!	Nu face!	Nu zice!	Nu duce!	Nu aduce!
voi	Veniți!	Faceți!	Ziceți!	Duceți!	Aduceți!
voi	Nu veniți!	Nu faceți!	Nu ziceți!	Nu duceți!	Nu aduceți!

10 **Puneți în ordine cuvintele.**

economii, lună, fă, în fiecare!
 la, vino, să, bancă, cardul, ridici!
 la, banii, de, bancă, adu!
 la, du, schimb, euro, valutar, casa.

11 **Situație de comunicare.**

Este știut faptul că, dacă vrei să economisești, poți să deschizi un cont de economii/depozit. Discutați cu lucrătorul bancar despre:

- ▶ avantajele unui astfel de cont;
- ▶ valuta în care poate fi deschis contul;
- ▶ condițiile de utilizare a contului;
- ▶ actele necesare pentru deschiderea contului;
- ▶ destinația banilor economisiți (pentru vacanță, pentru reparație, pentru călătorii).

LECȚIA 4.2. LA OFICIUL POȘTAL. SERVICII POȘTALE ȘI DE CURIERAT

1 Ascultați textul.

Parascovia lucrează la oficiul poștal din tinerețe până în prezent. În fiecare dimineață își aranjează cu grijă în geantă **plicurile** cu **scrisori** și **ziarele**, pe care le va lăsa mai apoi în **cutiile poștale** la fiecare casă. În alt compartiment al genții pune un set de **mărci poștale**, **formulare pentru colete** și **rapoarte de livrare** în care notează când a fost **livrată** scrisoarea, unde și cui. Pe **unele** plicuri numele și prenumele **destinatarului** și **adresa** sunt scrise corect și citeț, pe **altele** mai neglijent.

Unii așteaptă cu nerăbdare ca **poștărița** să aducă **pensia**, alții așteaptă vreo **telegramă** sau **carte poștală**, ultimul număr al **ziarului** sau al **revistei** abonate.

Îi place această meserie și se bucură să fie de folos oamenilor, chiar dacă trebuie să meargă pe jos de dimineață până seara, ca și orice **poștaș**.

2 Răspundeți la întrebări:

1. **De când** lucrează Parascovia la oficiul poștal?
2. **Până când** activează ea la oficiul poștal?
3. Ce aranjează în geantă poștărița în fiecare dimineață?
4. Cum este scris numele destinatarului **pe unele** plicuri?
5. Dar **pe altele**?
6. Ce așteaptă **unii** cu nerăbdare?
7. Dar **alții**?
8. **De când** merge pe jos Parascovia?
9. **Până când**?
10. De ce se bucură poștărița?

REȚINEȚI! Banca de cuvinte:

ziar = gazetă
revistă = jurnal
timbru = marcă
a livra = a furniza
recto ≠ verso

3 Corelați.

1) Poștașul/ poștărița are rolul

2) Scrisoarea este

3) Coletul reprezintă

4) Destinatarul/destinatoarea este persoana

5) Expeditorul/expeditoarea este persoana

6) Cartea poștală reprezintă

a) căreia i se trimite ceva.

b) o ilustrație pe față, iar pe spate un scurt mesaj și adresa destinatarului.

c) care trimite ceva.

d) de mesager care livrează corespondență sau pachete.

e) un pachet mic, trimis, de obicei, prin poștă.

f) o comunicare scrisă, trimisă cuiva prin poștă

1.

2.

3.

4.

5.

6.

4 Comunicați cu poștașul.

– Vreau să fac **un abonament** la ziarul **Timpul**.

– Poftim formularul. Completați atent!

Abonament pentru:

Nume și Prenume destinatar:

Formatul:

Adresa:

Limba:

Localitate și raion:

Termen de abonare:

Cod poștal:

Din:

– Verificați, vă rog, dacă am completat corect.

– Da. E perfect.

– Vă rog să achitați 66 de lei.

5 Ordonăți replicile dialogului cu poștașul

A.

– În trei zile lucrătoare.

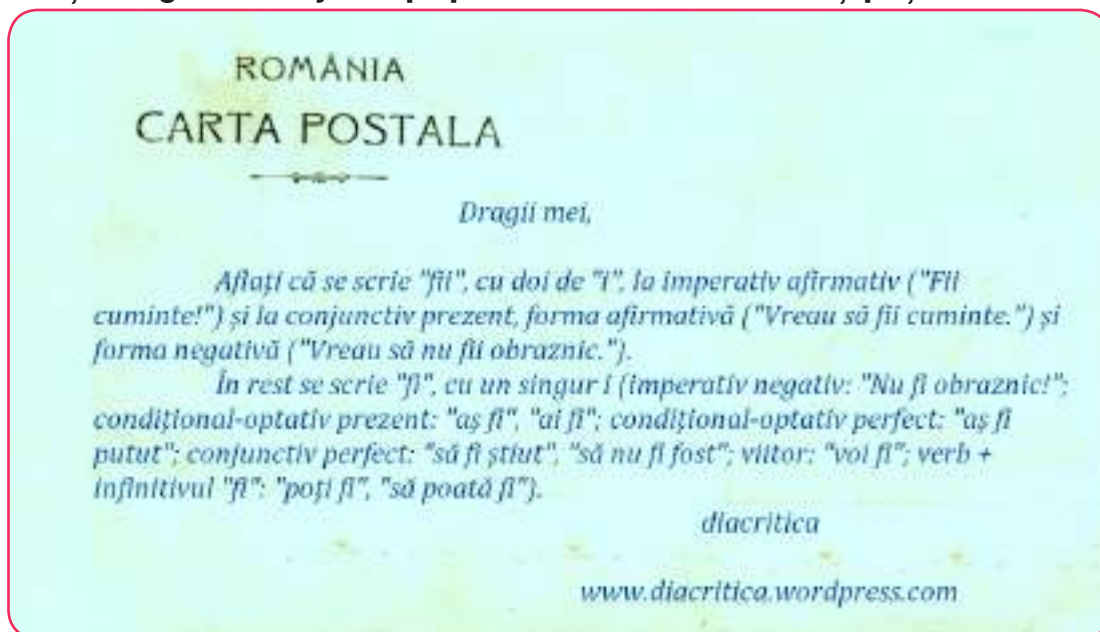
– Sigur. Trebuie să completați un formular.

– Vreau să transfer 500 de euro.

- Îmi convine. Mulțumesc!
- Taxa depinde de suma transferată. Ce sumă vreți să transferați?
- Vreau să fac un transfer de bani către un prieten din Italia.
- Veți achita o taxă de 10 euro.
- În cât timp ajung banii la destinație?
- Ce taxe se percep?

B.

- Poftim! Costă 10 lei.
- Bună ziua. Sunt pasionat de filatelie.
- Mă bucur. Este o pasiune frumoasă. Știți că în anul acesta se împlinește un secol de la prima expoziție filatelică română?
- Îl iau pe acesta cu coperta verde.
- Nu, nu știam, dar mă interesează și mă voi documenta.
- Vreau să procur un album filatelic și două timbre, care au apărut recent.
- Da, o puteți procura. Costă 55 de lei.
- Timbrele sunt purtătoare de mesaje senzaționale. Nu în zadar se spune că într-un timbru încap o lume.
- Poftim, avem mai multe albume, puteți alege.
- Mulțumesc!
- Știu că de curând Poșta Moldovei a emis o marcă dedicată *Summit-ului Comunității Politice Europene*. Aveți marca în vânzare?
- Mai vreau și marca „*Europa 2023. Pacea - cea mai înaltă valoare a umanității*”.

6 **Citiți colegilor mesajul de pe partea recto a acestei cărți poștale.**

7 **Completați partea verso a cărții poștale.**

8 **Potrivii cuvintele în enunțurile de mai jos.**

săptămână

destinatarii

protejate

poștale

serviciu

coletele

ore

cumpărături

timp

gratuit

Dacă vă place să faceți .....
 online, însă nu aveți ..... să
 mergeți la oficiile ..... pentru
 a primi pachetul, atunci noul .....
 Post Terminal vă vine în ajutor. Serviciul
 este ..... . Trebuie să urmați
 câțiva pași simpli. Postul Terminal are mai
 multe celule protejate, în care .....
 din toate părțile lumii își așteaptă .....
 ..... . Post Terminalul funcționează 24 de
 ..... , 7 zile pe .....

9 **Lucrați în perechi după model:**

- De când nu ai primit ziarul „Literatura și arta”?
- De joia trecută.
- Da, el apare o dată pe săptămână.

***

- Până când i-ai trimis scrisori lui Moș Crăciun?
- Până la vârsta de 10 ani.
- Păcat. Magia e frumoasă la orice vârstă!

de/până ieri
de/până alaltăieri
de/până săptămâna/
 luna trecută
de/până anul trecut
de/până luna,
 marțea, miercurea
 trecută

de/până mâine
de/până poimâine
de/până săptămâna
 /luna viitoare
de/până anul viitor
de/până luna,
 marțea, miercurea
 viitoare

din/până
 în octombrie
din/până în 2023
din/până în toamnă

de când? până când?

10 **Priviți imaginile de pe mărcile poștale. Continuați enunțurile după model:**

Unul poartă pălărie, iar altul căciulă.

- Una poartă bundiță, iar .....
- Unii au pene la pălărie, iar .....
- Unele au pe cap coronite, iar .....
- Unul este încălțat în opinci, iar .....
- Unul este ucrainean, ... este .....,
 iar .....
- Una costă 8 lei și 10 bani, iar .....
- Unele sunt din Moldova, iar .....

REȚINEȚI!

unul	unii	altul	alții
una	unele	alta	altele

11 Situație de comunicare.

Priviți imaginile de mai jos și discutați cu colegul dvs. despre situațiile când se apela la aceste forme de comunicare la distanță. Cu ce forme sunt înlocuite astăzi?

LECȚIA 4.3. ACHITĂRI. TRANSFERURI ONLINE

1 Ascultați și rețineți:

Serviciul internet banking îți oferă acces gratuit, în timp real și în condiții de securitate maximă la multe servicii bancare. Ai nevoie de un calculator, laptop sau tabletă cu acces la Internet. Printre tipurile de plăți ce pot fi efectuate la distanță se află următoarele:

- ▶ **transferuri** între conturile proprii, deschise la aceeași bancă;
- ▶ **plăți** în lei sau valută către conturi deschise la o bancă din Republica Moldova;
- ▶ plăți în lei sau valuta către un cont deschis la o bancă din străinătate;
- ▶ plata facturilor;
- ▶ debit direct;
- ▶ plata polițelor de asigurare;
- ▶ **virarea** salariilor;
- ▶ plata taxelor și impozitelor.

Cu ajutorul unei aplicații plata **facturilor** poate fi realizată mai ușor către **furnizorii de utilități**. Pentru plata facturii, clientul trebuie doar să selecteze furnizorul dorit, să completeze **datele de identificare: codul clientului, numărul facturii** și suma de **achitat**. Pentru acest tip de plăți, **comisioanele** practicate sunt zero.

Pe lângă facilitățile de plată online a facturilor, opțiunea de **direct debit** este potrivită pentru clienții care doresc să scape de grija plăților. Spre exemplu, pentru plata **serviciilor de telefonie mobilă** puteți folosi opțiunea de direct debit și puteți autoriza furnizorul dumneavoastră de telefonie mobilă să încaseze banii direct din contul indicat de dumneavoastră în fiecare lună.

2 Găsiți în text și citiți răspunsul la întrebări:

- ▶ Ce oferă internet banking?
- ▶ Ce îți trebuie pentru a efectua plăți la distanță?
- ▶ Ce tipuri de plăți pot fi efectuate prin internet banking?
- ▶ Către cine se fac plățile?
- ▶ Ce trebuie să facă clientul pentru a plăti online factura?

REȚINEȚI! Banca de cuvinte:

- a achita facturi
- a efectua un transfer
- a face un virament
- a furniza utilități
- a stabili comisioane

REȚINEȚI! Banca de cuvinte:

- A aproba ≠ a respinge
- A autoriza ≠ a respinge
- Facilitate ≠ dificultate
- A procesa = a prelucra
- A plăti = a achita
- Salariu = leafă

- ▶ Ce comision se reține pentru astfel de plăți?
- ▶ Pentru cine este potrivită opțiunea *direct debit*?
- ▶ Pe cine autorizați să încaseze banii din contul dvs. prin opțiunea *direct debit*?

3 **Dialogați, urmând modelul:**

E deja sfârșitul lunii și am de achitat facturi.

A. - Unde le achiți, la bancă sau la poștă?

B. - Nici la bancă, nici la poștă. Eu achit serviciile comunale prin aplicația mobilă VB24.

- Băiatul meu e student în Marea Britanie.
Trebuie să fac un transfer de bani.

- .....
- .....

La data de 15 a fiecărei luni primim salariul.

- .....
- .....

4 **Examinați! Prezentați traseul plății online.**

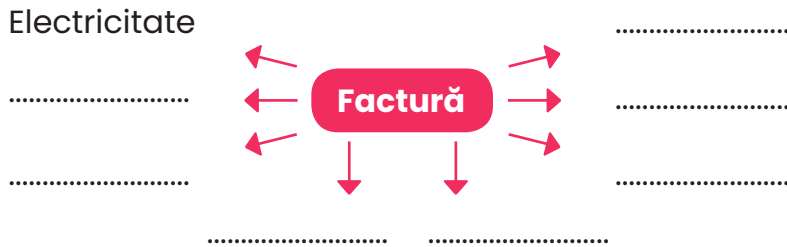

5 ✍️ **Transcrieți pașii, punând substantivele și verbele la plural.**

Model: Clienții introduc detaliile de plată.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....

6 ✍️ **Ce servicii comunale asociați cu noțiunea de factură? Notați:**

Urmați modelul: A achita ▶ achita+re ▶ achita+t

A presta	▶	.....	▶	.....
A factura	▶	.....	▶	.....
A furniza	▶	.....	▶	.....
A expedia	▶	.....	▶	.....
A procesa	▶	.....	▶	.....
A aproba	▶	.....	▶	.....
A autoriza	▶	.....	▶	.....
A transfera	▶	.....	▶	.....

7 ✍️ **Scrieți enunțuri, utilizând cuvintele din seriile obținute.**

Model: Eu **achit** facturile la poștă. **Achitarea** facturilor se face lunar. Suma de bani **achitată** pentru facturi este mare.

8 ✍️ **Activitate în perechi. Discutați cu colegul dvs. despre facturile pe care le achitați, comparându-le cu cele ale posesorului telefonului din imagine.**

9 ✍️ **Faceți bilanțul cheltuielilor dumneavoastră pentru facturi în perioada rece a anului și în perioada caldă. Cum investiți banii economisiți vara?**

SĂRBĂTORI FERICITE!

LECȚIA 5.1. SĂRBĂTORILE NAȚIONALE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

1 Ascultați și rețineți.

La 27 august 1991 a avut loc Marea Adunare Națională, la care au participat 250.000 de oameni. De atunci Republica Moldova a devenit independentă.

În fiecare an la 27 august ne adunăm în Piața Marii Adunări Naționale și sărbătorim **Ziua Independenței Republicii Moldova.**

Ce înseamnă ÎNDEPENDENȚĂ?

Independența înseamnă TRECUT, PREZENT ȘI VIITOR! Înseamnă că suntem liberi să onorăm trecutul, să decidem prezentul și să creăm viitorul.

Moldovenii vor să aibă libertate, vor să trăiască în pace și în bunăstare în țara lor. Moldova e o țară liberă. Aceasta e puterea noastră.

De Ziua Independenței Republicii Moldova vă transmitem sincere felicitări și urări de bine!

Dragi prieteni, vă dorim pace, prosperitate și încredere în viitorul țării noastre!

Să ne mândrim că suntem cetățenii unei țări libere, că suntem cetățenii Republicii Moldova! La mulți ani, Moldova!

2 Corelați.

1) Marea Adunare Națională a avut loc

2) La 27 august 1991 Republica Moldova

3) Independența înseamnă

4) Moldovenii vor

5) Ne mândrim

a) să aibă libertate, vor să trăiască în pace și în bunăstare.

b) trecut, prezent și viitor.

c) la 27 august 1991.

d) că suntem cetățenii unei țări libere.

e) a devenit independentă.

1. 2. 3. 4. 5.

3 ✍️ Găsiți antonimele și stabiliți un cuvânt-cheie.

1) dependență	a) independent
2) dependent	b) bunăstare
3) pace	c) prezent
4) liniște	d) război
5) sărăcie	e) zgomot
6) trecut	f) independență
7) ocupat	g) liber

1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.	
----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--

Cuvântul-cheie este .....

4 👁️ Urmați modelul.

Model A.: Cetățenii Republicii Moldova vor să aibă pace.		Model B.: Noi vrem să fim independenți.	
Cetățenii Republicii Moldova vor	<ul style="list-style-type: none"> a avea țară liberă și independentă; a avea libertate de exprimare; a avea prezent, trecut și viitor; a trăi (-esc) în pace; a munci (-esc) acasă. 	Noi vrem	<ul style="list-style-type: none"> a fi liberi; a fi mândri de țara noastră; a fi cetățenii Republicii Moldova; a decide prezentul și viitorul; a crea (-ez) viitorul acasă; a fi în siguranță.

27 august

Ziua Independenței Republicii Moldova

5 **Citiți și completați părerile moldovenilor despre Republica Moldova.**

Repere: loc sfânt, Patria, casă, pâinea, în siguranță, dragostea.

Iubesc Moldova.
Este ..... mea.

Nadejda

Moldova este un .....,
este casa mea.

Elena din Corlăteni

Moldova este ..... caldă
din cuptorul de la bunica.

Igor din Italia

Moldova este dorul de .....!
zice Ion, care a plecat în Franța.

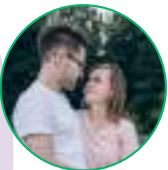
Moldova este locul unde
mă simt....., locul unde
am crescut.

Evelina

Moldova este ..... vieții
mele.

Marko din Olanda

6 **Lucru în perechi. Întrebați și răspundeți.**

- ▶ Ce este Republica Moldova pentru tine/pentru dvs.?
- ▶ Cum este Republica Moldova?
- ▶ Cum vă simțiți în Republica Moldova?
- ▶ Unde vă simțiți în siguranță?
- ▶ Unde este locul tău/dvs. preferat?
- ▶ Cum este pâinea de acasă?
- ▶ Unde este casa ta/dvs.?
- ▶ Unde este dragostea ta/dvs.?

REȚINEȚI!

Modele de vorbire:

- În opinia mea;
- După părerea mea;
- Pentru mine;
- Pentru tine.

7 **Scrieți o felicitare cu ocazia Zilei Independenței.**

Modele de comunicare

Dragi prieteni!

Vă felicit cu ocazia Zilei Independenței Republicii Moldova! /Cu prilejul Zilei Independenței vă transmitem felicitări și urări de bine! Vă dorim pace, prosperitate și încredere în viitorul țării noastre.

La mulți ani, Republica Moldova!

8 Citiți textul și spuneți ce este nou pentru dvs.

La 31 august celebrăm Sărbătoarea Națională – „Ziua Limbii Române”. În țara noastră marcăm această sărbătoare din anul 1989.

Potrivit statisticilor, limba română este vorbită de circa 28 de milioane de oameni din întreaga lume, limba română se predă în școlile din 43 de țări. Limba română este una dintre cele cinci limbi în care se fac slujbele la Muntele Athos.

9 Întrebați și răspundeți.

Exemple:

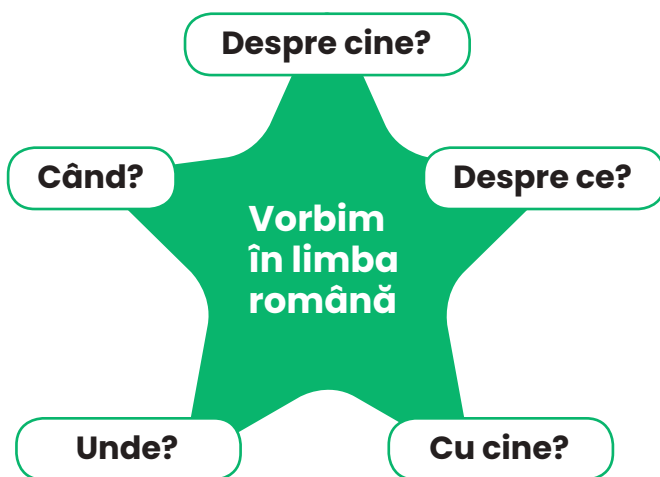
Despre cine? despre copii, despre personalități, ...

Despre ce? despre viață, despre sănătate, despre serviciu .....

Cu cine? cu colegii, cu vecinii, cu funcționarii, ...

Unde? la serviciu, la școală, la bancă, la spital .....

Când? mereu, uneori, în fiecare zi, la ședințe, ...

10 Eu spun, tu continui cu ultimul cuvânt.

Model: Ziua Limbii – Limba țării – Țara moldovenilor – Moldovenii Republicii Moldova – Moldova visurilor – Visurile copilăriei – Copilăria – .....

11 Citiți și scrieți forma potrivită.

Știți că...

Imnul de stat al ..... (Republica) Moldova este cântecul *Limba noastră*.

Autorul ..... (versuri) este poetul Alexei Mateevici.

Autorul ..... (muzică) este compozitorul Alexandru Cristea.

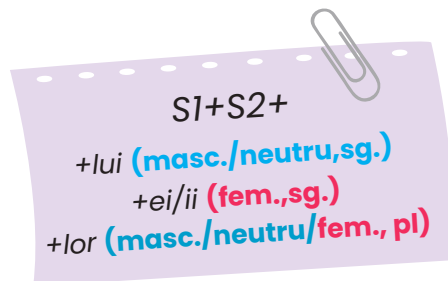
Deputații ..... (Parlamentul) Republicii Moldova au aprobat la 22 iulie 1995 Legea cu privire la Imnul de Stat.

12 Argumentați opinia dvs.

31 august – Limba noastră

Îmi place limba română, pentru că este...

Vreau să vorbesc bine în limba română, pentru că ...

13 **Imaginați-vă că sunteți la un interviu și vorbiți despre limba română.**

Bună ..... tuturor!

(Eu) mă numesc .....

(Eu) vorbesc limba rusă/ucraineană/belorusă/bulgară/engleză/franceză/italiană/germană/ spaniolă ..... și puțin limba .....

(Eu) sunt cursant/cursantă.

Acum (eu) învăț limba .....

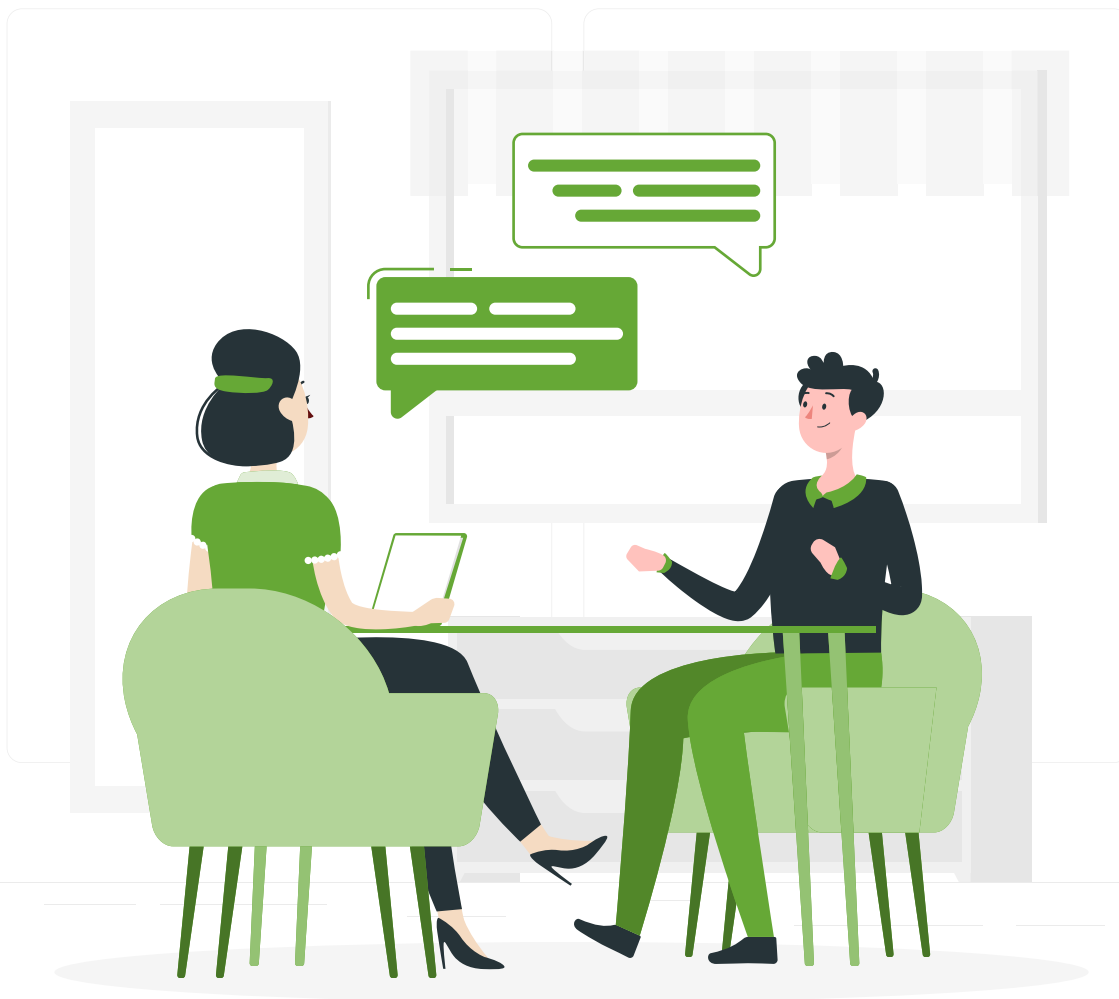
Vreau să vorbesc bine limba română, deoarece/pentru că este .....

Imnul Republicii Moldova este dedicat .....

Astăzi, ... /zi/ ..... /data/ ..... /an/ este ziua .....

Îmi place limba română, deoarece/pentru că este .....

„La mulți ani, Limba Română!”/ „Să trăiești, Limba Română!”

LECȚIA 5.2. LA MULȚI ANI!

1 **Ascultați textul și subliniați cuvintele necunoscute.**

6/19 decembrie

**25 decembrie/
07 ianuarie**

31 decembrie

Luna decembrie este bogată în sărbători. Decembrie este și luna cadourilor, este luna care unește acasă familia și pe cei dragi.

Toți așteptăm cu nerăbdare iarna. Copiii îndeosebi așteaptă să primească cadouri de la Sfântul Nicolae și de la Moș Crăciun.

Adulții întâmpină Anul Nou cu urarea LA MULȚI ANI! și așteaptă un viitor mai bun, mai fericit, mai norocos. Toată lumea caută cadouri și le aleg pe cele mai originale. Împodobitul bradului are un farmec deosebit. Atârnăm jucării și globuri colorate, punem beteala și aprindem luminițele. Este magia sărbătorilor de iarnă, care încântă toată lumea. Toți sunt veseli, bine dispuși, oferă și primesc cadouri. Toate orașele și satele sunt viu colorate, în centrul localității este un brad frumos împodobit, peste tot sunt luminițe multicolore.

2 **Formați îmbinări.**

1) a aștepta

a) cu nerăbdare

2) a încânta

b)

3) a împodobi

c)

4) a oferi

d)

5) a primi

e)

6) a întâmpina

f)

3 **Răspundeți la întrebări.**

- 1) Care lună are multe semnificații?
- 2) Cum se mai numește luna decembrie?
- 3) Cine așteaptă cu nerăbdare sărbătorile de iarnă?
- 4) Ce așteaptă adulții de la anul nou?
- 5) Ce fel de cadouri alege toată lumea?

- 6) Cum este împodobit bradul?
- 7) Ce oferă și ce primesc oamenii?
- 8) Cum sunt toate orașele și satele?

4 **Ce țări sărbătoresc Crăciunul?**

.....
 .....
 .....
 .....

5 **Ce vă place cel mai mult? Întrebați și răspundeți. Argumentați.**

MEMORAȚI!

mie ție lui, ei	îmi îți îi	► place (singular) ► plac (plural)	<ul style="list-style-type: none"> • Anul Nou • Crăciunul • Revelionul • iarna • Plugușorul • sărbătorile de iarnă • cadourile • urăturile
nouă vouă lor	ne vă le		

6 **Alcătuieți enunțuri.**

Model: Eu îți spun o istorie despre Moș Crăciun.

- a spune o istorie
- a propune o excursie
- a trimite o invitație
- a scrie o felicitare
- a cumpăra un cadou
- a dori(-esc) La mulți ani!
- a ura(-ez) Sărbători fericite!
- a dăru(-esc) o floare
- a mulțumi(-esc) pentru cadou

OBSERVAȚI!

(mie) îmi
 (ție) îți
 (lui) îi
 (ei) îi
 (nouă) ne
 (vouă) vă
 (lor) le

7 **Scrieți forma potrivită.**

Model: Eu (ei) ... ofer un buchet de flori. Eu îi ofer un buchet de flori.

El (nouă) ..... scrie de sărbători. Tu (mie) ..... comunică când ne întâlnim. Noi

(vouă) ..... urăm un an plin de realizări frumoase. Eu (ție) ..... propun o plimbare prin centrul orașului. Ea (lor) ..... cumpără o enciclopedie. Voi (lui) ..... dăruieți un volum de Gr. Vieru.

8 Completați.

Model: El ..... dăruiește mie o carte./El îmi dăruiește mie o carte.

Eu ..... ofer lui cadou de sărbători. Tu ..... mulțumești mie pentru urare. Ea ..... urează lor LA MULȚI ANI! Noi ..... spunem vouă: Fiți sănătoși! Voi ..... trimiteți ei un mesaj de felicitare. Ei ..... răspund ție la urările de sănătate.

9 Răspundeți la întrebări.

Model: Eu îi mulțumesc mamei pentru cadou. Dar el? Și el îi mulțumește mamei pentru cadou.

Eu le urez tuturor colegilor Sărbători fericite! Dar el?

Tu îi promiți verișorului o vizită în decembrie. Dar ei?

El le mulțumește prietenilor pentru enciclopedie. Dar tu?

Ea îi cumpără surorii un atlas. Dar ele?

Noi le dăruim turiștilor un ghid. Dar ea?

Voi îi spuneți tatălui „Să fii sănătos!” Dar ei?

10 Citiți textul. Ce informație nouă conține?

Plugușorul este o tradiție agrară. Se fac urări pentru un an roditor și bogat. În noaptea de Anul Nou, grupuri de bărbați sau copiii mai mari merg pe la casele oamenilor pentru a-i bucura cu cele mai frumoase urături. „Primiți urătorii? Roata, măi flăcăi!!! Bună seara, gospodari, vă poftim pe mic și mare, chiar aici lângă fereastră, să ascultați urarea noastră. La ureche clopoței, și la stânga clopoței, mânați, măi!”.

Cele mai cunoscute versuri sună așa:

*Mâine anul se-nnoiește,
Plugușorul se pornește
Și începe a brăzda,
Pe la case a ura:
Iarna-i grea, omățul - mare,*

*Semne bune anul are,
Semne bune de belșug
Pentru brazda de sub plug.
Mânați, măi!
Hăăăi, hăi!*

Pe 1 ianuarie (14 ianuarie, stil vechi) copiii umblă cu semănatul și spun:

*„Să trăiți, să înfloriți,
ca merii, ca perii,
în mijlocul verii
La anul și la mulți ani!”*

11 ✍️ **Corelați.**

1) În seara de Anul Nou

2) Grupuri de bărbați sau copii mai mari

3) Vă poftim pe mic și mare

4) Mâine anul se-nnoiește,

5) Să trăiți, să înfloriți,

a) ca merii, ca perii!

b) Plugușorul se pornește.

c) să ascultați urarea noastră.

d) merg pe la casele oamenilor pentru a-i bucura cu cele mai frumoase urături.

e) se fac urări pentru un an roditor și bogat.

1.

2.

3.

4.

5.

12 ✍️ **Scrieți o felicitare prietenilor/colegilor cu ocazia Crăciunului.**

LA MULȚI ANI!
 Dragi prieteni,
 Dragul meu coleg,
 Vă/te felicit cu ocazia
 Sărbătorilor de iarnă.
 Vă/îți doresc .....
 „Să trăiți, să înfloriți,
 ca merii, ca perii,
 în mijlocul verii.
 La anul și la mulți ani!”

13 ✍️ **Istorii amuzante. Cum credeți, ce s-a întâmplat? Scrieți 5 enunțuri.**

La ce visează Moșul?

La ce se gândește câțelul, dar stăpânii lui?

LECȚIA 5.3. SĂRBĂTORI CALENDARISTICE

1 Ascultați textul *Cine este Dragobete?* și subliniați cuvintele necunoscute.

Ziua îndrăgostiților este sărbătorită pe 24 februarie și se numește Dragobete. Dragobete este considerat zeul tinereții, al veseliei și al iubirii, protector al tinerilor și patron al iubirii. Este un simbol suprem al dragostei autohtone.

Fetele și băieții se întâlnesc ca să sărbătorească Dragobetele, pentru a rămâne îndrăgostiți tot anul. În această zi, în trecut, satele răsunau de veselia tinerilor și de zicala: „Dragobetele sărută fetele”. În prezent, tinerii sărbătoresc Dragobetele cu multă tandrețe, își fac cadouri unul altuia sau își declară dragostea.

2 Răspundeți la întrebări.

- 1) Când sărbătorim Ziua îndrăgostiților?
- 2) Cine este Dragobete?
- 3) Care este simbolul dragostei?
- 4) Cine este patronul iubirii?
- 5) Ce tradiții sunt de Dragobete?

3 Scrieți un sms persoanei dragi.

Draga mea/ Dragul meu,
Te iubesc pentru că .....

.....

.....

.....

4 Ascultați și completați textul. Ce altă informație cunoașteți despre 8 martie?

Repere: bijuterii, o sărbătoare, Ziua Mamei, întreaga, soțiilor, apropiate, apreciată, majoritatea, femeii, oficial, bărbății, simboluri, bunicilor(2), cu ocazia.

8 martie este ..... specială, noi felicităm toate femeile din ..... lume: mame, soții sau persoane ..... În ..... țărilor în care această sărbătoare este recunoscută, femeia este ....., iubită și stimată. Ziua ....., 8 martie, este sărbătorită în diferite țări din întreaga lume. În unele țări, inclusiv în R. Moldova, este declarată ..... zi liberă. În fiecare an, de 8 martie, ... dau cadouri femeilor din viața lor, mamelor, ..., colegelor, prietenelor. Aceste cadouri pot fi flori, dar și diverse ..... sau ..... pentru persoanele dragi.

În China, femeile au după-amiaza liberă de 8 martie ..... acestei sărbători.
 În Italia, de 8 martie, bărbații dau femeilor mimoze galbene. Aceste flori reprezintă un simbol italian al Zilei Internaționale a Femeilor, stabilit încă din 1936.
 În Cehia, în Bulgaria, în România, dar și la noi, 8 martie este ..... de cele mai multe ori, iar copiii dau cadouri mamelor și ..... lor.

5 Corelați.

1) 8 martie este sărbătorită

2) Felicităm și prețuim femeile

3) Italienii preferă să le dea doamnelor

4) Bărbații din China dăruiesc femeilor

5) Copiii din Republica Moldova le felicită

a) pe mamele și bunicile lor.

b) în multe țări ale lumii.

c) pentru că sunt mame, soții sau persoane dragi.

d) mimoze galbene.

e) flori sau bijuterii.

1.

2.

3.

4.

5.

6 Citiți textul. Cine vă dăruiește măștișor?

Vine primăvara și la 1 martie, de obicei, dăruim măștișoare. Măștișorul este un simbol al renașterii naturii. Noi oferim măștișoare persoanelor dragi pentru a le aduce noroc.

De obicei, măștișoarele se poartă la piept, dar firele albe și roșii răsucite pot fi purtate și la mână ca o brățară sau pot fi legate la geantă.

MĂȘTIȘORUL se confecționează din două fire: alb și roșu. Albul înseamnă puritate, energie, pace, iar roșul înseamnă dragoste, căldură, bucurie, pasiune. Combinația culorilor simbolizează vitalitatea, armonia, frumusețea, dăruirea.

Tradiția spune ca MĂȘTIȘORUL se poartă până când înfloresc trandafirii sau vișinii. Atunci firul roșu se pune pe un trandafir sau pe o ramură a unui vișin. În alte regiuni, măștișorul se poartă toată luna și se agață de crengile unui copac. Se crede că dacă pomul va rodi omul va avea noroc.

7 Adevărat sau fals?

Mărțișoare se dăruiesc pe două martie.	A	F
Mărțișorul aduce noroc celor care îl poartă.	A	F
Bărbații, de obicei, primesc mărțișoare.	A	F
Albul înseamnă energie și puritate.	A	F
Roșul semnifică viață și dragoste.	A	F

8 Alcătuiți enunțuri.

Model: Eu (tu) te felicit cu ocazia sărbătorii de 8 martie.

Eu (el) ..... aștept cu nerăbdare în fiecare seară.
 Tu (ea) ..... înviți la un concert de muzică clasică.
 El (tu) ..... întreabă ce cadou preferi de Dragobete.
 Ea (eu) ..... salută în română.
 Noi (ei) ..... iubim pe copiii noștri.
 Voi (noi) ..... stimați întotdeauna.
 Ei (ele) ..... roagă să fie mai atente.
 Ele (voi) ..... cheamă la o plimbare în parc.

(pe mine) mă
 (pe tine) te
 (pe el) îl
 (pe ea) o
 (pe noi) ne
 (pe voi) vă
 (pe ei) îi
 (pe ele) le

9 Completați.

Model: El ..... invită pe mine în excursie/ El mă invită pe mine în excursie.

Eu ..... admir pe tine pentru curaj.
 Tu ..... ajuți pe el la matematică.
 El ..... susține pe mine de fiecare dată.
 Ea ..... respectă pe ele cu toată sinceritatea.
 Noi ..... rugăm pe ei să vină mai des la noi.
 Dumneavoastră ..... întrebați pe mine unde e stația de autobuz.
 Ei ..... felicită pe noi cu ocazia zilei de 8 martie.
 Ele ..... așteaptă pe ea în fața teatrului.

10 Răspuneți la întrebări.

Model: Eu o invit pe colega mea la mare. Dar el?
 Și el o invită pe colega lui la mare.

Eu îl aștept întotdeauna pe fratele meu. Dar tu?
 Tu îl iubești mult pe tatăl tău. Dar el?
 El o ajută pe sora lui cu mult drag. Dar ea?
 Ea o iubește pe mama ei din toată inima. Dar voi?
 Noi îi invităm pe colegii noștri la fotbal. Dar tu?
 Voi îi susțineți pe vecinii voștri. Dar el?
 Ei le întreabă pe verișoare când este concertul. Dar ea?
 Ele le stimează pe rudele lor. Dar voi?

11 Alcătuiți enunțuri.

Eu		a invita	pe mama
Tu	o	a întreba	pe tata
El		a iubi	pe fratele său
Ea	îl	a stima	pe sora noastră
Noi		a susține	pe verișorii voștri
Voi	îi	a ajuta	pe verișoare
Ei		a felicita	pe prietenii mei
Ele	îi	a ruga	pe prietenele tale

12 Ce sărbători calendaristice aveți în familie? Redactați un text de 5-10 propoziții.

LECȚIA 6.1. ACTIVITĂȚI ÎN TIMPUL LIBER

1 Ascultați, apoi relațați ce a spus personajul.

Numele meu este Ioan Hodină. Mă bucur că frecventez cursul de română la nivelul A2. Îmi place foarte mult limba română, îmi place procesul de studii, îmi place profesora noastră, îmi plac colegii mei și colegele mele. Studiez cu plăcere limba țării. Da, încă ceva: pregătesc permanent tema de acasă. Uneori - în formă scrisă, alteori - în format de înregistrare vocală ori video. Pentru lecția următoare am o sarcină foarte interesantă: trebuie să aflu de la colegi și de la colege ce fac ei în timpul liber. Am decis să le expediez un mesaj. Sunt sigur că vor răspunde la solicitare și vor posta pe pagina grupei noastre texte foarte interesante.

2 Citiți mesajul expedit de Ioan Hodină colegilor și colegelor.

Dragi colegi și colege, vă spun că în timpul liber eu merg cu familia la diferite acțiuni culturale. Uneori ieșim cu prietenii la natură. Alteori mergem în excursie. Avem și alte activități. Dar dvs. cum vă petreceți timpul liber? Unde, când și cum vă odihniți? Expediați, pe pagina grupei noastre, informația în formă scrisă sau ca înregistrare vocală ori video. Am câteva sfaturi pentru dvs. Odihniți-vă, când oboseți! Nu vă opuneți odihnei! Imaginați-vă ce vacanță de vis veți avea! Nu vă permiteți activități ce dăunează sănătății! Fortificați-vă organismul! Bucurați-vă de odihnă! Relaxați-vă! Aștept cu nerăbdare mesajele voastre. Cu admirație, colegul Ioan Hodină.

REȚINEȚI! Banca de cuvinte:

- (a relata = a povesti)
- Domnul este Ioan Hodină.
- Domnul se numește ...
- Numele domnului este ...
- Prenumele domnului este ...
- Numele de familie este ...
- Domnului îi spune ...
- Domnului îi zice ...
- Pe domn îl cheamă ...

REȚINEȚI!
Banca de cuvinte:**IMPORTANT!**

Odihniți-vă!
Odihnește-te!
Nu vă opuneți!
Nu te opune!
Imaginați-vă o vacanță de vis!
Imaginează-ți cât de bine va fi!
Nu vă permiteți activități
dăunătoare!

Nu-ți permite
activități dăunătoare!
Fortificați-vă organismul!
Fortifică-ți organismul!
Bucurați-vă de odihnă!
Bucură-te de odihnă!
Relaxați-vă!
Relaxează-te!

3 **Vorbiți întâi despre imagine. Apoi citiți informația.**

Mă numesc Boris. Iarna prefer odihna la munte. Și soția e pasionată de munte. Ne plac peisajele încântătoare de aici, aerul proaspăt și posibilitatea de a schia pe zăpada moale și sclipitoare. Cazarea într-o căsuță de lemn, încălzită de șemineul fierbinte, luminițele Pomului de Crăciun creează o atmosferă de poveste. Dvs. când ați fost ultima dată la munte?

Mă cheamă Xenia. În fiecare vară, merg, împreună cu soțul, la mare. Aici ne scaldăm, înotăm, stăm la soare și ne bronzăm, ne plimbăm pe plaja plină de lume bună. Jucăm volei. Admirăm marea în depărtare. Ne uităm la pescăruși și la delfini. Apa sărată și aerul proaspăt de aici fac bine organismului. Agenda noastră de fiecare zi este: mare, soare, aer, nisip. Și iar mare.

Îmi spune Natalia. Sunt o persoană activă. În timpul liber îmi place să merg la aerodromul sportiv de la Horești. Urc, împreună cu gașca noastră, în avionul de mici dimensiuni. Pilotul ne duce pe niște itinerare extraordinare. Ați văzut vreodată Republica Moldova de la înălțime? Nu? Faceți-vă timp pentru aceasta și veți înțelege că e ceva fantastic!

4 Adevărat sau fals?

- E adevărat că Boris preferă să se odihnească la Paris? **A** **F**
 E adevărat că Xenia se odihnește în fiecare vară la țară? **A** **F**
 E adevărat că Natalia a văzut Republica Moldova de la înălțime? **A** **F**
 E adevărat că dvs. ați înțeles informația citită? **A** **F**
 E adevărat că v-au plăcut textele? **A** **F**

5 Formulați întrebări despre Boris, Xenia, Natalia (din exercițiul 3).

- Cine ..... ?
 Cu cine ..... ?
 Ce ..... ?
 Unde ..... ?
 Când ..... ?
 Cum ..... ?
 Ce fel de ..... ?

6 Continuați ca în model.

I. Cine ce face?

(Eu) Când citesc, mă odihnesc. (Tu) Când ....., ...

(Eu) Când pictez, mă relaxez. (Tu) Când ....., ...

II. Cine ce a făcut?

(Eu) Când am citit, m-am odihnit. (Tu) Când ....., ...

(Eu) Când am pictat, m-am relaxat. (Tu) Când ....., ...

III. Cine ce făcea?

(Eu) Când citeam, mă odihneam. (Tu) Când ....., ...

(Eu) Când pictam, mă relaxam. (Tu) Când ....., ...

IV. Cine ce va face?

(Eu) Când voi citi, mă voi odihni. (Tu) Când ....., ...

(Eu) Când voi picta, mă voi relaxa. (Tu) Când ....., ...

7 Încercuiți (○) formele pronumelor pe care le-ați folosit în exercițiul 6.

mă	te	se	ne	vă	se	-te
m-	te-	s-	ne-	v-	s-	-vă

8 Urmați modelele folosind verbele dintre paranteze.

a) *a se certa* ▶ *De ce vă certați?* ▶ *Nu vă certați, vă rog!*

(a se enervaa, a se întristaa, a se supăraa, a se duce, a se teme, a se grăbi)

b) *a se apropia* ▶ *De ce nu vă apropiați?* ▶ *Apropiați-vă, vă rog!*

(a se așezaa, a se bronzaa, a se bucuraa, a se calmaa, a se interesaa, a se înregistraa, a se plimbaa, a se relaxaa, a se duce, a se întoarce, a se gândi, a se liniști, a se odihni, a se pregăti, a se hotărî)

c) *a se enerva* ▶ *Cine se va enerva? Tu?* ▶ *Nu te enerva, te rog!*

(a se întristaa, a se speriaa, a se supăraa, a se duce, a se grăbi, a se opri)

d) *a se așeza* ▶ *El se așază?* ▶ *Așază-te și tu, te rog!*

(a se bucuraa, a se consultaa, a se culcaa, a se juca, a se plimbaa, a se spăla)

e) *a se bronza* ▶ *El se bronzează?* ▶ *Bronzează-te și tu, te rog!*

(a se calmaa, a se distraa, a se interesaa, a se înregistraa, a se relaxaa)

f) *a se apropia* ▶ *El se apropie?* ▶ *Apropie-te și tu, te rog!*

g) *a se înscrie* ▶ *El se înscrie?* ▶ *Înscrie-te și tu, te rog!*

(a se întoarce, a se opune)

h) *a se gândi* ▶ *El se gândește?* ▶ *Gândește-te și tu, te rog!*

(a se liniști, a se obișnui, a se odihni, a se pregăti)

i) *a se hotărî* ▶ *El se hotărăște?* ▶ *Hotărăște-te și tu, te rog!*

9 Dați-le sfaturi colegilor / colegelor să-și organizeze cât mai bine odihna.

Model: *Programați-vă din timp perioada de odihnă.*

10 Uniți întâi prin săgeți cuvintele. Apoi alcătuiți propoziții.

Model: A se uita = a privi. Când mă odihnesc, privesc un film românesc.

1) *cu același sens (=)*

a se calma

a se duce

a se liniști

a se uita

SINONIME

a se întoarce

a pleca

a reveni

a privi

2) *cu sens opus* (≠)

a se enerva	a se bucura	a se calma
a se apropia	ANTONIME	a se întrista
a se așeza	a se îndepărta	a se ridica

11 Cine ce preferă să facă în timpul liber? Redactați texte din 5 enunțuri.

Dumneaei este Natalia. În timpul liber îi place ....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dumnealor sunt Laura și Sanda. În timpul liber ele preferă .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

12 Scrieți după dictare.

salutsanduaia vutvaratrecutavacanțaundeteaiodihnit
norocionamavutconcediudeodihnavacanțanamavut

— .....

— .....

13 Comentați dialogul dintre Ion și Sandu.

14 **Spuneți ce preferă să facă persoanele în timpul liber.**

A citi un .../o ...

A privi un .../o ...

A vorbi cu ...

A se odihni ...

... a asculta ...

A se plimba ...

15 **Vorbiți despre destinațiile de odihnă și activitățile dvs. în timpul liber.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

LECȚIA 6.2. O PLIMBARE PRIN LOCALITATEA MEA

1 **Audiați, apoi efectuați sarcinile.**

Un apel telefonic

Mă numesc Natalia Râbcic. Sunt redactor-șef adjunct la ziarul local „Unghiul”. Ieri m-a sunat o profesoară și mi-a spus că vrea să vină în vizită la Ungheni, împreună cu studenții și studentele care învață româna la nivelul A2.

Profesoara m-a rugat să fiu ghidul lor. A mai avut o rugămintă: să vorbesc doar în română. Am acceptat cu plăcere. Această activitate nu este nouă pentru mine. Am ghidat multe excursii. Aceasta va fi însă una specială. Sunt sigură că totul va fi bine.

Ce ați aflat din text?

Am aflat că numele doamnei este Natalia Râbcic. (Continuați!)

Informații despre orașul Ungheni

Prima atestare a orașului Ungheni datează din 20 august 1462. Aceasta s-a găsit într-un Hrisov al domnitorului Ștefan cel Mare. Denumirea inițială (Unghi) ține de configurația unghiulară perfectă, formată aici de râul Prut. În alt document, datat cu anul 1645, localitatea apare cu denumirea Ungheni.

Ghidul le-a relatat studenților și studentelor multe date importante din istoria orașului Ungheni. Printre acestea: construcția, între anii 1871 și 1875, a căii ferate Iași-Ungheni-Chișinău; deschiderea (inaugurarea), în 1899, a navigației pe râul Prut. În prezent, municipiul Ungheni are încheiate acorduri de înfrățire cu peste 20 de orașe din lume. Cele mai multe sunt din România. Important este acordul de înfrățire cu municipiul Cluj-Napoca. În baza lui a fost reamenajat Parcul Central. Au apărut zone de joacă și de sport (tenis de câmp, volei și fotbal), a fost construit teatrul de vară și havuzul la intrarea în parc, au fost reabilitate aleile, s-au efectuat și alte lucrări.

2 Răspundeți la întrebări.

- 1) Ce știți despre prima atestare documentară a orașului Ungheni?
- 2) Care a fost prima denumire a Ungheniului?
- 3) Ce alte date importante din istoria orașului Ungheni cunoașteți?
- 4) Cu câte orașe are încheiate acorduri de înfrățire Ungheniul?
- 5) Ce știți despre acordul încheiat cu orașul Cluj-Napoca?

Aleea de castani din Ungheni

Acum patruzeci de ani, în Ungheni, a fost plantată o alee de castani. Lungimea ei e de peste trei kilometri. Este cea mai lungă din Republica Moldova. Și e una dintre cele mai lungi din Europa. Pe parcursul anilor, a devenit o adevărată atracție turistică.

Vizitatorii orașului Ungheni sunt plăcut surprinși de priveliștea spectaculoasă a aleii, de frumusețea castanilor înfloriți, de lungimea ei.

În fiecare an are loc Festivalul Castanilor. Prima ediție a fost desfășurată în anul 2018. Organizatorii încearcă să reunească diversitatea artelor într-un singur eveniment: sculptură, pictură, fotografie, meșteșugărit, muzică, dans și gastronomie.

3 Corelați.

1) Aleea a fost plantată	a) a fost organizată în anul 2018.
2) Lungimea aleii este	b) importantă atracție turistică.
3) Aleea e una dintre	c) de frumusețea castanilor înfloriți.
4) Aleea a devenit o	d) acum patruzeci de ani.
5) Vizitatorii sunt surprinși	e) de peste trei kilometri.
6) Prima ediție a festivalului	f) cele mai lungi din Europa.

1.		2.		3.		4.		5.		6.	
----	--	----	--	----	--	----	--	----	--	----	--

Podul Eiffel din Ungheni

Podul Eiffel conectează nu doar două țări, dar și două epoci. Podul este o excelentă construcție inginerescă, care depășește granițele timpului, spațiului și existenței.

În aprilie 2012, Consiliul local a adoptat hotărârea privind redenumirea podului de cale ferată Ungheni în Podul Eiffel.

Arhitecta Ramona Costea din Iași a explicat, într-un interviu, pentru RFI, istoria construcției. „Povestea podului este legată, în principal, de anul 1877. Mai exact, de momentul deschiderii căii ferate Iași-Ungheni-Chișinău. În primăvara anului 1876, după o inundație, podul existent atunci a cedat. În decurs de un an trebuia realizat un nou pod. Firma lui Gustave Eiffel s-a ocupat de proiectarea și de construcția podului.”

4 **Relatați succint ce ați aflat despre Podul Eiffel din Ungheni.**

Scuarul „Grigore Vieru”

Scuarul a fost amenajat pe o suprafață de 6000 de metri pătrați. Au fost instalate corpuri pentru iluminat. S-au plantat arbori și arbuști, specii de flori frumoase. A fost construit un havuz.

În scuar a fost amplasat bustul marelui Poet național Grigore Vieru. Sunt și alte sculpturi, realizate în cadrul mai multor ediții ale Taberei de sculptură. Cea mai veche sculptură datează din

anul 2000. În scuarul „Grigore Vieru” sunt două biblioteci în aer liber. *Aici au loc diferite evenimente culturale și acțiuni civice.*

La sfârșit, vreau să vă spun și o informație de ordin personal. Cu mulți ani în urmă am participat la o întâlnire cu Grigore Vieru, venit la cititorii săi din Ungheni. Am solicitat un autograf. *Iată ce mi-a scris Poetul: „Natalia, fie-ți viața frumoasă aidoma locurilor de la Ungheni.”*

*Fie-ți viața frumoasă! =
Fie viața ta frumoasă!*

5 **Formulați întrebări la propozițiile evidențiate.**

6 **Transformați ca în model!**

lubiți plaiul vostru! = *lubiți-vă* plaiul!

lubiți orașul vostru! =

lubiți țara voastră! = *lubiți-vă* țara!

lubiți localitatea voastră! =

lubește satul tău! = *lubește-ți* satul!

lubește graiul tău! =

lubește limba ta! = *lubește-ți* limba!

lubește țara ta! =

Știați că ...?

În fiecare an, în ultima decadă a lunii august, se desfășoară „Zilele orașului Ungheni”. În anul 2023, sărbătoarea a avut genericul „Zi-le de Ungheni!”. E un joc reușit de cuvinte, care ne îndeamnă să le vorbim tuturor despre orașul nostru.

7 **Dăți sfaturi! Adresați rugăminți!**

a-și aminti: *Amintiți-vă* mereu de locurile unde v-ați născut și ați crescut!

Amintește-ți .....

a-și alege: .....

a-și găsi (timp): .....

a-și pune (scopul): .....

OBSERVAȚI!

îmi Îmi iau. Îmi voi lua. Îmi luam.	îți Îți îei? Îți vei lua? Îți luai?	își Își ia. Își va lua. Își lua.	ne Ne luăm. Ne vom lua. Ne luam.	vă Vă luați? Vă veți lua? Vă luați?	își Își iau. Își vor lua. Își luau.
mi- Mi-am luat.	ți- Ți-ai luat?	și- Și-a luat.	ne- Ne-am luat.	v- V-ați luat?	și- Și-au luat.
	-ți Ia-ți!			-vă Luați-vă!	

8 Completați cu pronumele potrivite.

- (a-și alege) Eu ..... aleg această destinație de odihnă.
- (a-și găsi) Tu ..... ai găsit bilete de odihnă mai ieftine?
- (a-și căuta) El ..... va căuta alt loc pentru vacanță.
- (a-și aminti) Ea ... amintește cu plăcere de cursul de română.
- (a-și comanda) Noi ..... am comandat ceva gustos din bucătăria națională.
- (a-și lua) Dvs. ce .... veți lua în călătorie?
- (a-și face) Ei .... fac planuri mari de vacanță.
- (a-și dori) Ele .... au dorit această excursie la Bălți.

Când nu scrii, ești dator să citești. Nu există pericol mai mare în viața unui scriitor decât nebunia de a scrie mai mult decât citește. Nu putem trăi fără odihnă. Fără îndoială, are nevoie de ea și scriitorul. Condiția însă este să nu uite că cea mai bună odihnă este munca. Ne încercăm bateriile când trecem de la un gen de activitate la altul. Celebru te face nu talentul, ci munca susținută de talent.

Aurelian Silvestru

9 Ce afirmații din textul citit v-au plăcut?

10 Fiți ghidul grupului care a solicitat o excursie prin localitatea dvs. Pregătiți proiectul excursiei.

LECTIA 6.3. PREFERINȚE, PASIUNI, SPORT, TANDEM CU NATURA

1 **Marcați cu [+]** lexicul știut. **Puneți [-]** pentru lexicul necunoscut.

REȚINEȚI!**Banca de cuvinte:**

☐ a găti	☐ a picta	☐ a se plimba	☐ a fotografia
☐ gătitul bucatelor	☐ pictatul	☐ plimbatul	☐ fotografiatul
☐ a pescui	☐ a merge cu bicicleta	☐ a interpreta	☐ a citi
☐ pescuitul	☐ mersul cu bicicleta	☐ interpretatul	☐ cititul

2 **Audiați propozițiile și memorați cine ce preferințe are.**

Fiecare cu pasiunile sale

- Petru: - Pasiunea mea e gătitul bucatelor. Consider că sunt un bucătar bun.
 Polina: - Pasiunea mea e pictatul. Consider că sunt o pictoriță bună.
 Paula: - Prefer plimbatul cu prietenul meu patrupe, câinișorul Piticuț.
 Paul: - Pasiunea mea e fotografiatul. Mă consider un fotograf profesionist.
 Pavel: - Pasiunea mea e pescuitul. Nu există un pescar mai norocos ca mine.
 Patricia: - Îmi place foarte mult mersul cu bicicleta. Și câinișorului îi place.
 Pintilie: - Prefer interpretatul pieselor muzicale la chitară. Dvs. vă place?
 Parascovia: - Pasiunea mea e cititul. Prefer încă din copilărie lectura.

3 Adevărat sau fals?

Lui Petru îi place foarte mult fotografiatul.	A	F
Polinei îi place foarte mult pescuitul.	A	F
Paulei îi place foarte mult interpretatul la saxofon.	A	F
Lui Paul îi place foarte mult cititul/lectura.	A	F
Lui Pavel îi place foarte mult gătitul bucatelor naționale.	A	F
Patriciei îi place foarte mult mersul cu bicicleta.	A	F
Lui Pintilie îi place foarte mult pictatul peisajelor montane.	A	F
Parascoviei îi place foarte mult plimbatul cu prietenul său patruped.	A	F

4 Citiți și pregătiți-vă să vorbiți ce ați aflat din interviu.

Păpușile handmade (confeționate manual) ale Ecaterinei Colodei.

- Jurnalista:* - Bună ziua, Ecaterina. Mă bucur nespus de mult că ai acceptat să ne întâlnim.
- Ecaterina:* - Sunt și eu bucuroasă de întâlnirea noastră.
- Jurnalista:* - Am citit pe o rețea de socializare despre o pasiune a ta mare.
- Ecaterina:* - E vorba de păpușile mele handmade?
- Jurnalista:* - Exact. De când și de unde este pasiunea?
- Ecaterina:* - Din copilărie. Îmi amintesc cum, uneori, mă plictiseam de păpușile ce le aveam și o rugam pe mama Svetlana să le schimbăm garderoba. Mama era o meșterită iscusită și le făcea alte rochițe, alte căciulițe, alte cizmulițe. Aveam senzația că păpușile erau altele.
- Jurnalista:* - Confeționezi de una singură păpușile sau te ajută cineva?
- Ecaterina:* - Facem tandem cu fiica noastră, Sănduța, care este mereu creatoare și novatoare.

5 **Priviți imaginea, nominalizați persoanele și spuneți cine ce face.**

Repere: a alerga/a face jogging, a asculta muzică, a citi, a se cățăra în copac, a coborî cu telefericul, a interpreta la chitară, a împleti, a înota, a lansa un zmeu de hârtie, a merge cu bicicleta, a pescui, a pluti cu barca, a se scâlda, a se scufunda/a face diving, a sta la umbră, a urca în vârful muntelui, a zbura cu parapanta.

6 **Memorați versurile.**

Revedere

de Mihai Eminescu

- Codrule, codruțule,
Ce mai faci, drăguțule,
Că de când nu ne-am văzut
Multă vreme a trecut
Și de când m-am depărtat,
Multă lume am umblat.

- Ia, eu fac ce fac de mult,
Iarna viscolul ascult,
Crengile-mi rupându-le,
Apele-astupându-le,
Troienind cărările
Și gonind cântările.

CUMPĂRĂTURI ONLINE

LECȚIA 7.1. COMANDĂ ONLINE

1 Ascultați și rețineți.

COMANDĂ PRODUSE ALIMENTARE CU LIVRARE LA DOMICILIU

Dorești să comanzi alimente cu livrare în aceeași zi la domiciliu? Uită de așteptarea la coadă sau de ambuteiaje și timp pierdut în trafic. Toate produsele vor fi livrate direct la ușa ta!

Pentru aceasta este nevoie să plasezi o comandă pe site-ul nostru și, în consecință, obții livrarea în cel mai scurt timp!

Cum să comanzi o livrare de fructe și legume la domiciliu? Mai întâi, trebuie să descarci aplicația noastră. E ușor! Apoi introduci adresa ta și selectezi unul dintre magazinele din apropiere. Din oferta de produse de pe site selectezi filtrul de fructe și legume, iar din ele alegi ceea ce îți place!

După aceea, magazinul va începe pregătirea comenzii. Un curier va prelua comanda ta și o va livra rapid și inteligent. Timpul mediu de livrare pentru fructe și legume este de patruzeci și unu de minute. E destul de rapid, nu crezi?

Descarcă aplicația noastră și comandă imediat livrarea de fructe și legume!

REȚINEȚI! Banca de cuvinte:

- ambuteiaj
- domiciliu
- ofertă
- a selecta
- a descărca aplicația
- a livra o comandă
- a plasa o comandă
- a ridica o comandă
- a aștepta la coadă
- în cel mai scurt timp

2 Adevărat sau fals?

Pentru a face o comandă online, trebuie să descarci aplicația.	A	F
Nu poți face comanda online pentru fructe la domiciliu.	A	F
Livrarea durează câteva zile.	A	F
Livrarea comenzii se face la scară.	A	F
Livrarea o face patronul magazinului.	A	F

3 Completați spațiile libere cu cuvintele și expresiile de la vocabular:

Îmi place să fac cumpărături online, pentru că se face livrare (unde?)

..... . După ce am ales produsul dorit pe site, (ce fac?)

..... . Avantajul este că ..... (ce?) este variată

și bogată. Prefer cumpărăturile online, pentru că nu trebuie să aștept

la ..... (ce?) și nici să (ce să fac?) ..... comanda la magazin.

4 Analizați oferta magazinului online. Întrebați cât costă produsele și comparați cu prețurile de la magazinele tradiționale.

Model: Cât costă colacul Paninella în magazinul online?

- Costă 11 lei și 70 de bani. Este mai scump decât în magazinul Linella, unde acest colac costă 10 lei.

11,70 MDL

PANINELLA Colac
Amb. 295g

14,60 MDL

SINCER Pâine din
făină integrală

9,40 MDL

7 SPICE Pâine îm-
pletită feliată

6,60 MDL

7 SPICE Franzelă
alba feliată

146 MDL

FRANZELUȚA Tort
Chîșinăul de seară

22,50 MDL

STOKSON Gogoasă
cu ciocolată

42,65 MDL

SANDRA Aluat
foitaj congelat

7,60 MDL

FRANZELUȚA Chiflă
Trandafir

9,45 MDL

JLC Lapte
pasteurizat

42 MDL

LACTIS Brânză
de vaci

26,95 MDL

BUN STRABUN
Brânză granulată

30 MDL

GRAN BIRAGHI
Cașcaval

41,40 MDL

VIOLA Brânză topită

34,60 MDL

Unt

28 MDL

IASKINO Turte dulci
cu umplutură

17,60 MDL

GALFIM Covrigi cu
aromă de vanilie

5 **Alegeți din tabel 3 produse, pe care aveți să le cumpărați în zilele următoare. Argumentați.**

Model: Mâine am să cumpăr un pachet de unt din smântână dulce la prețul de 34 de lei și 60 de bani. Am să cumpăr brânză din lapte de vaci la prețul de 42 de lei pentru papanași și pâine din făină integrală la prețul de 14 lei și 60 de bani. Este pâinea mea preferată.

6 **Reconstituieți dialogul, urmând succesiunea logică a replicilor.**

- Deschid aplicația, selectez produsul, indic adresa de la domiciliu. Atât.
- Cred că magazinul online este magazinul viitorului.
- Cumperi des produse online?
- Cum plasezi comanda?
- Comanda este livrată la scară?
- Are viitor magazinul online?
- Da, pentru că este foarte comod și economisesc mult timp.
- Ba nu, comanda este livrată la domiciliu.

7 **Subliniați afirmațiile adevărate, în viziunea dvs. Argumentați.**

AVANTAJELE ȘI DEZAVANTAJELE CUMPĂRĂTURILOR ONLINE

Economisești timp.	Nu poți să vezi și să testezi produsul.
Ofertă mult mai bogată de produse decât în magazinele obișnuite.	Frică de fraudă.
Prețurile mai mici decât în comerțul tradițional.	Taxă de transport.
Cumpărăturile online sunt mai comode.	Ofertă mai săracă.
Altele...	Altele...

OBSERVAȚI!

Viitorul I, forma II se formează din:
auxiliar A AVEA (o) + conjunctivul verbului de conjugat

Dana **are (o) să facă** comandă online și **are (o) să achite** cu cardul pentru cumpărături.
Ion **n-are (n-o) să vină** la timp la ședință.

-Dana, ai să pregătești masa festivă singură?

-Nu, am să fac o comandă online.

OBSERVAȚI!

VIITORUL I, forma II. FORMA AFIRMATIVĂ

	Forme specifice verbului auxiliar <i>a avea</i>	Conjunctivul verbului	Forma specifică unică a verbului auxiliar <i>a avea</i>	Conjunctivul verbului
Eu	am	să cumpăr	o	să cumpăr
Tu	ai	să cumperi		să cumperi
El/ea	are	să cumpere		să cumpere
Noi	avem	să cumpărăm		să cumpărăm
Voi	aveți	să cumpărați		să cumpărați
Ei/ele	au	să cumpere		să cumpere

FORMA NEGATIVĂ

	Forme specifice verbului auxiliar <i>a avea</i>	Conjunctivul verbului	Forme specifice verbului auxiliar <i>a avea</i>	Conjunctivul verbului
Eu	nu am (n-am)	să cumpăr	n-o	să cumpăr
Tu	nu ai (n-ai)	să cumperi		să cumperi
El/ea	nu are (n-are)	să cumpere		să cumpere
Noi	nu avem (n-avem)	să cumpărăm		să cumpărăm
Voi	nu aveți (n-aveți)	să cumpărați		să cumpărați
Ei/ele	nu au (n-au)	să cumpere		să cumpere

REȚINEȚI!

A FI	A OFERI	A FACE	A AVEA	A COMANDA	A LIVRA
o să fiu	o să ofer	o să fac	o să am	o să comand	o să livrez
o să fii	o să oferi	o să faci	o să ai	o să comanzi	o să livrezi
o să fie	o să ofere	o să facă	o să aibă	o să comande	o să livreze
o să fim	o să oferim	o să facem	o să avem	o să comandăm	o să livrăm
o să fiți	o să oferiți	o să faceți	o să aveți	o să comandați	o să livrați
o să fie	o să ofere	o să facă	o să aibă	o să comande	o să livreze

8 Urmați modelul:

Cumpăr produsele alimentare online. ▶

 Am să cumpăr produsele alimentare online.

Plasez comanda pe site-ul magazinului.

.....
Voi **ridicați** comanda singuri în timp util.

.....
Mai întâi **descărcați** aplicația, apoi **plasați** comanda pentru produsele dorite.

.....
Timpul mediu în care magazinul **livrează** comanda este de 45 de minute.

.....
După ce **analizezi** oferta magazinului, **selectezi** produsele necesare.

.....
Dacă **faceți** comanda online, nu **așteptați** deloc la coadă, iar produsele **ajung** rapid la domiciliu.

9 Situație de comunicare:

Deseară au să vină în ospete niște prieteni. Nu aveți timp să mergeți la cumpărături după serviciu. Alegeți din oferta magazinului online ce vreți să cumpărați. Spuneți ce aveți să faceți.

Model: Am să deschid aplicația magazinului online. Am să analizez oferta. Am să selectez produsele necesare: 2 kg de carne de porc, 800 de grame de pește etc.

Pasăre

Porc

Ciocolată

Biscuiți
și napolitane

Croissante

Pește și fructe de
mare

Specialități

Dulciuri dietetice

Prăjituri și rulade

Dropsuri, gumă și
caramele

Ceapă albă

Ciuperci

Ardei

Mărar

Pătrunjel

Ghimbir

Ciuperci brune

Roșii

Struguri albi

Pepene galben

Tulpină de țelină

Broccoli

Varză roșie

Lămâie

Afine ambalate

LECȚIA 7.2. REDUCERI ȘI PROMOȚII

1 Citiți textul, completați spațiile libere cu cuvinte-cheie.

CUVINTE-CHEIE: *adaugă în coș, trimite comanda, adaugă la favorite, cont, mărimea, coșul de cumpărături, livrare, adresa cardului.*

CUMPĂRĂTURI ONLINE

Găsiți produsul dorit folosind un motor de căutare (Google, Yahoo etc.). Când faceți cumpărături online, mai întâi accesați *website*-ul. Prima dată când utilizați un site, trebuie, de obicei, să creați un ....., unde notați datele personale, precum nume, prenume, adresa e-mail, numărul de telefon etc. Apoi selectați produsul și faceți click pe el. Când o să apăsați pe imaginea unui produs, o să se deschidă pagina individualizată cu toate detaliile: fotografii, preț, mărimi, descriere etc.

Dacă cumpărați haine, asigurați-vă că obțineți ..... potrivită! Dacă nu ați decis încă, puteți apăsa butonul ..... . Astfel, produsul se va salva în lista dvs. personală de produse favorite.

Dacă ești decis, apăsa pe butonul ..... . Când sunteți gata să plătiți, faceți clic pe „continuați cu ..... ”. Apoi, trebuie să indicați ..... unde doriți să vă trimită lucrurile și să indicați detalii cu privire la numărul ..... de credit și data expirării. Pentru a finaliza comanda, apăsa butonul ..... . Vei fi contactat mai târziu telefonic de către un agent pentru confirmarea comenzii. Apoi, în cel mai scurt timp, vei primi produsele prin curier la adresa de livrare indicată în formularul de comandă.

REȚINEȚI! Banca de cuvinte:

- oferta zilei
- articolele la reducere/ la promoție/cu preț redus/gratis
- a accesa website
- a crea un cont
- date personale
- data expirării cardului
- a adăuga în coș
- a trimite comanda
- a adăuga la favorite

2 Scrieți în loc de imagine cuvântul potrivit, conform definiției corespunzătoare.

Imagine	Cuvântul	Definiție
Ai o de zece lei?	B_____ă	Mijloc de plată din hârtie tipărită, emisă de o bancă.
Pentru plata online trebuie un valabil.	C__d b____r	Produs emis de bancă sub forma unei cartele drept-unghiulare de plastic.

Produsele selectate se pun în .	C___l de c_____i	Dispozitiv pe role folosit pentru căratul cumpărăturilor.
Patru stau la rând la casa de marcat.	C_____i	Persoane care plătesc pentru a lua produsele dorite.

3 **Alegeți din oferta unui magazin online articolele care sunt la reducere.**

Model: Vai! Această rochie scurtă, cu volan, cu print animalier pe maro este la reducere – de la 129 de lei la 47 de lei. O să merg la magazin și o să cumpăr această rochie. Îmi place enorm. Cred că o să-mi stea bine.

Tricou cu dungii

Bluză cu mâneci scurte

Rochie cu volan

Bluză cu mâneci lungi

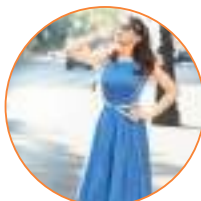
Jachetă cu glugă și fermoar

Sacou oversize

Taior lung

Rochie

Pantaloni sport scurți

Bluză în carouri

Jacheta sport

Tricou cu buzunar

Costum de baie fete

Pantaloni evazați de fete

Vestă matlasată

4 Conform sondajelor din anul 2021, majoritatea europenilor preferă să facă cumpărături online:

Alegeți din top 7 categorii de produse cumpărate online variantele ce vi se potrivesc dvs. Argumentați.

1. Livrare de mâncare gătită (catering)
2. Produse electrocasnice
3. Produse farmaceutice
4. Cadouri, flori
5. Cărți, reviste
6. Cosmetice
7. Computere, accesorii
8. Haine

5 Spuneți ce produse (nu) vă place să cumpărați online? Argumentați.

Model: Îmi place să cumpăr online haine, pentru că...

Model: Nu-mi place să cumpăr online produse alimentare, deoarece...

COSMETICE

CĂRȚI

LUMEA COPIILOR

JUCARII

SUPLIMENTE

HOMEDECO

PARFUMURI

CEASURI

FASHION

GASTROMARKET

6 Scrieți o scurtă compunere.

La magazinul dvs. preferat sunt reduceri. Ce o să cumpărați când o să mergeți acolo? De ce aveți nevoie?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7 Puneți cuvintele în ordine pentru a forma propoziții.

Cuvinte de ordonat	Soluția corectă
tău/în/Pune/de/produsul/coșul/cumpărături.	
să/întâi/Mai/trebuie/cont/creezi/un/îți	
comanda/apoi/întâi/Verifică/casă/la/plată/mergi/pentru	
detaaliile/apoi/confirmare/Introdu/de/asteaptă/pentru/plată.	
gratis/livrarea/500/cheltuiești/Dacă/este/peste/lei/de.	
stoc/Momentan/în/nu este/produsul.	
cantitatea/înainte/corectă/Selectează/comanda/a/trimite	

8 Citiți aceste trei dialoguri despre cumpărăturile online nereușite.

1.

A: - Ți s-a întâmplat să cumperi ceva online nereușit?

B: - Da, desigur. Oare doar mie?

A: - Ce a fost?

B: - Am cumpărat o rochie de vară, lungă, de mătase, de culoare albastră.

A: - Ce nu a fost în regulă cu această rochie?

B: - Am greșit mărimea, era prea mică pentru mine.

2.

A: - Ai cumpărat ceva online ce nu ai folosit niciodată.

B: - Da, am luat o scurtă de piele. Pe site arăta extrem de frumoasă, parcă eram cântăreața din Abba.

A: - De ce nu ai purtat această scurtă?

B: - Pentru că era din piele de calitate proastă și culoarea era neporivită cu tenul meu. Acesta este dezavantajul cumpărăturilor online, că nu pot fi probate.

3.

- A: - Ați cumpărat ceva nepotrivit online, pe care nu l-ați folosit niciodată?
- B: - Daaa, o mulțime de lucruri. Ultimul dintre ele a fost o pereche de ochelari de damă.
- A: - Nu au fost potriviți?
- B: - Da, nu-mi stau bine deloc. Sunt prea mari pentru fața mea. Nu mă avantajează deloc.

8.1 **Identificați ce lucruri nepotrivite au cumpărat online cei intervieuați. Indicați cantitatea.**

	ochelari
	rochie
	scurtă de piele

8.2 **Identificați care a fost problema în fiecare caz aparte. Numerotați.**

	Forma nepotrivită
	Mărimea nepotrivită
	Calitatea proastă a pielii

8.3 **Povestiți un caz asemănător din experiența dvs.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

LECȚIA 7.3. LIVRARE ȘI PLATĂ

1 Ascultați.

Vasile are nevoie de un ceainic nou. El decide să comande online, pentru că este mai simplu și mai comod. A căutat pe mai multe site-uri și după 30 de minute a ales un ceainic. A verificat dacă este în stoc. S-a logat pe contul său, a pus ceainicul în coșul de cumpărături, a completat datele de livrare. Din greșeală a selectat două ceainicuri. Când a văzut prețul dublu, a înțeles unde a greșit. S-a asigurat că a selectat **cantitatea** corectă și a plasat comanda. A ales să plătească la livrare. Data estimativă pentru **livrare** era o zi.

A doua zi dimineața Vasile a primit următorul mesaj la telefon: „Comanda nr. 568934 va fi livrată astăzi în intervalul orar 10.00 – 15.00. PIN: 43563 Ramburs: 680 lei. Număr curier: 0696345678.” La ora 13.25 a sunat telefonul:

Vasile: - Alo, da!

Curierul: - Bună ziua! Aveți un colet. Sunteți la adresa indicată în comandă?

Vasile: - Bună ziua! Da!

Curierul: - Spuneți-mi, vă rog, PIN-ul pe care l-ați primit pe telefon!

Vasile: - Imediat... 20132.

Curierul: - În regulă! Ajung în aproximativ 20 de minute.

Vasile: - Bine, vă aștept. Pe curând!

Curierul: - La revedere! Peste 10 minute telefonul sună din nou.

Vasile: - Alo!

Curierul: - Bună ziua! Adresa dvs. este strada Tudor Vladimirescu, numărul 20, scara 4?

Vasile: - Da.

Curierul: - Vă rog să coborâți la scară, sunt jos. Vă aștept!

Vasile: - Imediat.

Curierul: - Aveți de plătit 680 de lei.

Vasile: - Poftiți 700!

Curierul: - Mulțumesc! 20 de lei restul. Luați, vă rog. O zi bună!

Vasile: - Mulțumesc, la fel.

2 ✎ **Răspunde la următoarele întrebări:**

a) Ce comandă Vasile?

.....
b) Cum achită Vasile comanda?

.....
c) Când vine comanda?

.....
d) Ce date trebuie să dea Vasile pentru a confirma că el este clientul?

.....
e) Ce sumă are de achitat Vasile pentru comandă?

.....

3 ✎ **Notați sub fiecare imagine cuvântul sau expresia potrivită**

Scanare cod QR, plată online, card bancar, client, coș de cumpărături, bon de plată, vânzător, fisă, supermarket, site de cumpărături online – Amazon, bancnote. Atenție: două cuvinte sunt în plus!

4 👁 **Găsiți ordinea etapelor unei comenzi online:**

A Caut produsul.   **B** Aleg metoda de plată.   **C** Aleg metoda de livrare.   **D** Primesc mesaj pentru livrarea comenzii.   **E** Sună curierul.

F vine curierul.   **G** Completez datele personale.   **H** Finalizez comanda.   **I** Pun produsul în coș.   **J** Primesc mesaj pentru confirmarea comenzii.

1	A	2		3		4		5		6		7		8		9		10	
---	---	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	----	--

5 Care este răspunsul corect la întrebarea curierului:

Întrebare	Răspuns
Sunteți la adresa indicată? Care este?	Într-o jumătate de oră.
Cum achitați comanda?	36523
În cât timp ajungeți acasă?	La livrare.
Care este codul PIN din mesaj?	Tudor Vladimirescu, blocul 6
Este cineva la adresă?	Nu, pentru că nu sunt acasă.
Pot veni acum să livrez produsul?	Nu, nu este nimeni.

6 Corelați enunțurile din prima coloană cu explicațiile din coloana a doua.

Expresii	Ce înseamnă
1. Click pe „confirm” pentru a plasa o comandă .	a. a tasta anumite cuvinte, astfel încât să îți fie permis accesul la utilizarea unui sistem informatic.
2. Trebuie să te loghezi pe contul tău înainte de a putea cumpăra ceva.	b. cuantumul a ceva.
3. Se precizează dacă mai au acel model în stoc ?	c. banii pe care trebuie să îi plătești pentru ca ceea ce ai cumpărat să îți fie împachetat și adus la adresa ta.
4. Din greșeală ai adăugat două produse în coșul de cumpărături . Trebuie să elimini un produs.	d. o parte a website-ului de cumpărături, unde introduci informațiile necesare pentru a face o plată.
5. După ce ai dat click pe „mergi la casa de plată ”, poți introduce detaliile de plată.	e. disponibil pentru vânzare.
6. Prețul pare mic, dar nu include împachetarea și transportul .	f. o parte a website-ului de cumpărături care conține informații despre ce produsele pe care ai ales să le cumperi înainte de a plăti pentru ele.
7. Data estimativă pentru livrare este 28 septembrie.	g. când coletele, bunurile etc. sunt distribuite la destinația convenită.
8. Dacă vrei să cumperi două exemplare, asigură-te că ai selectat cantitatea corectă.	h. a face o cerere pentru un produs care să îți fie livrat.

1		2		3		4		5		6		7		8	
---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--

7 **Vorbiți despre cumpărăturile pe care preferați să le faceți online. Motivați.**

- ▶ Ce cumpărați doar online?
- ▶ Ce nu cumpărați niciodată online? De ce?
- ▶ Cum plătiți comanda (la livrare sau **transfer?**)
- ▶ Cum cumpărați bilete la avion/tren?

Cumpăr doar online .....

.....

.....

.....

.....

Niciodată nu cumpăr online .....

.....

.....

.....

.....

Plătesc comanda .....

.....

.....

.....

.....

Cumpăr biletele .....

.....

.....

.....

.....

O INVITAȚIE LA CINĂ

LECTIA 8.1. MÂNCĂRURI ȘI BĂUTURI TRADIȚIONALE

1 Ascultați textul.

Bucătăria moldovenească conține, în mare parte, așa alimente ca legume, carne, cereale. Mămăliga este printre cele mai cunoscute feluri de mâncare tradițională. De obicei, este servită cu brânză, smântână și tocană sau pește.

Plăcintele moldovenești sunt foarte delicioase. Au umplutură de brânză, cartofi, varză, mere, vișine sau dovleac. Sarmalele de asemenea sunt un fel de bucate foarte popular în Republica Moldova. Sunt preparate din frunze de varză sau de viță-de-vie, orez și carne de porc sau de vită. Sunt foarte gustoase și aromate. Și, desigur, zeama. Mâncarea tradițională se potrivește bine cu vinul, băutura tradițională apreciată mult de turiști.

REȚINEȚI!

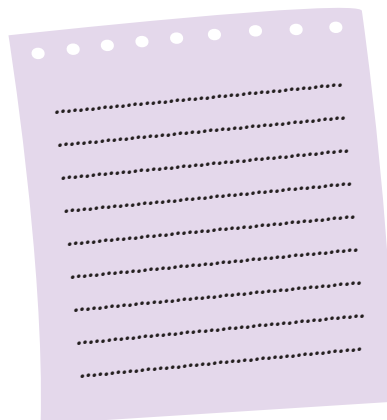
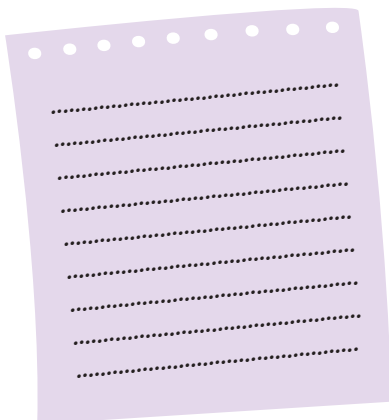
Banca de cuvinte:

- în mare parte = în mare măsură
  - așa = astfel de
  - aliment = produs, preparat, mâncare
  - tocană = tocăniță
  - bucate = alimente, mâncare
  - popular = cunoscut
- Expresie:
- listă de bucate = meniu

2 Elaborați două liste de alimente pe care le vedeți în imaginea de la ex. 1.

Mâncare tradițională moldovenească

Alte produse

3 Formulați și răspundeți la câteva întrebări în baza textului.

Ce?

Când?

Unde?

Cum?

De ce?

Cine?

Care?

4a Răspundeți la câteva ghicitori despre mâncarea tradițională.

- A. Conține tăieței, carne de pui și legume.
- B. Conține făină de porumb.
- C. Se potrivește cu mămăligă, brânză, smântână.
- D. Au diferite umpluturi: varză, brânză, mere.
- E. Bucate din frunze de varză, orez și carne.
- G. Mâncare din bucățele de carne, prăjite cu ceapă;
mâncare făcută din anumite legume prăjite cu ceapă.

4b Formulați alte ghicitori.

5 Improvizați dialoguri cu un turist/oaspete din altă țară.

- Cunoașteți bucătăria tradițională moldovenească?
- Da, am gustat câteva feluri de mâncare și mi-au plăcut foarte mult. Aveți vreo recomandare?
- Desigur! Un preparat tradițional este mămăliga cu brânză și smântână. Este în lista de bucate a localurilor cu specific moldovenesc.
- Trebuie să gust. Ce desert tradițional îmi recomandați?
- Vă recomand plăcinta cu dovleac. Este delicioasă.

6 **Citiți și relatați colegilor informațiile despre mâncărurile tradiționale ale unor etnii din Republica Moldova.**

Borșul roșu este un preparat tradițional ucrainesc. Există peste 50 de rețete de borș. Ingredientele principale sunt: sfecla roșie, ceapa, varza, morcovul, cartoful, verdeața.

Probabil, pentru mulți oameni, bucătăria rusească se asociază, în primul rând, cu clătitele. La sărbătoarea Maslenița sunt pregătite clătite cu diferite umpluturi: brânză, carne, gem, ciocolată etc.

Bucătăria găgăuzilor se aseamănă cu cea turcească. Pe masa de sărbătoare a găgăuzilor se găsește, de obicei, kaurma, mâncare tradițională din carne de miel sau oaie.

Banița este cel mai cunoscut produs de patiserie din bucătăria tradițională a bulgarilor. Are umpluturi diferite: brânză feta, ceapă, varză, ciuperci, dovleac etc.

 REȚINEȚI!
Banca de cuvinte:

- **diferite** = diverse, variate
- **a se asemăna** = a fi asemănător
- **a se asocia** = a se uni, a se grupa
- **cunoscut** = faimos, recunoscut, renumit, vestit
- **patiserie** – 1. plăcinte, pateuri preparate dintr-un aluat fin și umplut cu carne, brânză, dulceață; 2. magazin unde se prepară sau se vând produse de patiserie.

7 **Întrebați și răspundeți: adevărat sau fals. Corectați enunțurile false.**

1. Kaurma este un fel de mâncare din carne de pui.	A	F
2. Ingredientele principale ale borșului roșu sunt carnea și legumele.	A	F
3. Există peste 50 de rețete pentru banița.	A	F
4. Clătitele și banița au diferite umpluturi.	A	F
5. Borșul este un preparat tradițional moldovenesc.	A	F
6. Bucătăria găgăuzilor se aseamănă cu cea rusească.	A	F

8 **Intervievați colegii.**

Întrebări	Colegul/-a 1	Colegul/-a 2	Colegul/-a 3
Ce bucătărie tradițională vă place?			
Care este mâncarea tradițională preferată?			
Ce feluri de mâncare mai cunoașteți ?			
Ce fel de mâncare știți să gătiți?			
Despre ce bucătărie cu specific național vreți să cunoașteți mai multe?			
Ce fel de mâncare doriți să gustați?			

9 **Prezentați colegilor rezultatele sondajului.**

Colegului/colegei [...] îi place bucătăria tradițională [...].
 Mâncarea tradițională preferată a colegului/-ei [...] este [...].
 Colegul/-a [...] mai cunoaște așa feluri de mâncare ca: [...].
 Colegul/-a [...] știe să gătească [...].
 Colegul/-a [...] vrea să cunoască mai multe despre bucătăria [...].
 Colegul/-a [...] dorește să guste [...].

LECȚIA. 8.2. O INVITAȚIE ÎN OSPETEȘIE

1 Ascultați textul.

Moldovenii sunt mândri de cultura și tradițiile lor. Sunt ospitalieri. Ei te întâmpină cu zâmbet și te invită să te simți ca acasă. Te servesc cu bucate tradiționale, care sunt cunoscute nu numai în Moldova. Pe lângă mâncărurile și băuturile tradiționale, gazdele te vor invita să asculți muzică populară și să dansezi. De obicei, locuitorii Moldovei întâmpină oaspeții din alte țări cu pâine și sare, ce simbolizează ospitalitatea, prietenia. Ospitalitatea în Moldova nu este doar un gest de politețe, dar și de generozitate. Astfel, moldovenii sunt și ospitalieri, și generoși.

REȚINEȚI!

Banca de cuvinte:

ospitalitate – însușirea de a fi ospitalier, primire bună oferită cuiva
 ospitalier – care primește bucurios
 oaspeți; care este amabil, primitor cu oaspeții
 ospitalier ≠ neospitalier, neprimator
 gest = (aici) atitudine, comportare

gazdă – 1) stăpân al unei case;
 2) locuință pe care o ia cineva în chirie
 generozitate = mărinimie, dărnicie
 generos = mărinimos, darnic, altruist
 generos ≠ zgârcit
 politețe – comportament politicos;
 atitudine amabilă; amabilitate

2 Corelați părțile enunțurilor.

1. Locuitorii Moldovei sunt

2. Moldovenii sunt mândri

3. Te servesc cu

4. Gazdele te vor invita

5. Ei te întâmpină cu

6. Locuitorii Moldovei întâmpină

a. oaspeții cu pâine și sare.

b. bucate tradiționale.

c. de cultura și tradițiile lor.

d. și ospitalieri, și generoși.

e. să asculți muzică populară.

f. zâmbet.

3 Citiți dialogurile pe roluri.

1.

- Dragi prieteni, vă invităm duminică în vizită la Chișinău.
- Mulțumim pentru invitație. Acceptăm cu plăcere. Cu ce ocazie?
- Vom sărbători Ziua orașului.
- Este o ocazie bună de întâlnire.
- Vă așteptăm la ora 13.00.
- Vom veni cu drag.
- Adresa noastră este: strada Florilor, 8, blocul 1, scara 6, apartamentul 51.

2.

- Dragă colegă, te invit sâmbătă în oșpeție.
- Mulțumesc, dar, din păcate, trebuie să refuz invitația.
- Lucrezi sâmbătă?
- Nu, dar voi pleca în vizită la părinți. Este o ocazie specială?
- Vreau să invit câțiva prieteni la cină.
- O idee bună. Ne întâlnim altă dată.
- Te aștept cu drag!

 REȚINEȚI!
Banca de cuvinte:
în vizită = în oșpeție

4 Comparați dialogurile și răspundeți la întrebări.

1. Ce reprezintă (este) prima replică din fiecare dialog: o afirmație, un sfat, un ordin, o invitație?
2. În care dialog invitația este acceptată și în care este refuzată?
3. Ce diferențe și asemănări există între dialoguri (cu referire la ocazie, ziua invitației, partea zilei, locul întâlnirii etc.)?

5 Improvizați dialoguri similare: de acceptare a unei invitații și de refuz.

6 Ordonăți replicile gazdei și ale oaspeților. Improvizați dialoguri similare.

a) Întâmpinarea oaspeților.

În oșpeție a venit un cuplu, colegi de serviciu.

- Ne bucurăm că astăzi sunteți oaspeții noștri.
- Bine ați venit!
- Simțiți-vă ca acasă!
- Bine v-am găsit!
- Cum a fost călătoria?
- Vă mulțumim.
- Mulțumim, am ajuns repede.
- Și noi suntem bucuroși că ne-ați invitat.

b) Prezentarea unui oaspete.

În vizită a venit colega de serviciu a gazdei.

- Iulia, simte-te ca acasă!
- Bună ziua, Ion! Sunt bucuroasă să te cunosc.
- Și mie îmi pare bine să te cunosc, Iulia. Bine ai venit la noi!
- Bine v-am găsit!
- Bine te-am găsit, Andreea!
- Mulțumesc, Andreea.
- Iulia, fă cunoștință cu Ion, soțul meu.
- Bine ai venit la noi, Iulia!

7 Citiți și relațați colegilor informația. Prezentați un coleg.

Se prezintă: bărbatul femeii, cel mai tânăr – celui mai în vârstă, inferiorul – superiorului, subordonatul – șefului.

Tinerii și bărbații (inferiorii) îi salută primii pe cei mai în vârstă și pe femei (superiorii), care răspund la salut.

8 Citiți rețeta de babă neagră, un desert din zona de nord a Moldovei.

INGREDIENTE

- 1½ pahar de zahăr (250 g)
- ½ pahar de ulei de floarea-soarelui (150 ml)
- 500 ml de chefir
- 1²/₃ pahare de făină albă (280 g)
- o lingură de bicarbonat de sodiu (stinsă)
- o linguriță de extract de vanilie

OBSERVAȚI!

Numeral cardinal	Numeral cardinal	Sufixul	Numeral fracționar	Sciere	Pronunție
0+	doi +	-ime	o do ime	1/2	jumătate, a doua parte
	trei +		o tre ime	1/3	a treia parte
	patru +		o pătr ime	1/4	un sfert, a patra parte
	cinci +		o cinc ime	1/5	a cincea parte
	zece +		o zec ime	1/10	a zecea parte
	sută +		o sut ime	1/100	a suta parte
	mie +		o mi ime	1/1000	a mia parte
două			două tre imi	2/3	
				1 ² / ₃	unu întreg și două treimi
				5%	cinci la sută, cinci procente

9 Completați dialogul.

Repere: o, un, două, jumătate de pahar, un pahar și jumătate, un.

– Andreea, plăcintele sunt foarte gustoase. Cum prepari aluatul?

– Mulțumesc, Iulia. Rețeta este următoarea:

- ... de făină de grâu,
- ... ou,
- ... de unt topit,
- ... lingurițe de ulei,
- ... pahar de apă aproape plin,
- ... linguriță de sare.

un întreg

o jumătate

o treime

un sfert

10 Înlocuiți cu varianta potrivită.

Model: $1/4$ ► o pătrime/**un sfert**/a patra parte.

1. Peștele va fi copt peste $1/4$ de oră.	4. Dați-mi, vă rog, $1/3$ de pizza.
2. Curăță, te rog, $2/3$ din toți cartofii.	5. Pun în ciorbă $1/2$ de legătură de verdeață.
3. La degustare, paharul se umple, cel mult, cu $1/3$ din capacitatea sa, ca vinul să nu se verse la rotirea paharului.	6. Pentru a nu-l vărsa, vinul roșu trebuie să fie $1/3$ din pahar, vinul alb – $1/2$ de pahar, iar șampania – $3/4$.

11 Dictați-le colegilor ingredientele unei rețete de mâncare tradițională din localitatea dvs. de baștină.

LECȚIA 8.3. SIMILITUDINI GASTRONOMICE

1 Ascultați textul.

Moldova este o țară în care conviețuiesc mai multe etnii, ce au propria cultură, obiceiuri și tradiții. Unele tradiții, inclusiv cele gastronomice, sunt similare. Printre bucatele tradiționale pe care le gustă musafirii sunt plăcintele.

În regiunea de sud a Moldovei, gospodinele pregătesc un fel de plăcintă din aluat întins, subțire. Moldovenii o numesc *în straturi* sau *creață*, găgăuzii – *kivirma*. În bucătăria bulgară de pe teritoriul Republicii Moldova se numește *banița*.

Modul de preparare este asemănător. Se deosebesc felurile de umplutură. Găgăuzii folosesc brânza de oi sau o amestecă cu brânză de vaci, alteori – brânză de vaci cu ou și sare, pe când moldovenii o pregătesc, de obicei, cu brânză de vaci. Plăcinta este acoperită cu un amestec de ouă, smântână și sare.

În zona de est, în raionul Ștefan Vodă, din același fel de aluat, dar aranjat în straturi suprapuse, se prepară *plăcinta miresei*.

REȚINEȚI!

Banca de cuvinte:

a conviețui – a trăi împreună,
a conlocui
suprapus – pus deasupra altuia
similitudine = asemănare
similar = asemănător, analog

etnie = popor
musafir = oaspete
aranjat = pregătit, ordonat
alteori ≠ uneori

2 Corelați părțile. Întrebați și răspundeți.

1. Ce tradiții

2. Ce fel de țară

3. Ce bucate tradiționale

4. Cum numesc locuitorii Moldovei

5. Ce fel de umplutură

6. Cu ce este acoperită

7. Cum se numește plăcinta

a. gustă musafirii în Moldova?

b. plăcinta din aluat întins, subțire?

c. sunt similare în Moldova?

d. este Moldova?

e. preparată în raionul Ștefan Vodă?

f. folosesc găgăuzii pentru kivirma?

g. toată suprafața plăcintei?

3 ✎ **Răspundeți: adevărat sau fals. Corectați enunțurile false.**

- 1. În Moldova conviețuiesc puține etnii. **A F**
- 2. Printre bucatele tradiționale pe care le prepară musafirii sunt plăcintele. **A F**
- 3. Găgăuzii numesc plăcinta pregătită din aluat întins, subțire *kivirma*. **A F**
- 4. Banița este plăcinta preparată de ruși. **A F**
- 5. Moldovenii pregătesc plăcinta *în straturi* cu umplutură de brânză de oi. **A F**
- 6. Toată suprafața plăcintei este acoperită cu un amestec de ouă și sare. **A F**
- 7. *Plăcinta miresei* este preparată din aluat subțire, în straturi suprapuse. **A F**

4 ✎ **Completați.**

Repere: *umplutura, preparat, carne, fierte, umplute, porc, aluat, bucătăria, foi, mâncare, ucrainenilor.*

Colțunași – preparat culinar din [...] mici de aluat [...] cu brânză, cartofi etc., [...] în apă.
Pelmeni (пельмени) – [...] umplut cu câteva feluri de [...] (de [...], miel, vită etc.), într-o foaie de [...].
 Sunt un fel de [...] tradițională, în special, în [...] rusească. Un preparat similar este în bucătăria [...], dar [...] este din carne fiartă sau legume, ciuperci, fructe (*вареники*).

5 💬 **Discutați cu alți cursanți despre similitudinile și diferențele gastronomice pe care le observați în informația de la ex. 4.**

similitudini	diferențe
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

OBSERVAȚI!

Utilizarea obligatorie a articolului substantival hotărât la substantive

1.	ce numesc obiecte, ființe cunoscute	Am chemat chelnerul l .
2.	ce urmează după numeralele <i>tot, amândoi</i>	Toate produsele le sunt proaspete.
3.	ce numesc obiecte, fenomene unice	A răsărit soarele le .
4.	urmate de determinative, denumiri	Mergem la restaurantul l „Noroc”.
5.	urmate de pronumele <i>acesta/acela</i>	Aluatul l acesta este foarte subțire.
6.	din întrebările despre posesie	A cui este rețeta a ?
7.	ce numesc o clasă, gen, specie	Colțunașii i au diverse umpluturi.
8.	ce urmează după expresia <i>îmi place</i>	Îmi place cafeaua ua .

OBSERVAȚI!

Neutilizarea articolului la substantive

1.	ce numesc ocupații, profesii	Prietenii lui sunt bucătari.
2.	precedate de prepoziții	Mergem la restaurant.

6 Scrieți substantivele dintre paranteze la forma necesară.

a.
 (Borș) de (sfeclă) are o (istorie) foarte îndelungată. (Rețetă) aceasta este o (parte) a culturii și a tradițiilor ucrainenilor. (Organizație) UNESCO a înregistrat (borș) ucrainesc în (listă) patrimoniului cultural imaterial. Așa a fost recunoscută (valoare) acestuia.

b.
 În (an) 2014, în (sat) Porumbeni, (raion) Criuleni, pentru prima (dată) în Moldova, a avut loc (sărbătoare) (Zi) Porumbului. Toți (participanți) la (eveniment) au fost impresionați de (mămăligă) uriașă preparată în acea (zi). (Mămăligă) aceea cântărea peste 500 de (kilograme).

7 Restabiliți întrebările.

1. – Ce.....? – Rețeta de borș ucrainesc.	4. – Când.....? – În anul 2014.
2. – Ce.....? – Borșul ucrainesc.	5. – Unde .....? – În satul Porumbeni, raionul Criuleni.
3. – Ce.....? – Organizația UNESCO.	6. – Cât .....? – Mămăliga cântărea peste 500 kg.

8 Alegeți varianta corectă:

Sarma/o sarma/sarmaua este preparat/un preparat/preparatul din carne/ carnea tocată amestecată cu orez/orezul și alte ingrediente /niște ingrediente/ ingredientele. Sarmale/niște sarmale/sarmalele pot fi preparate din varză/o varză/ varza proaspătă sau acră sau din frunze/niște frunze/frunzele de viță-de-vie. Se potrivesc cu smântână/smântâna. Gospodinele fac și sarmale/niște sarmale/sarmalele de post, cu ciuperci/niște ciuperci/ ciupercile sau legume/niște legume/legumele.

9 Transformați.

Model: Vreau să coc plăcinte. Plăcintele sunt ...

1. Iarna bei izvar? ... este vin fiert.
2. Îți place peștele cu mujdei? ... este un sos preparat cu usturoi.
3. Vrei sarmale? ... sunt din frunze de viță-de-vie.
4. Știi să gătești costiță? ... se prepară aproximativ două ore.
5. Comanzi ardei umpluți? ... sunt foarte gustoși cu smântână.
6. Consumi des pește?... este un produs bogat în proteine, vitamine și minerale.

10 Relatați colegilor despre similitudinile pe care le observați între tradițiile gastronomice ale unor popoare.

UN MOD DE VIAȚĂ SĂNĂTOS

LECȚIA 9.1. PRODUSE ECO

1 Ascultați și apoi citiți textul.

În ultimii ani, **în lumea alimentelor** au intrat unele cuvinte noi. Acestea au creat tendințe moderne în dezvoltarea lumii și a sănătății umane. Pe **ambalajele alimentelor** a început să fie afișată **eticheta „ECO”**, **„BIO”** sau **„ORGANIC”**.

Sigla „ECO” ne garantează că pe masa noastră vor ajunge nu numai niște **produse gustoase**, dar și **sănătoase**. Aceste produse nu conțin **organisme modificate genetic**, **hormoni** sau **antibiotice**.

În spatele etichetei „ECO” este **producătorul** onest, care menține solul și apele curate pentru noi. Cu ajutorul siglei, **consumatorii** pot identifica mai ușor **produsele ecologice**, iar fermierii le pot promova și vinde în magazinele specializate.

Producătorii și distribuitorii de produse „BIO” ne propun o gamă variată de alimente: cereale și leguminoase, dulciuri, **suplimente nutritive**, ceai, cafea, cacao, esențe, **condimente**, nuci, **lactate**, **produse apicole**, dar și alimente fără zahăr, **gluten**, amidon sau **lactoză**, totodată și cosmetice, tratamente și **aromaterapie** bio.

REȚINEȚI!

Banca de cuvinte:

ambalaj – lucru în care se împachetează ceva;

aliment – preparat sau produs natural care se mănâncă;

etichetă = *siglă*;

produs ecologic = produs sănătos;

suplimente nutritive – proteine, lipide ș.a. care ajută organismul să se refacă rapid în timpul diverselor terapii sau diete;

producător – persoană care, prin munca sa, produce bunuri industriale sau agricole;

consumator – persoană care consumă bunuri, produse;

condiment = *ingredient* – specii aromate care se adaugă la o mâncare pentru a o face mai gustoasă;

lactate – produse alimentare fabricate pe bază de lapte;

produs apicol – produse care se obțin de la albine;

gluten – substanță proteică prezentă în boabele și făina cerealelor.

2 ✍️ **Alcătuieți câte un enunț cu unele lexeme din Banca de cuvinte.**

Model: Produsele ecologice sunt benefice pentru oameni.

- a) .....
- b) .....
- c) .....
- d) .....
- e) .....
- f) .....

3 🗨️ **Răspundeți la întrebări în baza textului studiat.**

În ce domeniu au apărut cuvinte noi? Ce tendințe au creat aceste cuvinte? Ce au început să fie afișate pe ambalajele alimentelor? Ce garantează sigla „ECO”? De ce trebuie să folosim produse „BIO”? Ce se spune despre producătorul care fabrică alimente „ORGANICE”? Ce pot identifica consumatorii cu ajutorul siglei „ECO”? Unde pot fi promovate produsele ecologice? Enumerați câteva produse sănătoase?

4 👁️ **Umpleți primul coș cu produse ECO, iar în cel de-al doilea puneți produsele nesănătoase. Argumentați alegerea dvs.**

5 **Formulați asocieri pentru noțiunea de produs BIO.**

Four empty rounded rectangular boxes for writing associations.

Four empty rounded rectangular boxes for writing associations.

6 **Descrieți un produs ecologic, referindu-vă la proprietățile benefice ale acestuia.**

Model: Mierea este un produs ecologic cu foarte multe beneficii. Aceasta ajută la tratarea arsurilor, la întărirea sistemului imunitar și la ameliorarea tusei. O lingurița de miere luată atunci când trebuie, ne poate îmbunătăți considerabil starea de sănătate și, desigur, calitatea vieții.

Three horizontal dotted lines for writing a description.

7 **Activitate în grup. Improvizați dialoguri, urmând modelul:**

- Bună, Sanda!
- Bună, Andreea! De unde vii?
- Am fost la piața de produse agroalimentare.
- Ce produse ai cumpărat?
- Am cumpărat roșii, castraveți, ridiche, ceapă, ardei dulce, morcov, pește, banane și mere.
- Văd că ai cumpărat doar produse ECO. Ce vrei să prepari din ele?
- Vreau să pregătesc o salată din legume și un pește în hârtie de copt la cuptor împreună cu ceapă, roșii și ardei dulce.
- Sunt sigură că va ieși o mâncare sănătoasă și delicioasă.
- Așa este. Mă străduiesc să prepar pentru familia mea mâncare sănătoasă și gustoasă din produse ECO.

La piață

Four horizontal dotted lines for writing notes.

La magazinul ECO

Four horizontal dotted lines for writing notes.

La picnic

8 Povesteți unul din dialogurile de la ex.7. De exemplu:

Andreea și Sanda s-au întâlnit lângă scara blocului. Andreea a întrebat-o pe Sanda de unde vine. Sanda i-a răspuns că a fost la piața de produse agroalimentare. Andreea a întrebat-o pe Sanda ce produse a cumpărat. Sanda i-a spus că a cumpărat roșii, castraveți, ridiche, ceapă, ardei dulce, morcov, pește, banane și mere. Andreea a observat că Sanda a cumpărat doar produse ECO și a întrebat-o ce vrea să prepare din ele. Sanda i-a spus că vrea să pregătească o salată din legume și un pește în hârtie de copt la cuptor împreună cu ceapă, roșii și ardei dulce. Andreea a menționat că va ieși o mâncare sănătoasă și delicioasă. Sanda a confirmat acest lucru și a mai spus că ea se străduiește să prepare pentru familia ei mâncare sănătoasă și gustoasă din produse ECO.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

COMPARAȚI ȘI MEMORAȚI!

Diateza activă	Diateza pasivă	Timput
Nutriționiștii recomandă produsele ecologice .	Produsele ecologice sunt recomandate de (cătore) nutriționiști .	prezent
Nutriționiștii au recomandat produsele ecologice .	Produsele ecologice au fost recomandate de (cătore) nutriționiști .	trecut
Nutriționiștii vor recomanda produsele ecologice .	Produsele ecologice vor fi recomandate de (cătore) nutriționiști .	viitor

9 ✍️ **Transformați diateza activă în diateză pasivă.**

a) Fermierii hrănesc animalele doar cu hrană ecologică.

b) Gospodina a cumpărat produse ECO de la piață.

c) Agențiile specializate vor inspecta organizațiile care produc produse ecologice.

d) Oamenii de știință au investigat secretele produselor BIO.

e) Producătorii de alimente ecologice protejează resursele naturale.

f) Consumatorii vor identifica mai ușor produsele sănătoase cu ajutorul siglei ECO.

10 💬 **Relatați colegilor despre activitățile pe care le realizează producătorii de produse BIO.**

LECȚIA 9.2. BLOGUL NUTRIȚIONISTULUI

1 Ascultați și apoi citiți textul.

Un **stil de viață sănătos** reprezintă un mod eficient de menținere a stării noastre de sănătate. El reduce riscurile de îmbolnăvire prin: **alimentație sănătoasă** și bogată în **nutrienți**, prin **exerciții fizice** efectuate cu regularitate, renunțare la fumat, alcool. Toate acestea trebuie îmbinate cu momente de **somn** și **odihnă**.

Nutriționiștii afirmă că alimentația sănătoasă înseamnă un **echilibru** între **alimentele** consumate la fiecare masă, dar și diversitatea acestora. Astfel, organismul nostru primește toate **substanțele nutritive** necesare pentru buna lui funcționare.

Ceea ce punem în farfurie reprezintă alegerea personală a fiecăruia dintre noi. **Sfatul nutriționistului** este acela de a ține seama de câteva aspecte care ne pot ajuta în păstrarea unui stil de viață sănătos:

- ▶ Respectarea celor trei mese principale ale zilei, fără a exclude micul dejun;
- ▶ Reducerea consumului de **grasimi**: lactate, mezeluri, foietaje, dar și a consumului de dulciuri, sucuri, alimente ce au un conținut mare de zahăr;
- ▶ Evitarea **alimentelor prăjite**, în favoarea celor gătite la cuptor, fierte sau înăbușite;
- ▶ **Consumul moderat** de sare și condimente picante;
- ▶ Includerea în **alimentația zilnică** a fructelor și legumelor de sezon.

REȚINEȚI!

Banca de cuvinte:

eficient = folositor = util;
nutrient – substanță necesară pentru dezvoltarea organismului și pentru menținerea sănătății;

stil de viață = mod de viață;
nutriționist – specialist care studiază alimentația, dietetica și nutriția;
consum moderat = consum redus.

2 Alcătuiți câte un enunț cu unele din lexeme evidențiate în text.

Model: Alimentația sănătoasă include consumul de fructe și legume.

- a) .....
- b) .....
- c) .....
- d) .....
- e) .....
- f) .....
- g) .....

3 ✍️ **Formulați întrebări pentru propozițiile ce conțin cuvinte evidențiate. Adresați-le colegilor pentru a primi un răspuns.**

De exemplu: George, spune-mi, te rog: Ce reprezintă un stil sănătos de viață?
- Matei, un stil de viață sănătos reprezintă un mod eficient de menținere a stării noastre de sănătate.

- 1) .....? .....
- 2) .....? .....
- 3) .....? .....
- 4) .....? .....
- 5) .....? .....
- 6) .....? .....
- 7) .....? .....
- 8) .....? .....
- 9) .....? .....
- 10) .....? .....

4 🗨️ **Priviți alimentele din imagine și răspundeți la întrebări.**

1. Ce alimente sunt bogate în proteine? 2. Ce alimente sunt bogate în carbohidrați?
3. Ce alimente sunt bogate în grăsimi? 4. Ce alimente sunt bogate în vitamina A?
5. Ce alimente sunt bogate în vitamina D? 6. Ce alimente sunt bogate în vitamina E?

5 ✍️ **Completați spațiile libere cu următoarele cuvinte / îmbinări de cuvinte:**

cultura culinară, alimentele, diete omnivore, piramidă a alimentelor, alimentație, obiceiurile alimentare, cantități.

În anul 1970, în Suedia, a fost creată prima ..... . Ea reprezenta un ghid vizual care cuprindea principiile unei ..... echilibrate pentru populație. .... așezate în partea superioară a piramidei sunt cele care trebuie să fie consumate în ..... mai mici. Cele plasate spre bază trebuie să

REȚINEȚI!
Banca de cuvinte:

dietă omnivoră – conține alimente sănătoase atât din carne, cât și din plante care sunt benefice organismului

fie incluse frecvent, chiar zilnic în ..... . Piramida alimentației poate suferi variații în funcție de ..... și ..... și de consum ale populației dintr-o zonă sau o țară anume.

6 **Spuneți ce ați aflat din textul de mai sus.**

Am aflat că în anul 1970, în Suedia, a fost creată prima piramidă a alimentelor. **(Continuați!)**

.....

.....

.....

COMPARAȚI ȘI MEMORAȚI!

Deci = prin urmare, în consecință, drept care, așa fiind.

Deci, pentru a avea un corp sănătos, trebuie să ne alimentăm corect.

Așadar = prin urmare, vasăzică, astfel.

Așadar, pentru a avea un corp sănătos, trebuie să ne alimentăm corect.

7 **Completați propozițiile de mai jos, descriind obiceiurile dumneavoastră de alimentație sănătoasă.**

1. Așadar, la fiecare două zile .....
2. Deci, în fiecare duminică .....
3. Așadar, de fiecare dată când .....
4. Deci, din două-n două ore .....
5. Așadar, zilnic .....

8 **Activitate în grup. Elaborați un meniu echilibrat pentru cele trei mese principale de astăzi. Explicați colegilor de ce ați ales aceste alimente.**

Model:

- ▶ *Mic dejun ușor:* ouă (ouă cu unele legume, cum ar fi anghinare, ardei, ciuperci) cu grapefruit și o bucată de pâine prăjită.
- ▶ *Gustare de dimineață:* iaurt neîndulcit cu fructe de pădure.
- ▶ *Prânz:* salată cu pui la grătar sau curcan (proteine).
- ▶ *Gustare de după-amiază:* măr, portocală sau o banană cu migdale și o lingură de unt de arahide.
- ▶ *Cina:* somon copt cu lămâie, cu orez brun, morcovi și sparanghel.

Mic dejun

Prânz

Cină

9 **Lucrați în perechi. Improvizați un dialog între un pacient/ o pacientă și medicul nutriționist.**

De exemplu:

Pacient: – Bună ziua, domnule doctor.

Medic nutriționist: – Bună ziua. Cu ce vă pot ajuta?

Pacient: – Nu mă simt bine. Mă doare foarte tare stomacul. Durerile au început acum 2 luni.

Medic nutriționist: – Ce anume simțiți?

Pacient: – După fiecare masă simt arsuri la nivelul pieptului.

Medic nutriționist: – În ultimele 2 luni, ați mâncat alimente grase?

Pacient: – Da. Îmi plac cartofii prăjiți, fast-foodurile și sucurile carbogazoase.

Medic nutriționist: – Vă recomand să nu mâncați alimente grase. Atunci când mâncați, să mestecați bine alimentele. Vă prescriu o dietă echilibrată ce conține carne de pui, legume, fructe, lactate. Evitați să mâncați foarte rece sau foarte fierbinte.

Pacient: – Vă mulțumesc!

- P. – .....
- D. – .....
- P. – .....
- D. – .....
- P. – .....
- D. – .....
- P. – .....
- D. – .....
- P. – .....
- D. – .....

10 **Lucrați în grup.**

Pregătiți o imagine cu mâncare sănătoasă și un scurt text însoțitor pentru pagina dumneavoastră de *Facebook*. Argumentați alegerea. Rugați colegii să vă scrie un comentariu. Reacționați.

LECȚIA 9.3. ORA DE FRUMUȘEȚE

1 Ascultați și apoi citiți textul.

Paula și Beatrice au o zi liberă și au decis să meargă la **salonul de înfrumusețare**. Prietenele s-au trezit devreme, fac un duș și se spală pe dinți. Paula și Beatrice sunt foarte atente cu dantura lor. Ele folosesc periuța de dinți electrică și preferă apa de gură pentru o respirație proaspătă. După ce servesc micul dejun, fetele telefonează la salon pentru a se programa la **coafor, cosmetolog, manichiuristă și pedichiuristă**.

- Paula:* – Buna ziua! Vreau să fac o **programare** pentru două persoane la coafor. Eu doresc să mă tund și să-mi vopsesc părul. Prietena mea vrea să se coafeze. La ce oră putem veni?
- Secretara:* – Avem un interval liber de la 12:30 până la 14:30. Este bine?
- Paula:* – Este perfect!
- Secretara:* – Mai doriți și altceva?
- Paula:* – O **pedichiură** și o **manichiură**, dacă meșterii sunt liberi.
- Secretara:* – Sunteți norocoasă! S-a eliberat un loc de la ora 13:30.
- Paula:* – Minunat, vă mulțumesc!

Fetele au ajuns la salon. Aici este cald și curat. La **recepție** se aude o muzică de relaxare. În cabinetul cosmetologic totul este ordonat: **forfecuțele, pilele pentru unghii, pensetele**, toate dezinfectate, **periile de păr, prosoapele curate și halatele albe** așteaptă clienții care vor să se bucure de **serviciile de înfrumusețare**.

REȚINEȚI!

Banca de cuvinte:

salon de înfrumusețare – un salon unde se oferă tratamente cosmetice pentru oameni;
a face o programare – a se înscrie la un specialist / meșter;
prosoapă = șervet = ștergar;

coafor – lucrător specializat în pieptănarea și aranjarea părului;
servicii de înfrumusețare – servicii de vopsire a părului, de tunsori, manichiură, pedichiură, machiaj etc.

2 **Răspundeți: adevărat sau fals. Corectați enunțurile false.**

1. Paula și Beatrice au decis să meargă la salonul de înfrumusețare.	A	F
2. Prietenele nu sunt foarte atente cu dantura lor.	A	F
3. Paula și Beatrice folosesc periuța clasică și ața dentară.	A	F
4. Paula dă un telefon la salon pentru a se programa la coafor, cosmetolog, manichiuristă și pedichiuristă.	A	F
5. Paula vrea să se tundă.	A	F
6. Beatrice vrea să se coafeze și să-și vopsească părul.	A	F
7. Secretara le spune că au un interval liber de la 12:30 până la 14:30.	A	F
8. Prietenele mai doresc să-și facă manichiura și pedichiura.	A	F
9. În salonul de înfrumusețare se aude o muzică de relaxare.	A	F
10. În cabinetul cosmetologic toate ustensilele sunt dezinfectate.	A	F

3 **Corelați părțile întrebărilor. Întrebați și răspundeți.**

1. Ce au făcut Paula

a. Paulei la telefon?

2. Când telefonează

b. pe secretara de la salonul de înfrumusețare?

3. Cine îi răspunde

c. sunt norocoase?

4. Ce o întreabă Paula

d. în salonul de înfrumusețare?

5. De ce prietenele

e. și Beatrice de dimineață?

6. Cum este atmosfera

f. care vor să se bucure de serviciile de înfrumusețare?

7. Ce îi așteaptă pe clienți

g. prietenele la salonul de înfrumusețare?

4 **Creați un lanț asociativ cu noțiunile de mai jos. Argumentați oral alegerea.**

Model: trusă cosmetică – bază de machiaj, fon de ten, pudră, fard de obraz, rimel, fard de ochi, ruj, oglindă ...

Am ales baza de machiaj, deoarece are proprietatea să fixeze perfect fondul de ten.

Frizerie

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

**Cabinet
cosmetologic**

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

- 5 **Formați acțiuni posibile de la următoarele substantive. Alcătuiți enunțuri cu unele cuvinte obținute.**

De exemplu: machiaj – a (se) machia – machiere.

Domnișoarele, înainte de a se duce la o serată festivă, se machiază în fața oglinzii.
pudră –

.....
coafură –

.....
pieptene –

.....
fard –

.....
masaj –

.....
parfum –

.....
barbă –

.....
ruj –

.....
pensetă –

- 6 **Completați spațiile libere cu următoarele cuvinte. Puneți propozițiile obținute la plural.**

Model:

Persoana care produce sau vinde produse de parfumerie este parfumier. ►
Persoanele care produc sau vând produse de parfumerie sunt parfumieri.

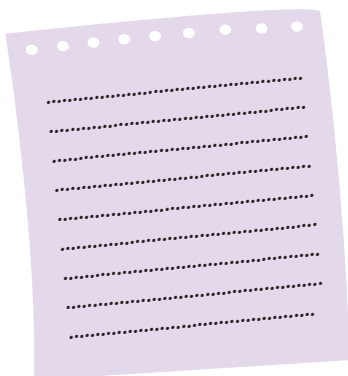
bărbier; coafor; manichiurist, - (ă); make-up artist, - (ă)/ machieur,
machieuză; pedichiurist, - (ă); maseur.

1. Persoana care practică pedichiura este .....
2. Specialistul care execută machiaje se numește .....
3. Lucrătorul specializat în manichiură este numit .....
4. Specialistul în practicarea masajului se numește .....
5. Bărbatul care are meseria de a rade barba și de a tunde părul .....
6. Frizerul care ondulează și piaptăna părul femeilor se numește .....

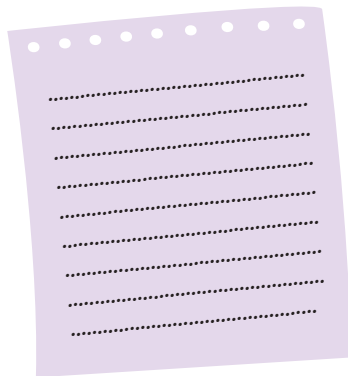
7 Improvizați dialoguri după model. Utilizați informația de la ex. 6.

- Salut, Andreea. Ce mai faci?
- Bună, Ioana. Diseară sunt invitată la o serată. Acum mă duc la un salon de înfrumusețare.
- Ți-ai făcut programare?
- Da, m-am programat la coafor, la ora 15:45. Vreau o coafură cu păr ondulat.
- Îți urez să ai parte de o seară frumoasă!
- Mulțumesc!

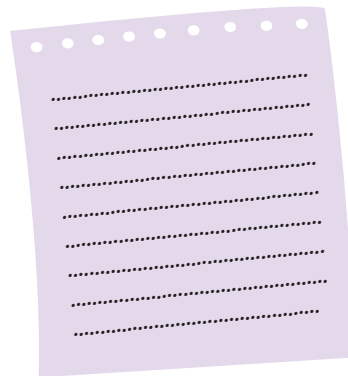
La manichiuristă

La machieuză

La maseur

COMPARAȚI ȘI MEMORAȚI!

Grație = mulțumită = datorită – cu ajutorul (cuiva); prin intermediul (cuiva).

Parfumierul mi-a recomandat un parfum cu o aromă fină de iasomie.

Grație parfumierului, mi-am cumpărat un parfum cu o aromă fină de iasomie.

Mulțumită parfumierului, mi-am cumpărat un parfum cu o aromă fină de iasomie.

Datorită parfumierului, mi-am cumpărat un parfum cu o aromă fină de iasomie.

8 Continuați enunțurile după modelul de mai sus.

- a) Grație manichiuristei, ...
- b) Datorită coafezei, ...
- c) Mulțumită maseurului, ...
- d) Grație make-up artistului, ...
- e) Datorită pedichiuristei, ...
- f) Mulțumită cosmetologului, ...

- 9a** **Lucrați în perechi. Mai jos veți descoperi ingredientele pentru diferite măști. Elaborați un text pentru a explica colegilor / colegelor de grupă cum se face această procedură.**

Model: *Mască tonică pentru ten obosit se face în felul următor:*

Se ia o mână de căpșune zdrobite, o lingură de miere lichidă și 3-4 picături de ulei de levănțică. Se amestecă bine. Se aplică pe fața curată și se lasă vreo 20 de minute. După aceea fața se clătește cu apă necalcaroasă.

Mască pentru ten gras:

1 linguriță de suc de lămâie;
1 linguriță de suc de struguri;
1 linguriță de miere lichidă;
15 minute.

Mască pentru ten normal:

3 linguri de suc de piersice;
3 linguri de smântână proaspătă;
½ linguriță de suc de lămâie;
5 minute.

Mască cu efect calmant:

1 portocală fără coajă;
1 linguriță de smântână proaspătă;
20 de minute.

Mască hidratantă:

1 măr mare;
1 linguriță de smântână proaspătă;
1 linguriță de miere lichidă;
20 de minute.

- 9b** **Propuneți alte măști compuse din ingrediente naturiste.**

- 9c** **Improvizați dialoguri în baza textelor obținute mai sus.**

- 10** **Lucrați în grup. Analizați imaginea de mai jos. Spuneți cine și ce face. Descrieți cum este atmosfera în salonul de înfrumusețare.**

Descoperă Moldova

LECȚIA 10.1. DESCOPERĂ MOLDOVA!

1 Ascultați, apoi citiți textul.

Amplasată în Europa de Est, Moldova este mărginită de România la vest și de Ucraina la nord, sud și est. Acest meleag merită cu prisosință calificativul de „colț de rai”.

Clima Moldovei este una temperată. Datorită celor 4 anotimpuri, plaiul de fiecare dată arată diferit. Primăvara te dezmiardă mugurii și parfumul florilor. Vara te mângâie blând razele de soare și farmecul fructelor. Toamna te încântă frunzele multicolore și savoarea strugurilor. Iarna te pierzi în puritatea zăpezilor.

În luncile râurilor Nistru, Prut și Răut se întind peisaje naturale uimitoare. Mândria Moldovei sunt oamenii băștinași, cunoscuți prin ospitalitatea și bunăvoința lor. Moldova este vestită prin vinurile și cramele sale, care concurează cu cele franceze. În Moldova s-au păstrat locuri pitorești și cetăți medievale care poartă suflul istoriei și ne amintesc de vitejia bărbaților neamului.

În Moldova aflăm frumoase tradiții, obiceiuri, meșteșuguri și sărbători, care ne fascinează prin pitorescul lor, prin deliciile bucătăriei naționale.

Nu ezitați să veniți în Republica Moldova pentru a cunoaște oameni talentați și locuri minunate.

2 Completați întrebările, utilizând informația din text.

- Unde ..... Republica Moldova?
 Cu ce țări ..... Moldova?
 Cum este ..... pe plaiul moldav?
 Câte ..... avem pe meleagul nostru?
 Cum sunt ..... ?
 Ce ..... curg prin Moldova?
 Cum sunt ..... ?
 Prin ce este ..... Moldova?

REȚINEȚI!

Banca de cuvinte:

vestit=cunoscut
 țară = meleag = plai
 a se mărgini = a se învecina
 zăpadă = omăt
 prisosință = din plin
 cramă = vinărie
 a mângâia = a dezmierda

3 **Amintiți-vă și repartizați următoarele cuvinte conform rubricilor din tabel:**

mărțișor, plăcinte, capra, logodnă, Moș Nicolae, mămăligă, Paștele, colind, botez, ursul, zeamă, uratul, babă neagră, Crăciunul, sorcova, plugușorul, hramul, încondeierea ouălor, semănatul.

tradiții și obiceiuri	sărbători	bucate tradiționale

4 **Activitate în lanț. Priviți harta de mai jos.**

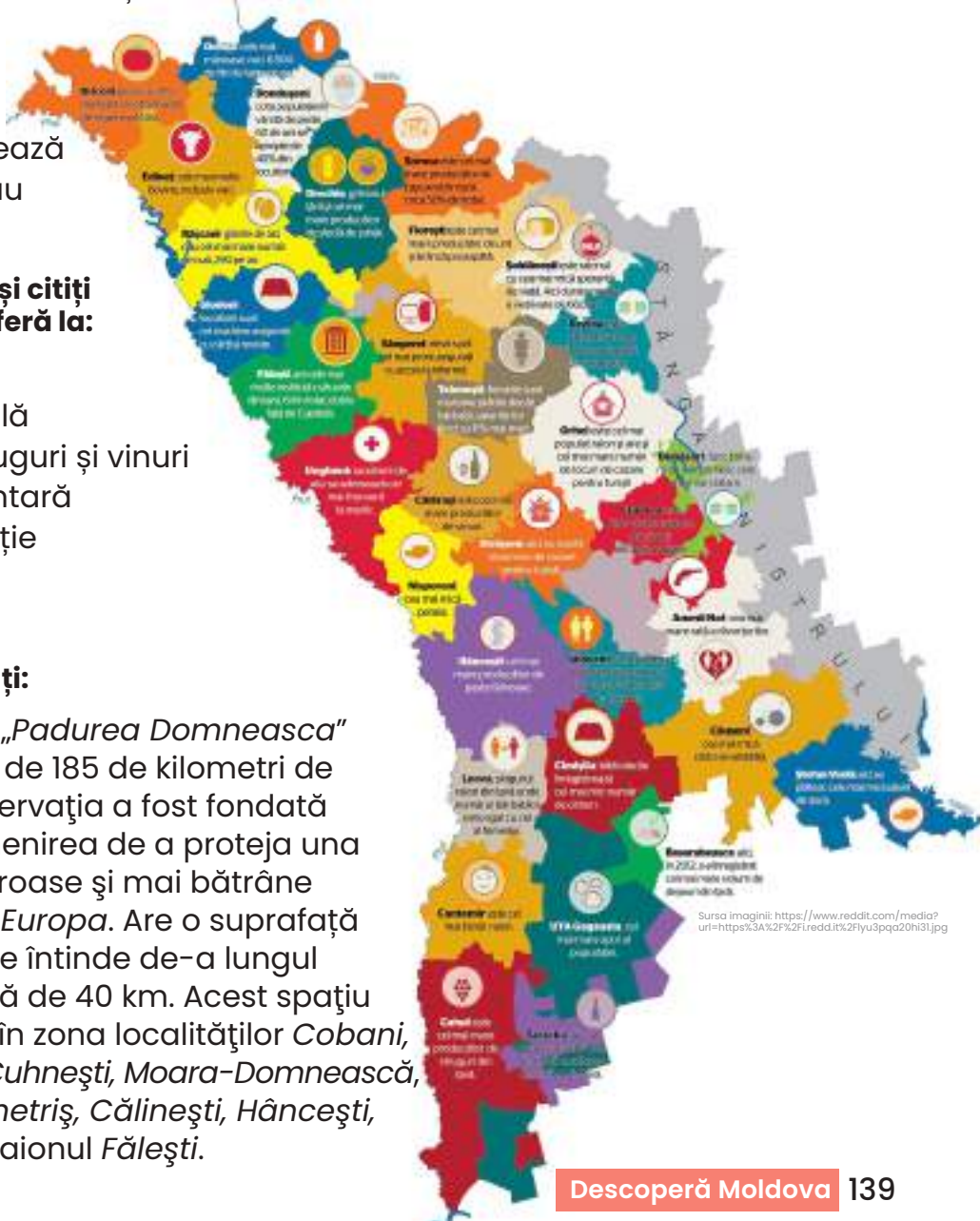
- ▶ Numiți câte un raion și spuneți ce raioane vecine au.
- ▶ Care raion are cei mai mulți vecini?
- ▶ Care raion are cei mai puțini vecini?
- ▶ Numiți raionale cu care se învecinează municipiile Chișinău și Bălți.

5 **Găsiți pe hartă și citiți informația care se referă la:**

- a. Populație
- b. Producția agricolă
- c. Producția de struguri și vinuri
- d. Producția alimentară
- e. Cultură și educație
- f. Salarii și pensii
- g. Turism

6 **Citiți și observați:**

Rezervația naturală „*Padurea Domneasca*” se află la o distanță de 185 de kilometri de orașul *Chișinău*. Rezervația a fost fondată în anul 1993 și are menirea de a proteja una dintre cele mai valoroase și mai bătrâne păduri de luncă din *Europa*. Are o suprafață de 6032 hectare și se întinde de-a lungul *Prutului* pe o distanță de 40 km. Acest spațiu unic este amplasat în zona localităților *Cobani*, *Balatina*, *Bisericani*, *Cuhnești*, *Moara-Domnească*, raionul *Glodeni* și *Chetriș*, *Călinești*, *Hâncești*, *Drujineni* și *Pruteni*, raionul *Fălești*.

Sursa imaginii: <https://www.reddit.com/media?url=https%3A%2F%2Freddi.t%2Fiyu3pqa20h3l3jpw>

„Țara Bâtlanilor” este parte componentă a rezervației „Pădurea Domnească” și reprezintă o colonie unică de peste 1000 de exemplare de păsări de baltă care cuibăresc pe stejari. Nicăieri în Moldova nu veți putea vedea pe un teritoriu atât de mic o populație atât de mare de păsări de baltă. Cel mai mare interes îl prezintă zimbrăria organizată pe 32 de hectare, unde viețuiesc 3 exemplare de zimbră, un mascul și 2 femele, aduși în 2005 din Republica Polonă.

Stejari
seculari

Bâtlani

Zimbri

7 Ordonează cuvintele în enunțuri:

a fost, naturală, „Padurea Domneasca”, 1993, fondată, în anul, rezervația
pe, distanță, Prutului, se întinde, de 40 km, de-a lungul, pădurea, o

de, 1000, reprezintă, de, unică, păsări, „Țara Bâtlanilor”, o, de, colonie, peste,
de, baltă, exemplare

mai, zimbrăria, îl, interes, în rezervație, mare, cel, prezintă

OBSERVAȚI ȘI MEMORAȚI!

Se scriu cu inițială majusculă

Numele geografice simple:

Chișinău, Căpriana, Ungheni,
Prut, Răut, Nistru.

Numele topice compuse, la toți termenii componenți (cu excepția prepozițiilor și articolelor): *Anenii Noi, Ceadâr-Lunga, Gârla Mare, Bălțata de Sus, Tartaul de Salcie.*

Numele punctelor cardinale, dacă fac parte din denumirea proprie geografică: *Câmpia Moldovei de Sud, Gara de Sud, Podișul Moldovei de Nord.*

Termenii calendaristici și numele sărbătorilor religioase din componența numelor proprii geografice: *Fântâna Bisericii, Izvorul Sânzienelor, 8 Martie (stradă), 31 August 1989 (stradă).*

Toponimele și hidronimele compuse se ortografiază astfel:

Se scriu într-un cuvânt toponimele provenite din antroponime compuse: *Doibani, Moșandrei, Negruvodă, Șaptebani.*

Se scriu cu cratimă toponimele compuse din două substantive cu formă de nominativ-acuzativ: *Ceadâr-Lunga, Grinăuți-Moldova, Grinăuți-Raia, Plop-Știubei, Reteni-Vasileuți.*

Se scriu separat compusele toponimice din două substantive (cu excepția celor de mai sus): *Bariera Sculeni, Dealul Visoca, Lacul Manta, Șoseaua Hâncești.*

Se scriu separat numele topice compuse din substantiv în nominativ + substantiv în genitiv: *Bălțile Prutului, Delta Dunării, Gura Căinarului, Limanul Nistrului, Piața Unirii.*

8 Scrieți în trei coloane numele proprii din textele de la Unitatea 10.1. Completați cu alte nume de locuri sau de râuri care se ortografiază la fel.

Se scriu într-un cuvânt	Se scriu cu cratimă	Se scriu separat

9 Discutați cu alți cursanți despre localitatea unde s-au născut, folosind reperele din tabel.

Amplasare geografică	Localități învecinate	Climă	Râuri, lacuri, mări, oceane	Monumente istorice	Tradiții și obiceiuri

LECȚIA 10.2. SIMBOLURILE OFICIALE ALE REPUBLICII MOLDOVA

1 Ascultați textul.

Simbolurile oficiale ale Republicii Moldova

Stema de Stat a Republicii Moldova este un simbol oficial major al suveranității și independenței, al unității și indivizibilității Republicii Moldova. Stema de Stat reprezintă un scut, având în partea superioară culoarea roșie, în cea inferioară – albastră. Pe acest fundal este desenat un cap de bour, având între coarne o stea cu opt raze. Capul de bour este flancat în dreapta de o roză cu cinci petale, iar în stânga de o semilună conturnată. Toate elementele reprezentate pe scut sunt de aur (galbene). Scutul este plasat pe pieptul unei acvile naturale. Ea poartă în cioc o cruce de aur. În gheara dreaptă ține o ramură verde de măslin, iar în cea stângă un sceptru de aur.

Drapelul de Stat al Republicii Moldova reprezintă o pânză dreptunghiulară. Culoarele drapelului sunt dispuse în următoarea ordine: albastru, galben și roșu. În mijlocul câmpului galben pe drapel se află imaginea Stemei de Stat a Republicii Moldova. Ziua Drapelului de Stat este 27 aprilie.

Imnul de stat al Republicii Moldova este cântecul „Limba noastră”. Autorul versurilor este poetul Alexei Mateevici. Muzica a fost scrisă de Alexandru Cristea, iar aranjamentul este semnat de Valentin Dînga.

La intonarea publică a Imnului de Stat al Republicii Moldova, asistența va sta în picioare, bărbații își vor descoperi capul.

REȚINEȚI!

Banca de cuvinte:

bour = zimbriu
 moșie = țară = meleg = plai
 cioc = plisc, clonț
 gheară = unghie
 sceptru = toiag, baston
 șirag = colier, salbă
 sfeșnic = suport pentru
 lumânări
 cazanie = cuvânt, predică

Limba noastră

Limba noastră-i o comoară
 În adâncuri înfundată,
 Un șirag de piatră rară
 Pe moșie revărsată.

Limba noastră-i foc, ce arde
 Într-un neam, ce fără veste
 S-a trezit din somn de moarte,
 Ca viteazul din poveste.

Limba noastră-i frunză verde,
 Zbuciumul din codrii veșnici,
 Nistrul lin, ce-n valuri pierde
 Ai luceferilor sfeșnici.

Limba noastră-i limbă sfântă,
Limba vechilor cazanii,
Care-o plâng și care-o cântă
Pe la vatra lor țărani.

Răsări-va o comoară
În adâncuri înfundată,
Un șirag de piatră rară
Pe moșie revărsată.

2 **Completați întrebările, utilizând informația din text, și răspundeți la ele.**

- Ce fel de ..... are stema în partea superioară?
 Dar în partea .....?
 Ce este ..... pe acest fundal?
 Ce fel de pânză reprezintă ..... de Stat al Republicii Moldova?
 În ce ordine sunt ..... culorile drapelului?
 Ce se află în mijlocul ..... galben?
 Ce sărbătorim la 27 ..... ?
 Care cântec este ..... de stat al Republicii Moldova?
 Cine este ..... versurilor?
 De către cine a fost ..... muzica?
 Cine ..... aranjamentul?

3 **Corelați:**

1. Limba noastră-i o comoară

a. S-a trezit din somn de moarte,
Ca viteazul din poveste.

2. Limba noastră-i foc, ce arde
Într-un neam, ce fără veste

b. Limba vechilor cazanii...

3. Limba noastră-i frunză verde,

c. În adâncuri înfundată...

4. Limba noastră-i limbă sfântă,

d. Un șirag de piatră rară
Pe moșie revărsată.

5. Răsări-va o comoară
În adâncuri înfundată,

e. Zbuciumul din codrii veșnici...

4 **Continuați dialogurile după model:**

- Ce culori are drapelul Republicii Moldova?
- Roșu, galben și albastru.
- Cum sunt dispuse culorile?
- În linii verticale: albastru în stânga, galben în mijloc, roșu în dreapta.
- Ce are în mijloc drapelul?
- Drapelul are în mijloc o stemă.

– Ce reprezintă stema Republicii Moldova?

..... ?

..... ?

..... ?

..... ?

..... ?

– Ce vedem pe scut?

..... ?

..... ?

..... ?

..... ?

..... ?

5 Puneți cuvintele în ordine pentru a forma enunțuri corecte.

Cuvinte de ordonat	Enunțuri corecte
de, arborare, Stat, la, asistența, va, picioare, de, Drapelului, în, ceremoniile, sta, a.	
Limba, este, Republicii, limba, de, română, Moldova a, stat.	
Legea, constituția, supremă, Moldova, statului, a, Republicii, este.	
sesiunilor, de, Republicii, intonează, și, închiderea, la, Parlamentului, se, Stat Imnul, al, deschiderea, Moldova.	
pagină, tipărește, de, Imnului, al, Moldova, pe, se, prima, a, abecedarilor, textul, Republicii, Stat.	
Vrabie, realizată, pictorul, stat, a, Stema, Moldova, fost, de, a, Gheorghe, Republicii, de.	
moneda, Republicii, leul, este, a, Moldova, națională, moldovenesc.	

6 **Observați adjectivele în următoarele texte.**

Mai dulce și mai bună decât toate
e pentru mine limba mea
și pentru tine limba ta,
și pentru dânsul – limba lui –
o altă limbă **mai frumoasă** nu-i
din care omul cântecul își scoate...
Atingi o frunză-n codru ei
și frunza scapără scânteii,
când vii în codrul ei **umbros**,
te faci **mai tânăr, mai frumos**;
când bei din apa ei **adâncă**,
se prinde rod pe vârf de stâncă. (V.Teleucă)

b. Nistrul reprezintă o **importantă** sursă de apă potabilă a R. Moldova, artera având lungimea de 700 km pe teritoriul republicii. În limitele R. Moldova, râul Prut este **tot atât de lung** – 695 km. Râul Prut este **la fel de important** în alimentarea cu apă a orașelor Briceni, Edineț, Cupcini, Glodeni, Ungheni, Leova, Cantemir și Cahul. **Tot așa de valoros** pentru alimentarea cu apă a orașului Orhei este râul Răut cu izvorul său de lângă satul Jeloboc.

c. Râul Bâc este **mai puțin adânc** decât râul Nistru. Apa râului Prut este **mai puțin poluată** decât apa râului Nistru. Râurile **mari** sunt **mai puțin afectate** de secetă decât râurile **mici**.

OBSERVAȚI ȘI MEMORAȚI!

Superioritatea se exprimă prin cuvântul **mai + adjectiv**

OBSERVAȚI ȘI MEMORAȚI!

Echivalența se exprimă prin îmbinările de cuvinte:
tot așa de + adjectiv,
la fel de + adjectiv,
tot atât de + adjectiv

OBSERVAȚI ȘI MEMORAȚI!

Inferioritatea se exprimă prin îmbinarea de cuvinte:
mai puțin+adjectiv

7 **Priviți imaginile și formulați enunțuri după modelele de la exercițiul 6, folosind adjectivele: *vechi, nou, înalt, jos, modern, elegant, original.***

Clădirea care găzduiește în prezent Guvernul Republicii Moldova a fost construită în anul 1964, în Piața Marii Adunări Naționale din Chișinău. Această clădire este o construcție din beton armat cu 6 nivele. Clădirea care găzduiește în prezent Parlamentul Republicii Moldova a fost construită între anii 1973–1976. Clădirea Parlamentului Republicii Moldova se compune din două blocuri alăturate: primul, în nouă nivele, situat mai aproape de Bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt,

și cel de-al doilea, în cinci nivele, alăturat acestuia dinspre cartier. Clădirea Președinției Republicii Moldova a fost construită între anii 1984–1987. Palatul Președintelui Republicii Moldova are aspect de turn masiv cu 12 nivele.

8 **Discutați cu colegii dumneavoastră despre actualii demnitari ai Republicii Moldova și despre felul cum își îndeplinesc atribuțiile numite mai jos.**

Președintele Republicii Moldova, în calitate sa de șef al statului, reprezintă statul și este garantul suveranității, independenței naționale, al unității și integrității teritoriale a țării. În exercitarea atribuțiilor sale, șeful statului emite decrete, obligatorii pentru executare pe întreg teritoriul statului. Decretele se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Conducerea Parlamentului este exercitată de **Președintele Parlamentului**, care are următoarele atribuții: conduce lucrările Parlamentului și ale Biroului permanent; convoacă sesiunile ordinare, extraordinare sau speciale ale Parlamentului; reprezintă Parlamentul în relațiile cu Președintele Republicii Moldova și cu Guvernul.

Guvernul este autoritatea publică care reprezintă și exercită puterea executivă în Republica Moldova. **Prim-ministrul** exercită următoarele atribuții: reprezintă Guvernul în raporturile cu Parlamentul și Președintele Republicii Moldova; reprezintă Guvernul în țară și peste hotare; convoacă și conduce ședințele Guvernului.

LECȚIA 10.3. PERSONALITĂȚI DIN MOLDOVA

1 Ascultați și citiți textul

Gheorghe Vrabie – maestru al artei

Gheorghe Vrabie a fost unul dintre străluciții graficieni de carte din Republica Moldova. După studii temeinice la Academia de Pictură, Arhitectură, Sculptură „Iliia Repin” din Sankt Petersburg, artistul perseverează în domeniul graficii de carte, reușind să-și formeze un stil propriu de lucru, ilustrând peste 100 de cărți. Gheorghe Vrabie a ilustrat opere din creația lui Mihai Eminescu, Ion Druță, Grigore Vieru. A ilustrat grafic opera lui Dante, Longos, Paul Valery. Pe parcursul activității sale, a deschis mai multe expoziții personale în Moldova, dar și în străinătate.

Pictorul grafician Gheorghe Vrabie este și autorul simbolurilor naționale: al Stemei de Stat a Republicii Moldova, al Stemei și Drapelului municipiului Chișinău, al valutei naționale, fiind supranumit „tatăl leului moldovenesc”.

Artistul obișnuia să spună că operele sale sunt purtate în buzunare de către toți cetățenii Republicii Moldova, pentru că lucrările sale se regăsesc pe buletinele de identitate și pe bancnotele moldovenești.

În 1998 i s-a conferit titlul onorific „Maestru al Artei”. În 2000 a fost decorat cu medalia „Mihai Eminescu”, iar în 2010 – cu „Ordinul Republicii”. În anul 2019 Banca Națională a Moldovei a pus în circulație moneda comemorativă „Gheorghe Vrabie – 80 de ani de la naștere” din seria „Personalități”.

2 Spuneți ce ați aflat din textul de mai sus.

Am aflat că Gheorghe Vrabie a fost unul dintre străluciții graficieni de carte din Republica Moldova.

(Continuați!)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3 **Corelați.**

Grafică de carte	reprezintă actul de identitate al cetățeanului Republicii Moldova care se eliberează cetățenilor pentru întrebuințare pe teritoriul republicii sau peste hotarele ei.
Artist plastic	operă de artă monetară, care se confecționează de cele mai dese ori din metal prețios – aur sau argint. Acestea se emit în tiraj restrâns și sunt dedicate unor personalități, evenimente istorice, precum și naturii, științei sau artelor.
Expoziție	persoană de talent care lucrează în mod creator în pictură.
Buletinul de identitate	ramură a artei plastice care are la bază desenul executat prin diverse procedee tehnice (cu cărbune, cu creion etc.).
Monedă comemorativă	expunere publică de opere de artă. Spațiu amenajat special în acest scop.

4 **Descrieți moneda comemorativă din imaginile de mai jos.**

Valoarea nominală – .....

Avers: În plan central – .....

În partea de sus – .....

În partea de jos – .....

Pe circumferință – .....

Revers: În plan central – .....

În partea de sus – .....

În partea de jos – .....

5 **Scrieți ce acțiuni asociați cu noțiunile de mai jos.**

Artist plastic .....

expoziție .....

drapel .....

bancnotă .....

medalie .....

personalitate .....

monedă .....

6 **Priviți imaginile. Dialogați, formulând întrebări:**

- a) Cine .....?
- b) Ce .....?
- c) Când.....?
- d) Care .....?
- e) Cum .....?
- f) Unde .....?
- g) Ce fel de .....?

 OBSERVAȚI ȘI MEMORAȚI!

Ura! Bravo! Evrica! Poftim!

Interjecții cu valoare emotivă, care exprimă senzații sau sentimente.

Haideți! Iată! Aho! Alo!
Ajutor! Stop! SOS!

Interjecții care exprimă un act de voință sau servesc ca mijloc de adresare.

Bing-bong, cucu-cucu,
tic-tac, cucurigu, pliosc

Interjecții imitative, care reproduc aproximativ sunete din natură.

7 **Observați și corelați enunțurile cu imaginile.**

Vai, dar ce complicat este!

Uf, ce plictisitor e!

Of, ce grea este tema!

A, mi-au oboist ochii !

Aoleu! am uitat să transcriu textul!

Bravo! ai recitat frumos poezia!

Ah, cat ma bucur că ai reușit!

Ura! am luat 10!

Evrica! Am găsit răspunsul!

8 **Lucrați în trei echipe, fiecare alcătuind enunțuri cu un anumit tip de interjecții.**

9 **Discutați cu un coleg despre evenimentele și personalitățile din imagine.**

Sursă: chisinau.md

Sursă: chisinau.md

This book has been printed with the generous support of People in Need,
a Czech organisation that is an advocate for education in emergency situations.

Această carte a fost tipărită cu sprijinul generos al organizației People in Need,
o organizație cehă care pledează pentru educație în situații de urgență.